

דוחות כספיים 31.03.2018

הדוח על הסיכונים ותיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il < אודות < מידע כספי < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך: www.magna.isa.gov.il

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 31 במרס 2018
תוכן העניינים

עמוד

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

א. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

6	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
8	מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון והנהלה
8	שינויים עיקריים בתקופה החולפת

ב. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

9	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
11	שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים
12	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
19	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	מגזרי פעילות
32	חברות מוחזקות עיקריות

ג. סקירת הסיכונים

34	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
34	סיכוני אשראי
56	סיכוני שוק
64	סיכון נזילות
64	סיכונים תפעוליים
64	סיכונים אחרים

ד. מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים

67	מדיניות חשובנאית ואומדנים בנושאים קריטיים
68	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
69	דירקטוריון

70

Certification הצהרה

דוחות כספיים

73

דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים

75

דוח רווח והפסד - מאוחד

76

דוח על הרווח הכולל - מאוחד

77

מאזן - מאוחד

78

דוח על השינויים בהון העצמי - מאוחד

80

דוח על תזרימי מזומנים - מאוחד

83

פירוט הביאורים לדוחות הכספיים - מאוחדים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים**א. ממשל תאגידי**

188

שינויים בדירקטוריון

188

המבקרת הפנימית

ב. פרטים נוספים

188

השליטה בבנק

189

מינויים ופרישות ומבנה ארגוני

189

הסכמים מהותיים

190

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

194

דירוג אשראי

ג. נספחים

195

שיעורי הכנסה והוצאה

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2017. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2017](#).

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

להלן מדדי ביצוע עיקריים (ב-%)

	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
	2017	2018	2017
מדדי ביצוע עיקריים:			
תשואה להון ^(א)	8.1	9.0	9.8
תשואה לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ה)}	0.57	0.65	0.72
יחס הון עצמי רובד 1	11.02	11.11	11.43
יחס מינוף	6.85	6.89	6.94
יחס כסיו נזילות	131	122	122
יחס הכנסות ^(ב) לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ה)}	2.94	2.81	3.07
יחס יעילות	64.9	64.0	63.1
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ה)}	1.73	1.80	1.84
יחס עמלות לנכסים ממוצעים ^{(ג)(ה)}	0.94	0.94	0.94
מדדי ביצוע נוספים:			
ההון הכולל לרכיבי סיכון ^(א)	14.81	14.32	14.99
הון (לא כולל זכויות שאינן מקנות שליטה) למאזן	7.4	7.4	7.4
שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים	38.5	26.4	35.2
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו ^{(ג)(ד)}	0.15	0.19	0.06
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור, נטו ^{(ג)(ד)}	0.18	0.27	0.17
הכנסות ריבית נטו, ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית (NIM) ^(ג)	1.91	2.00	2.05
סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה ^{(ב)(ג)(ד)}	0.97	0.86	0.95
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה ^{(ג)(ד)}	0.63	0.55	0.60
מדדי איכות אשראי עיקריים:			
שיעורי יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור ^(א)	1.47	1.42	1.38
שיעור אשראי לציבור פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ^(א)	1.72	1.38	1.50
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ^(א)	(0.05)	(0.01)	(0.14)

(א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה והתאמות שונות.

(ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

(ג) על בסיס שנתי.

(ד) כולל פעילות חוץ מאזנית.

(ה) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים.

(ו) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה](#)

[החולפת וביאור 16](#).

להלן נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2017	2017	2018	במיליוני ש"ח
3,172	622	730	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
8,046	1,873	2,006	הכנסות ריבית, נטו
172	101	130	הוצאות בגין הפסדי אשראי
5,428	1,287	1,114	הכנסות שאינן מריבית
4,138	1,018	1,045	מזה: עמלות
8,501	2,050	1,998	סך כל הוצאות התפעוליות והאחרות
4,591	1,119	1,068	מזה: משכורות והוצאות נלוות ^(א)
			רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (כש"ח):
2.10	0.41	0.48	רווח נקי בסיסי ומדולל

(א) סווג מחדש עקב יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 3.1](#).

להלן נתונים עיקריים מהמאזן ליום:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2017	2017	2018	במיליוני ש"ח
450,838	435,298	450,567	סך כל הנכסים
82,067	68,275	73,376	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,299	77,959	80,061	ניירות ערך
267,952	264,754	271,458	אשראי לציבור, נטו ^(א)
417,285	402,677	416,617	סך כל ההתחייבויות
362,478	341,663	362,026	מזה: פיקדונות הציבור
5,156	4,493	3,077	פיקדונות מבנקים
15,577	22,689	15,603	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
33,167	32,255	33,564	הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי

(א) לרבות האשראי של לאומי קארד אשר החל מיום 31 במרס 2018 מסווג כנכס מוחזק למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאר 16](#).

מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון וההנהלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - החוק) כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשיע" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון וההנהלה ונסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

שינויים עיקריים בתקופה החולפת

לאומי קארד

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, הבנק נדרש למכור את החזקותיו בחברה הבת, לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), בתוך המועד שנקבע בחוק. כחלק מהיערכות למימוש האמור, הבנק פועל במספר חלופות.

בשל כך, לאומי קארד מוצגת כקבוצת מימוש המוחזקת למכירה. יתרות מאזניות של לאומי קארד יוצגו במספר אחד במסגרת הנכסים וההתחייבויות. בדוח רווח והפסד אין שינוי באופן ההצגה.

להלן יתרות לאומי קארד לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 בדצמבר		31 במרס	
2017	2017	2018	2018
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
נכסים			
28	31	32	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,286	7,547	8,266	אשראי לציבור
(121)	(100)	(138)	הפרשה להפסדי אשראי
8,165	7,447	8,128	אשראי לציבור, נטו
6	3	7	השקעות בחברות כלולות
172	177	175	בניינים וציוד
129	134	171	נכסים אחרים
8,500	7,792	8,513	סך כל הנכסים
התחייבויות			
65	93	89	פיקדונות הציבור
6,404	6,307	6,381	התחייבויות אחרות
6,469	6,400	6,470	סך כל ההתחייבויות

למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות. לאומי קארד וביאור 16](#).

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים התפתחויות עיקריות במשק¹

ברבעון הראשון של שנת 2018 צמח המשק הישראלי בקצב שנתי של כ-4.2% במנחים ריאליים, בהשוואה לרבעון האחרון אשתקד. כל רכיבי החשבונאות הלאומית המרכזיים התרחבו ברבעון הראשון כאשר לעלייה המשמעותית בייבוא כלי רכב ברבעון זה הייתה השפעה רבה על גידול הצריכה הפרטית וההשקעות בנכסים קבועים.

בהשוואה לרבעון הראשון של שנת 2017, צמח המשק הישראלי בקצב שנתי ריאלי של כ-4.0%.

המשק העולמי

בחודש אפריל 2018, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את האומדנים להתפתחות הצמיחה בעולם בשנת 2017 ואת תחזיתה לשנת 2018. על פי התחזיות המעודכנות המשק העולמי צפוי להתרחב בשנת 2018 בכ-3.9%, במנחים ריאליים, עליה של 0.1% בהשוואה לקצב הצמיחה בשנת 2017. הצמיחה החזויה בארה"ב לשנת 2018 עודכנה כלפי מעלה (מ-2.7% ל-2.9%) בהשוואה לתחזית קודמת מחודש ינואר 2018, בפרט על רקע המדיניות התקציבית המרחיבה (כולל הורדת המיסים). באזור גוש האירו נרשם עדכון דומה (מ-2.2% ל-2.4%), על רקע נתונים חיוביים מהצפוי באשר לביקושים במדינות השונות.

תקציב המדינה ומימון

בשלושת החודשים הראשונים של 2018, הסתכם הגירעון בתקציב המדינה בכ-2.1 מיליארד ש"ח לעומת גירעון של כ-2.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקציב לשנת 2018 תוכנן גירעון שנתי בסך של כ-38.5 מיליארד ש"ח שהם כ-2.9% תוצר. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים המסתיימים במרס 2018 הסתכם בכ-1.9% תוצר.

סחר חוץ ותנועות הון

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם ברבעון הראשון של 2018, בכ-5.2 מיליארד דולר, גידול ניכר בהשוואה לגירעון של כ-2.0 מיליארד דולר שהיה בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בגירעון המסחרי מקורה בעליה משמעותית ביבוא (בכל רכיביו: חומרי גלם, מוצרי השקעה ומוצרי צריכה) לעומת התרחבות מתונה יותר ביצוא.

בחודשים ינואר-מרס 2018, הסתכמו ההשקעות הישירות בישראל של תושבי חוץ, דרך המערכת הבנקאית, בכ-1.5 מיליארד דולר ואילו ההשקעות הפיננסיות של תושבי חוץ בישראל הסתכמו בכ-2.8 מיליארד דולר. לעומת זאת, היקף ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל (ההשקעות הישירות באמצעות הבנקים בישראל וההשקעות הפיננסיות) הסתכם בכ-4.1 מיליארד דולר, כך שהיקף ההשקעות הנכנסות לישראל היה גבוה במקצת מהיקף ההשקעות היוצאות ממט"ח.

שער החליפין ויתרות המט"ח

בשלושת החודשים הראשונים של 2018, פחת השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-1.4% וביחס לאירו הוא פחת בשיעור של כ-4.2%.

יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש מרס 2018, על כ-116 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-113 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2017.

במהלך הרבעון הראשון של השנה הסתכמו רכישות המט"ח על ידי בנק ישראל, במסגרת תכנית הרכישות לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין, בכ-0.4 מיליארד דולר. בסך הכל, בנק ישראל רכש מט"ח בהיקף של כ-2.3 מיליארד דולר במהלך תקופת הדוח.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן (המדד "בגין") ירד ברבעון הראשון של שנת 2018 בכ-0.1% ואילו ב-12 החודשים האחרונים המסתיימים בחודש מרס 2018 הסתכמה עלייתו בכ-0.2%. שיעור זה מצוי מתחת לגבול התחתון של יעד יציבות המחירים של הממשלה, 1% עד 3%, ומשקף סביבת אינפלציה נמוכה מאד.

מדד המחירים לצרכן ("הידוע") ירד ב-0.3% ברבעון הראשון של השנה.

במהלך הרבעון הראשון של השנה, לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא עומדת על 0.1%, רמה שנשמרה גם בהודעת הריבית אשר פורסמה בחודש אפריל 2018. הועדה המוניטרית ציינה כי בכוונתה להותיר את המדיניות המרחיבה על כנה, כל עוד הדבר יידרש כדי לבסס את סביבת האינפלציה בתוך תחום היעד.

¹ מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר, הבורסה לניירות ערך.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה ירד בחודשים ינואר-מרס 2018, בכ-3.6%, בעיקר בהשפעת ירידות שערים בבורסות בעולם.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה ברבעון הראשון של השנה בשיעור של כ-13.6% בהשוואה לממוצע 2017 והסתכם בכ-1.6 מיליארד ש"ח.

שוק אגרות החוב הממשלתיות התאפיין בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בעליות שערים קלות. מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד עלה בשיעור של כ-0.3% ואילו מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות עלה בשיעור של כ-0.2% (מדד האגרות בריבית קבועה עלה בכ-0.2% ואילו במדד האגרות בריבית משתנה, "גילון", לא נרשם שינוי).

במדד אגרות החוב הלא-ממשלתיות (אג"ח חברות) צמודות המדד, נרשמו בחודשים ינואר-מרס 2018 ירידות שערים של כ-0.4%, זאת, לאחר עליות שערים של כ-6.2% בשנת 2017.

הנכסים הכספיים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הכספיים שבידי הציבור הסתכם בסוף חודש מרס 2018, בכ-3,639 מיליארד ש"ח, עליה של כ-0.7% בהשוואה לחודש דצמבר 2017. משקל המניות (בארץ ובחו"ל) בתיק הנכסים הכספיים של הציבור הישראלי הגיע בסוף חודש מרס 2018 לכ-22.5%, בהשוואה לכ-22.7% בסוף חודש דצמבר 2017.

שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות (להלן - "הרווח הנקי") ברבעון הראשון של שנת 2018 (להלן - "התקופה המדווחת") הסתכם לסך של כ-730 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-622 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה להון בתקופה המדווחת עמדה על שיעור של כ-9.0% בהשוואה לכ-8.1% ברבעון הראשון אשתקד.

יצוין כי התוצאות והתשואה להון לרבעון הראשון של השנה הושפעו לרעה הן מהמדד השליילי לרבעון בשיעור של 0.3% (לפירוט ראה סעיף הכנסות ריבית נטו) והן מהפיחות בשער החליפין. השפעות אלו קוזזו על ידי שיעור מס אפקטיבי נמוך יותר לתקופה כמפורט להלן. הרבעון המקביל אשתקד הושפע גם הוא ממדד שליילי בשיעור של 0.2%, שקוזז על ידי ייסוף בשער החליפין.

יודגש כי לשינויים בשערי החליפין אין השפעה מהותית על הרווח הכולל, אולם לעיתים יש להם השפעות מנוגדות על הרווח הנקי והרווח הכולל האחר.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עמד ליום 31 במרס 2018 על שיעור של 11.11% בהשוואה לשיעור של 11.02% ליום 31 במרס 2017. לפרטים נוספים ראה [כיאור 9](#).

ביום 23 במאי 2018 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי של הרבעון הראשון של שנת 2018. סכום הדיבידנד שאושר לרבעון הסתכם לסך של כ-292 מיליון ש"ח.

הכנסות הריבית נטו בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלו בכ-133 מיליון ש"ח, גידול בשיעור של כ-7.1% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות הריבית נטו נובע מעליה בפערי הריבית, מגידול ביתרה הממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים ומפירעון איגרות חוב ושטרי הון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי לשלושת החודשים הראשונים של השנה משקפות שיעור הוצאה של כ-0.19% מהאשראי לציבור נטו לעומת שיעור הוצאה של כ-0.15% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהשוואה לאשתקד נובע בעיקר מסיווג מחדש של חובות שאורגנו מחדש בתחום האשראי הצרכני.

הכנסות מימון שאינן מריבית בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו לסך של כ-51 מיליון ש"ח בהשוואה לסך 255 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הירידה מקורה בהשפעת מכשירים נגזרים והפרשי שער.

העמלות התפעוליות עלו בשלושת החודשים הראשונים של השנה בכ-27 מיליון ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר לאור גידול במחזורי הפעילות בכרטיסי אשראי.

ההוצאות התפעוליות ירדו בשלושת החודשים הראשונים של השנה בכ-52 מיליון ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-2.5%. עיקר הירידה מקורה בירידה בהוצאות השכר בסך של כ-51 מיליון ש"ח. בנטרול הוצאות שאינן במהלך העסקים הרגיל הקשורות לשכר, ההוצאות התפעוליות ירדו בשיעור של כ-0.5%. יצוין כי הירידה בהוצאות השכר בבנק ברבעון הראשון של שנת 2018 קוזזה באופן חלקי על ידי עליה בהוצאות השכר בחברות בנות, בעיקר בחברת בת בחו"ל על רקע הגידול בפעילות.

הוצאות המס הסתכמו לסך של כ-262 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-388 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהוצאות המס בין התקופות נובע בעיקר מירידת שיעור המס הסטטוטורי בין התקופות, מרישום הכנסות מיסים בגין שנים קודמות, מהכרה במגן מס בגין מכירת מניות בחברה בת ומהפרשי שער חיוביים בגין השקעות בחו"ל, אשר אינם מהווים חלק מבסיס ההכנסה למס, לעומת הפרשי שער שליליים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הבסיסי הנקי למניה המיוחס לבעלי המניות בתקופה המדווחת הסתכם לכ-0.48 ש"ח לעומת 0.41 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יצוין כי החל מרבעון זה מסוגלת ההשקעה בלאומי קארד כנכס המוחזק למכירה. אי לכך יתרות הנכסים וההתחייבויות של לאומי קארד החל מהמאזן ליום 31 במרס 2018 סווגו בנפרד, ללא סיווג של מספרי השוואה.

למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאור 16](#)

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

להלן השינוי ברווח הנקי ברבעון הראשון של 2018 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
השינוי		2017	2018	
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
7.1	133	1,873	2,006	הכנסות ריבית, נטו
28.7	29	101	130	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(13.4)	(173)	1,287	1,114	הכנסות שאינן מריבית
(2.5)	(52)	2,050	1,998	הוצאות תפעוליות ואחרות
(1.7)	(17)	1,009	992	רווח לפני מיסים
(32.5)	(126)	388	262	הפרשה למס
17.6	109	621	730	רווח לאחר מס
-	-	10	10	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
11.1	(1)	(9)	(10)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
17.4	108	622	730	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		8.1	9.0	תשואה להון (באחוזים)
		0.41	0.48	רווח בסיסי למניה (ש"ח)

להלן התפתחות הרווח הנקי לפי רבעונים:

		2017		2018		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח						
1,873	2,165	1,918	2,090	2,006		הכנסות ריבית, נטו
101	42	3	26	130		הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,287	1,220	1,306	1,615	1,114		הכנסות שאינן מריבית
2,050	2,020	2,076	2,355	1,998		הוצאות תפעוליות ואחרות
1,009	1,323	1,145	1,324	992		רווח לפני מיסים
388	456	376	472	262		הפרשה למס
621	867	769	852	730		רווח לאחר מס
10	15	60	7	10		חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
(9)	(6)	(9)	(5)	(10)		רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
622	876	820	854	730		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
8.1	11.3	10.3	10.8	9.0		תשואה להון (באחוזים)
0.41	0.58	0.54	0.57	0.48		רווח בסיסי למניה (ש"ח)

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות הריבית, נטו של קבוצת לאומי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-2,006 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,873 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.1%.

הגידול בהכנסות הריבית, נטו נובע מעליה בפערי הריבית, מגידול ביתרה הממוצעת של אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים ומפירעון איגרות חוב ושטרי הון.

יצוין כי התוצאות ברבעון הראשון של השנה הושפעו לרעה מהמדד בסך של כ-74 מיליון ש"ח (ברבעון המקביל אשתקד השפעה שלילית של כ-53 מיליון ש"ח).

היחס של הכנסות ריבית, נטו לבין היתרה הממוצעת של נכסים נושאי ריבית (התשוואה נטו על נכסים נושאי ריבית) בשלושה החודשים הראשונים של השנה הינו 2.00% לעומת 1.91% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל בתקופה המדווחת הינו 1.84% לעומת פער של 1.74% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים על פערי הריבית בחלוקה למגזרים:

במגזר המדדי פער הריבית בתקופה המדווחת עמד על שיעור של 0.37% לעומת 0.33% בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר המט"ח פער הריבית 0.82% לעומת 1.11% בתקופה המקבילה אשתקד. במגזר השקלי הלא צמוד פער הריבית 2.15% לעומת 2.06% בתקופה המקבילה אשתקד.

למידע נוסף בנוגע להכנסות והוצאות ריבית ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2017	2018	
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
-	(34)	(18)	(52)	הכנסה פרטנית בגין הפסדי אשראי
52.9	63	119	182	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
28.7	29	101	130	סך כל ההוצאה בגין הפסדי אשראי
יחסים באחוזים:				
		(0.03)	(0.08)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו ^(א)
		0.18	0.27	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו ^(א)
		0.15	0.19	שיעור ההוצאה הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו ^(א)
יחסים באחוזים:				
		2017	2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
במיליוני ש"ח				
(18)	(53)	(130)	(84)	(52)
119	95	133	110	182
101	42	3	26	130
יחסים באחוזים:				
(0.03)	(0.08)	(0.20)	(0.13)	(0.08)
0.18	0.14	0.20	0.16	0.27
0.15	0.06	-	0.03	0.19

(א) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).

למידע נוסף בנוגע להוצאות הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#).

					2017	2018					
					רבעון ראשון	רבעון ראשון					
					רבעון רביעי	רבעון רביעי					
					רבעון שלישי	רבעון שלישי					
					רבעון שני	רבעון שני					
					רבעון ראשון	רבעון ראשון					
במיליוני ש"ח											
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו	(43)	264	4	121	390						
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	25	33	47	30	5						
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות כולל דיבידנדים	(1)	(42)	15	42	46						
רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו	-	-	9	-	-						
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א)	70	(10)	147	4	(186)						
סך הכל	51	245	222	197	255						

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער.

להלן פירוט העמלות:

					לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס						
					2017	2018					
					השינוי	במיליוני ש"ח					
					באחוזים	במיליוני ש"ח					
ניהול חשבון	179	178	1	0.6							
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים	168	169	(1)	(0.6)							
כרטיסי אשראי	268	255	13	5.1							
טיפול באשראי	46	49	(3)	(6.1)							
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	80	73	7	9.6							
הפרשי המרה	94	84	10	11.9							
עמלות מעסקי מימון	131	135	(4)	(3.0)							
עמלות אחרות	79	75	4	5.3							
סך כל העמלות	1,045	1,018	27	2.7							

הגידול בעמלות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 בשיעור של כ-2.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מגידול במחזורי הפעילות בכרטיסי אשראי.

					2017	2018					
					רבעון ראשון	רבעון ראשון					
					רבעון רביעי	רבעון רביעי					
					רבעון שלישי	רבעון שלישי					
					רבעון שני	רבעון שני					
					רבעון ראשון	רבעון ראשון					
במיליוני ש"ח											
ניהול חשבון	179	182	170	171	178						
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים	168	173	170	163	169						
כרטיסי אשראי	268	278	277	265	255						
טיפול באשראי	46	48	44	42	49						
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	80	82	78	74	73						
הפרשי המרה	94	94	83	77	84						
עמלות מעסקי מימון	131	133	140	133	135						
עמלות אחרות	79	80	81	82	75						
סך כל העמלות	1,045	1,070	1,043	1,007	1,018						

להלן פירוט ההכנסות האחרות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2017	2018	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
(57.1)	(4)	7	3	רווחים מיעודה לפיצויים
+	8	7	15	הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד
28.6	4	14	18	סך הכל

2017					2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
7	12	11	11	3	רווחים מיעודה לפיצויים	
7	4	30	289	15	הכנסות אחרות כולל מכירת בניינים וציוד	
14	16	41	300	18	סך הכל	

הוצאות תפעוליות ואחרות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
		2017	2018	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
(4.6)	(51)	1,119	1,068	משכורות והוצאות נלוות ^(א)
(12.6)	(23)	183	160	פחת והפחתות
(0.4)	(1)	252	251	הוצאות אחזקת בניינים וציוד
4.6	23	496	519	הוצאות אחרות ^(א)
(2.5)	(52)	2,050	1,998	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

2017					2018	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
1,119	1,117	1,096	1,259	1,068	משכורות והוצאות נלוות ^(א)	
183	159	155	149	160	פחת והפחתות	
252	239	251	273	251	הוצאות אחזקת בניינים וציוד	
496	505	574	674	519	הוצאות אחרות ^(א)	
2,050	2,020	2,076	2,355	1,998	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	

(א) סווג מחדש עקב יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 3.2.1](#).

ההוצאות התפעוליות מהוות 64.0% מסך כל ההכנסות לעומת 64.9% בתקופה המקבילה אשתקד ו-63.1% בכל שנת 2017. סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה 1.79% מסך כל המאזן, לעומת 1.90% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 1.89% בכל שנת 2017.

הוצאות שכר

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2017	2018
		במיליוני ש"ח	
	השינוי		
	במיליוני ש"ח		
שכר ונלוות		1,001	983
הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה ^(א)		75	85
סך כל הוצאות שכר שוטפות		1,076	1,068
מענקים והוצאות שאינם במהלך העסקים הרגיל		43	-
סך הכל הוצאות שכר		1,119	1,068
	באחוזים		
		(18)	(1.8)
		10	13.3
		(8)	(0.7)
		(43)	-
		(51)	(4.6)

(א) סווג מחדש עקב יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 3.2.1](#), סך ההשפעה לרבעון ראשון 2017 הינה 172 מיליון ש"ח.

סך כל הוצאות השכר השוטפות ירדו בכ-8 מיליון ש"ח, המשקפים ירידה בשיעור של כ-0.7%.

		2017		2018	
		רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
		במיליוני ש"ח			
שכר ונלוות		1,145	1,012	1,033	1,001
הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה ^(א)		81	84	84	75
סך כל הוצאות שכר שוטפות		1,226	1,096	1,117	1,076
מענקים שאינם במהלך העסקים הרגיל		33	-	-	43
סך הכל הוצאות שכר		1,259	1,096	1,117	1,119

(א) סווג מחדש עקב יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 3.2.1](#), סך ההשפעה לרבעון ראשון 2017 הינה 172 מיליון ש"ח, לרבעון שני 2017 - 159 מיליון ש"ח, לרבעון שלישי 2017 - 168 מיליון ש"ח ולרבעון רביעי 2017 - 182 מיליון ש"ח.

הוצאות תפעוליות ואחרות (למעט שכר)

ההוצאות התפעוליות והאחרות למעט שכר הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 930 מיליון ש"ח לעומת 931 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.1%.

הוצאות מס

ההפרשה למס על הרווח של קבוצת לאומי הסתכמה בתקופה המדווחת ב-262 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-388 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למס בתקופה המדווחת הינו כ-26.4% מהרווח לפני מס לעומת כ-38.5% בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-12.1 נקודות האחוז. הקיטון בשיעור המס בין התקופות נובע בעיקר מירידת שיעור המס הסטטוטורי בין התקופות, מרישום הכנסות מיסים בגין שנים קודמות, מהכרה במגן מס בגין מכירת מניות בחברה בת ומהפרשי שער חיוביים בגין השקעות בחו"ל, אשר אינם מהווים חלק מבסיס ההכנסה למס, לעומת הפרשי שער שליליים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל:

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(א)
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(א)
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)	2016
286	-	286	332	(8)	(49)	11	שיוני נטו במהלך התקופה
(2,026)	(4)	(2,030)	(1,837)	10	(128)	(75)	יתרה ליום 31 במרס 2017
(3,051)	(4)	(3,055)	(2,950)	15	(195)	75	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
28	-	28	150	(2)	17	(137)	שיוני נטו במהלך התקופה
(3,023)	(4)	(3,027)	(2,800)	13	(178)	(62)	יתרה ליום 31 במרס 2018

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(א)
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(א)
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)	2016
(739)	-	(739)	(781)	(3)	(116)	161	שיוני נטו במהלך השנה
(3,051)	(4)	(3,055)	(2,950)	15	(195)	75	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

- (א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמתבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של התאגיד הבנקאי.
 (ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ג) ההתאמות בגין הטבות לעובדים בשנת 2017 כוללות את עלות תכנית הפרישה מרצון שפורסמה בחודש יולי 2017.

המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-31 במרס 2018 ב-450.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-450.8 מיליארד ש"ח בסוף 2017 - קיטון של 0.1%, ובהשוואה למרס 2017 גידול של 3.5%.

ערך הנכסים הנקובים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ מסך מאזן הקבוצה הינו כ-92.1 מיליארד ש"ח, כ-20.5% מסך הנכסים. ברבעון הראשון של 2018 פחת השקל ביחס לדולר של ארה"ב ב-1.4% ופחת ביחס לאירו ב-4.2%. השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ תרם לעלייה בשיעור של כ-0.4% בסך כל המאזן של הקבוצה, כך שבנטרול השפעת פיחות השקל סך המאזן קטן לכ-448.8 מיליארד ש"ח.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה - סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי וניהול פיקדון, מסתכמים בכ-1,457 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסך של כ-1,425 מיליארד ש"ח בסוף 2017 (כ-415 מיליארד דולר וכ-411 מיליארד דולר בהתאמה).

1. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

	31 במרס		השינוי	
	2018	2017	מדצמבר 2017	ממרס 2017
	במיליוני ש"ח			
סך כל המאזן	450,567	450,838	(0.1)	3.5
מזומנים ופיקדונות בכנקים	73,376	82,067	(10.6)	7.5
ניירות ערך	80,061	77,299	3.6	2.7
אשראי לציבור, נטו ^(א)	271,458	267,952	1.3	2.5
בניינים וציוד	2,762	2,986	(7.5)	(8.4)
פיקדונות הציבור	362,026	362,478	(0.1)	6.0
פיקדונות מבנקים	3,077	5,156	(40.3)	(31.5)
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	15,603	15,577	0.2	(31.2)
הון המיוחס לבעלי המניות הבנק	33,564	33,167	1.2	4.1

(א) לרבות האשראי של לאומי קארד אשר החל מיום 31 במרס 2018 מסווג כנכס מוחזק למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).

2. להלן התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

	31 במרס		השינוי	
	2018	2017	מדצמבר 2017	ממרס 2017
	במיליוני ש"ח			
אשראי תעודות, נטו	1,590	1,202	32.3	16.2
ערבויות להבטחת אשראי, נטו	5,436	5,400	0.7	0.1
ערבויות לרוכשי דירות, נטו	19,246	19,297	(0.3)	(2.0)
ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו	15,344	15,702	(2.3)	3.9
מכשירים נגזרים ^(א)	754,974	635,790	18.7	19.9
אופציות מכל הסוגים	124,472	155,751	(20.1)	(3.9)

(א) כולל עסקאות "פורוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps, futures ונגזרי אשראי. למידע נוסף ראה [ביאור 11](#).

3. להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים של הלקוחות בקבוצת לאומי:

	31 בדצמבר		31 במרס	
	השני	2017	2018	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
תיקי ניירות ערך ^(א)	2.3	15,965	692,085	708,050
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול: ^{(א)(ב)(ג)}				
קרנות נאמנות	0.5	248	51,425	51,673
קופות גמל ופנסיה	11.1	13,208	118,564	131,772
קרנות השתלמות	2.3	2,576	112,356	114,932

- (א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי הניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמורת.
 (ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.
 (ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שרותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיעצים בלאומי.

האשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור נטו בקבוצת לאומי, לרבות יתרת אשראי של לאומי קארד, אשר החל מיום 31 במרס 2018 מסווג כנכס מוחזק למכירה, הסתכם ב-31 במרס 2018 לסך של כ-271.5 מיליארד ש"ח לעומת 268.0 מיליארד ש"ח בסוף 2017, גידול בשיעור של 1.3% בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2017.

יצוין כי השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ תרם לעלייה בשיעור של 0.3% בסך האשראי לציבור לרבות יתרת אשראי של לאומי קארד המסווג כנכס מוחזק למכירה.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה בניירות ערך של חברות המסתכמים ב-31 במרס 2018 ב-13,779 מיליון ש"ח בהשוואה ל-13,241 מיליון ש"ח בסוף 2017, והמגלמים גם כן סיכוני אשראי.

האשראי לציבור בשקלים לא צמודים מהווה ליום 31 במרס 2018 כ-70.5% מסך האשראי, כאשר ליום 31 בדצמבר 2017 הוא היווה 70.0% מסך האשראי. כנגד העלייה במשקל האשראי הלא צמוד, חלה ירידה בעיקר באשראי צמוד מדד שהיווה ליום 31 במרס 2018 15.2% מסך האשראי, בהשוואה לכ-15.6% ביום 31 בדצמבר 2017.

להלן התפתחות האשראי לציבור, לאחר הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים:

שינוי ללא השפעת הפרשי שער	31 בדצמבר		31 במרס	
	השני	2017	2018	
	באחוזים			במיליוני ש"ח
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	0.3	220	77,506	77,726
אנשים פרטיים - אחר	(4.4)	(1,711)	38,160	36,449
בינוי ונדל"ן	3.2	1,902	52,513	54,415
מסחרי	5.5	1,602	26,775	28,377
תעשייה	(0.5)	53	19,098	19,151
אחר	0.2	1,440	53,900	55,340
סך הכל	1.0	3,506	267,952	271,458
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(א)			-	8,128
סך הכל			267,952	263,330

(א) למידע בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).

למידע נוסף בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

סיכון אשראי בעייתי

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות:

31 בדצמבר			31 במרס		
2017			2018		
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני ^(ב)	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
2,733	100	2,633	2,344	93	2,251
סיכון אשראי פגום, נטו					
760	49	711	591	40	551
סיכון אשראי נחות, נטו					
3,288	876	2,412	3,734	1,081	2,653
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, נטו					
-	-	-	(328)	(6)	(322)
בניכוי סיכון אשראי בעייתי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(א)					
6,781	1,025	5,756	6,341	1,208	5,133
סך הכל					

31 בדצמבר		31 במרס	
2017 ^(ב)		2018	
במיליוני ש"ח			
6,583	6,561	סיכון אשראי בעייתי מסחרי	
1,637	1,692	סיכון אשראי בעייתי קמעונאי	
-	(374)	בניכוי סיכון אשראי בעייתי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(א)	
8,220	7,879	סך הכל	
1,439	1,584	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
-	(46)	בניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(א)	
6,781	6,341	אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי	

(א) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).
(ב) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכונים אשראי וביאור 13](#).

סיווג מחדש של יתרות אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר)

יצוין כי בהמשך להטמעת מערכת ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים, בוצע לאחרונה פיתוח לזיהוי ממוכן טוב יותר של חובות שאורגנו מחדש חלף חובות תקינים או בעייתיים, ובעקבותיו עדכן הבנק את סכום החובות שאורגנו מחדש.

בעקבות האמור, במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2018, סווגו מחדש יתרות האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר) כך שסך של 223 מיליון ש"ח וסך של כ-224 מיליון ש"ח סווגו מחובות לא בעייתיים לחובות בעייתיים, ליום 31 במרס 2017 וליום 31 בדצמבר 2017 בהתאמה.

סך הסיווג לחובות פגומים עמד על 319 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2017 (כ-223 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-96 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים הלא פגומים) ועל סך של 301 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (כ-224 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-77 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים הלא פגומים). ראה גם [ביאור 6](#).

יצוין גם כי כתוצאה מכך, עודכנה ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2018. השפעת עדכון זה על התוצאות הכספיות לתקופה המדווחת אינה מהותית.

ניירות ערך

השקעות הקבוצה בניירות ערך ב-31 במרס 2018 הסתכמו ב-80.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-77.3 מיליארד ש"ח בסוף 2017, גידול של 3.6%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לשלוש קטגוריות: ניירות ערך למסחר, ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון.

סיווג נייר ערך הנרכש על ידי הבנק לתיק ניירות ערך למסחר, לתיק ניירות ערך זמינים למכירה או לתיק ניירות ערך מוחזקים לפדיון מתבצע במועד רכישתו ונעשה בהתאם לכוונת הבנק לשימוש בנייר. ניירות שנרכשים לצורכי מסחר (או במטרה לגדר רכיבים אחרים של התיק למסחר), לצורכי עשיית שוק או במסגרת חדר עסקאות מסווגים לתיק ניירות ערך למסחר, ניירות הנרכשים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק מסווגים בתיק הזמין למכירה ואילו ניירות ערך הנרכשים על מנת להחזיקם עד לפדיונם מסווגים בתיק המוחזק לפדיון.

ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לדוח רווח והפסד. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת מוצג בסעיף נפרד בהון ברווח כולל אחר שנקרא "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בניכוי המס המתייחס. בכל מקרה שבו קיימת ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני ההפרש נזקף לרווח והפסד. ניירות ערך מוחזקים לפדיון מוצגים במאזן לפי עלות מופחתת.

להלן סיווג סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד:

		31 בדצמבר 2017			31 במרס 2018					
		ניירות ערך מוחזקים לפדיון	ניירות ערך זמינים למכירה ^(א)	ניירות ערך למסחר ^(ב)	ניירות ערך מוחזקים לפדיון	ניירות ערך זמינים למכירה ^(א)	ניירות ערך למסחר ^(ב)			
		סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל			
		במיליוני ש"ח								
אגרות חוב										
	של ממשלת ישראל	39,872	3,204	36,633	35	43,446	4,501	38,509	436	
	של ממשלות זרות	10,837	82	10,755	-	10,847	78	10,769	-	
	של מוסדות פיננסיים בישראל	101	90	11	-	183	172	11	-	
	של מוסדות פיננסיים זרים ^(ג)	9,795	142	9,653	-	9,594	256	9,338	-	
	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	9,150	268	8,529	353	8,906	293	8,268	345	
	של אחרים בישראל	181	111	70	-	340	178	162	-	
	של אחרים זרים	3,129	299	2,352	478	3,488	251	2,758	479	
	מניות וקרנות נאמנות	4,234	1,307	2,927	-	3,257	69	3,188	-	
	סך כל ניירות הערך^(ד)	77,299	5,503	70,930	866	80,061	5,798	73,003	1,260	

- (א) כולל רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (93) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח כולל אחר (31 בדצמבר 2017 - 146 מיליון ש"ח).
 (ב) כולל רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (1) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2017 - 9 מיליון ש"ח).
 (ג) מרבית אגרת החוב של מוסדות פיננסיים זרים הינם מסוג supranational או עם גיבוי מדינות.
 (ד) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).

ליום 31 במרס 2018 כ-91.2% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה וכ-7.2% כתיק למסחר. כ-4.1% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות שאינן מוצגות על בסיס השווי המאזני, אלא לפי עלות או שווי שוק של המניות הנסחרות בבורסה.

למידע בנוגע לשווי ניירות ערך לפי אופן המדידה ראה [ביאור 15 א](#).

התיק הזמין למכירה

1. ברבעון הראשון של 2018 היה קיטון ברווח כולל אחר בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך 207 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לגידול בסך של 20 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בתקופה המקבילה אשתקד.
  2. לרווח והפסד נזקפו רווחים נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה בסך של 25 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בסך 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, והפסדים נטו ממכירת מניות זמינות למכירה בסך 4 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בסך של 38 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך המוחזקים בתיק הזמין למכירה ליום 31 במרס 2018 מסתכמת בסכום שלילי של 62 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס), לעומת סכום חיובי של 75 מיליון ש"ח בסוף 2017. סכומים אלה מייצגים רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו לתאריכי הדוחות.
- למידע בנוגע להתאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפו להון ראה [ביאור 5](#).

התיק למסחר

- ב-31 במרס 2018, בתיק למסחר יש כ-5.7 מיליארד ש"ח אגרות חוב, לעומת 4.2 מיליארד ש"ח אגרות חוב ב-31 בדצמבר 2017. נכון ל-31 במרס 2018 התיק למסחר מהווה כ-7.2% מסך תיק הנוסטרו של הקבוצה לעומת 7.1% ב-31 בדצמבר 2017.
- בגין אגרות חוב למסחר נרשמו בדוח רווח והפסד הפסדים שמומשו וטרם מומשו בסך של 14 מיליון ש"ח לעומת הפסדים בסך 186 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- למידע נוסף בנוגע להרכב התיק ראה [ביאור 5](#).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

א. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאינים משכנתאות), שכולו מדורג בדרוג השקעה (Investment Grade), מסתכם בכ-8.9 מיליארד ש"ח (כ-2.5 מיליארד דולר) ל-31 במרס 2018 לעומת 9.2 מיליארד ש"ח בסוף 2017. מתוך התיק הנ"ל ל-31 במרס 2018 כ-8.3 מיליארד ש"ח (כ-2.4 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון.

התיק הזמין למכירה של השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל ליום 31 במרס 2018 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-6.2 מיליארד ש"ח. 96% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) ומדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

נכון ליום 31 במרס 2018 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון עצמי הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-157 מיליון ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדרליים אמריקאים, מסתכם בכ-388 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-3.7 שנים בממוצע (מח"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות בסך של 2.0 מיליארד ש"ח, מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-3.6 שנים בממוצע.

למידע נוסף בנוגע להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה [ביאור 5](#).

ב. השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-31 במרס 2018 כ-28.9 מיליארד ש"ח (8.2 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל. 27.8 מיליארד ש"ח (7.9 מיליארד דולר) מניירות הערך הללו מסווגים בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון. 99.2% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה והם כוללים בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים, אגרות חוב של חברות בדרוג השקעה והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל.

למידע נוסף בנוגע לחשיפה מוסדות פיננסיים זרים ראה פרק [סיכוני אשאי](#).

ליום 31 במרס 2018 הסתכמה יתרת ירידת הערך המצטברת בהון העצמי בגין ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה ב-135 מיליון ש"ח (שהם 89 מיליון ש"ח לאחר מס).

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר ובתיק לפדיון. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים. 93.3% מניירות הערך שבתיק למסחר הינם בדירוג השקעה (Investment Grade).

שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-31 במרס 2018 הסתכם ב-0.6 מיליארד ש"ח (0.2 מיליארד דולר). ההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת, במידה שיש הפרש כזה, נזקף לרווח והפסד.

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-31 במרס 2018 ב-41.7 מיליארד ש"ח, מזה סך של 41.2 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים, והיתר אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-33.1% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-0.2 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

תיק אגרות החוב של חברות, שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 0.2 מיליארד ש"ח כולל קרן הון חיוכית בסך של 5 מיליון ש"ח. כל אגרות החוב של החברות שבתיק למסחר רשומות למסחר וסחירות בבורסה.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 31 במרס 2018 בכ-3,257 מיליון ש"ח, מזה מניות סחירות 2,265 מיליון ש"ח ושאינן סחירות 992 מיליון ש"ח. מסך כל ההשקעה 3,188 מיליון ש"ח מסווגים בתיק הזמין למכירה ו-69 מיליון ש"ח מסווגים בתיק למסחר.

ההון הנדרש בגין השקעות אלה עומד ליום 31 במרס 2018 על סך של 448 מיליון ש"ח.

למידע נוסף ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות הציבור

פיקדונות הציבור בקבוצה הסתכמו ב-31 במרס 2018 ב-362.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-362.5 מיליארד ש"ח בסוף 2017, קיטון בשיעור של 0.1% ובהשוואה למרס 2017 גידול של 6.0%.

השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ הגדיל בשיעור של 0.5% את סך כל פיקדונות הציבור כך שבנטרול השפעת השינוי היה קיטון בפיקדונות הציבור בשיעור של 0.6%.

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-31 במרס 2018 ב-15.6 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה בסוף 2017. ביום 23 במאי 2018 אישר דירקטוריון הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מרשות לניירות ערך.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-31 במרס 2018 ב-33,564 מיליון ש"ח, לעומת 33,167 מיליון ש"ח בסוף 2017, גידול של 1.2%. העלייה נובעת בעיקר מהרווח הנקי לתקופה אשר קוזזה מחלוקת דיבידנד במהלך התקופה.

הון זה מהווה בסיס לחישוב ההון הפיקוחי המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק בתוספת מכשירים הוניים והתאמות פיקוחיות כפי שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 של הפיקוח על הבנקים.

יחס הון למאזן ב-31 במרס 2018 הגיע ל-7.4% בדומה ליחס ב-31 בדצמבר 2017.

מבנה הלימות ההון

31 במרס		31 בדצמבר	
2018		2017	
בלתי מבוקר		מבוקר	
במיליוני ש"ח			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	34,316	32,965	34,653
הון רובד 2, לאחר ניכויים	9,897	11,325	10,811
סך הכל הון כולל	44,213	44,290	45,464
יתרות משוקללות של נכסי סיכון^(א)			
סיכון אשראי	282,673	272,108	277,344
סיכונים שוק	4,343	6,141	4,464
סיכון תפעולי	21,801	20,862	21,484
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	308,817	299,111	303,292
יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.11%	11.02%	11.43%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.32%	14.81%	14.99%

(א) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).

מבנה ההון הפיקוחי

במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 של הפיקוח על הבנקים.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.
2. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מזכויות המיעוט (זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תוכניות התייעלות תפעולית וכן מאופן חישוב ריבית ההיוון שמשמשת לחישוב ההתייבשות לזכויות עובדים, כמפורט בהמשך.

הון רובד 1 נוסף, מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. בקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון ברובד זה.

הון רובד 2

הון רובד 2 כולל בעיקר מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בכפוף לתקרה שנקבעה בהוראות.

לגבי מכשירי ההון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013 נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, כך שהסכום המוזכר בגינם בפועל הינו הנמוך מבין סכומם המופחת של המכשירים עצמם ותקרת הכרה המתבססת על יתרת מכשירי ההון שהיו כלולים בהון רובד 2 ביום 31 בדצמבר 2013 אשר מופחתת בתחילת כל שנה ב-10% עד ליום 1 ינואר 2022. בשנת 2018 תקרת ההכרה הינה 40%.

מכשירי הון המונפקים מתחילת שנת 2014 נדרשים לעמוד בקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. לצורך הכללתם בהון הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול הינם: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (וכמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il בפרק אודות > מידע כספי < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

מגבלות על מבנה ההון

בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 נקבעו מגבלות על מבנה ההון.

למידע נוסף בדבר מבנה ההון הפיקוחי והמגבלות על מבנה ההון ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

הלימות ההון

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל:

לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%. זאת החל מיום 1 בינואר 2017. דרישה זו חלה על לאומי.

כמו כן, על פי תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור" התאגיד הבנקאי נדרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ואת יעד ההון הכולל, בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. השפעת דרישה זו לתקופת הדיווח עומדת על כ-0.25% ביחס ההון.

לאור זאת, דרישות ההון המינימליות שחלות על הבנק ליום 31 במרס 2018 הינן 10.25% ליחס הון עצמי רובד 1 ו-13.75% ליחס ההון הכולל.

תכנון ההון ויעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק:

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון ופרופיל הסיכון, האסטרטגיה העסקית והלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. תכנון ההון מאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק ולוקח בחשבון את הצמיחה בפעילות של מרכזי הרווח השונים בקבוצה וגורמים נוספים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות ההון, כגון: תחזיות רווח, שינויים ברווח כולל אחר, התאמות פיקוחיות, השפעת הוראות מעבר ושיעור הגידול בנכסי הסיכון. תחזית יחסי ההון נבחנת גם תחת מבחני רגישות ותרחישי קיצון שונים.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדים שהקבוצה תרצה לעמוד בהם בעת אירוע תרחיש קיצון.

במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה הפיקוח על הבנקים על קביעת יעדי הון פנימיים אשר יהלמו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%.

התאמות להון עצמי רובד 1:

מדידת ההתחייבות בגין זכויות עובדים

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנודתיות הרבה שמדידה מעין זו יוצרת בהון הפיקוחי של הבנק.

ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לענין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מישם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדוטיות בהון הפיקוחי של הבנק הנובעת משינויים בריבית להיוון.

למידע נוסף בנוגע למתודולוגית ההיוון ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים](#).

הקלה בגין תוכניות התייעלות תפעולית

בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". על פי מכתב זה, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית על יחסי ההון ויחס המינוף על פני חמש שנים בקו ישר.

ביוני 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה הסתכמה בכ-438 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 31 במרס 2018 מיוחסים להון הפיקוחי 35% מעלויות תוכנית זו.

ביולי 2017, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות נוספת שעלותה הסתכמה בכ-204 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 31 במרס 2018 מיוחסים להון הפיקוחי 15% מעלויות תוכנית זו.

שינויים רגולטוריים נוספים

התפתחויות בהוראות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנוגע למדידת הלימות ההון

במהלך חודש דצמבר 2017 סיימה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים את עבודתה לעדכון המסגרת הכוללת להלימות ההון. במסגרת העדכונים, אשר לעתים מקבלים את המונח "באזל 4", נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. בין היתר, נקבעו שינויים באופן החישוב של דרישות ההון על פי הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי, נקבעה גישה סטנדרטית אחידה לגבי הסיכון התפעולי וכן נקבעו שינויים במסגרת מדידת סיכוני השוק. על פי הוראות ועדת באזל, שינויים אלה אמורים להיכנס לתוקף באופן מדורג החל מה-1 בינואר 2022 ועד 1 בינואר 2027. בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה על ידי הפיקוח על הבנקים בישראל.

טיוטות תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות החוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (חוק שטרם)

ביום 22 באפריל 2018 פרסם בנק ישראל טיוטות תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין, שמטרתן להקל על חברות כרטיסי האשראי ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים. בין היתר, תיקון בהקשר לכך שבנקים ישקלו אשראי שניתן לחברות כרטיסי אשראי באופן דומה לאשראי שניתן לבנקים.

למידע נוסף בנוגע לעיקרי התיקונים המוצעים בטייטה ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית](#).

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים לסוף מרס 2018 בכ-308.8 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1% בנכסי הסיכון (כ-3 מיליארד ש"ח), יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ב-0.11% ואת יחס ההון הכולל ב-0.14%.
- רווח שייצבר או שינוי בקרן ההון - הון עצמי רוברד 1 של לאומי לסוף מרס 2018 מסתכם ב-34.3 מיליארד ש"ח. ההון הכולל מסתכם ב-44.2 מיליארד ש"ח. כל צבירת רווח נקי ו/או תנועה חיובית בקרן ההון בהיקף של 1 מיליארד ש"ח, תשפר את יחס הון עצמי רוברד 1 ואת יחס ההון הכולל ב-0.32%.
- התחייבויות בדבר זכויות עובדים - ההתחייבות האקטוארית לעובדים מהוונת על פי ממוצע נע של שמונה רבעונים של תשואות השוק המושפעות מעקום אג"ח ממשלת ישראל ומרווח אג"ח קונצרני AA בארה"ב. שינוי של 0.1% לאורך עקום הריבית להיוון, בהנחה שהעקום עולה ויורד בצורה אחידה, משמעותה השפעה מצטברת של 0.07% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל. מזה על פי חישוב ממוצע נע לשמונה רבעונים, עליה של כ-0.01% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס ההון הכולל, לרבעון השוטף.

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והוא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 29 במרס 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017. בהתאם למדיניות זו, הבנק יחלק מדי רבעון, דיבידנד בגובה 20% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

ביום 20 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד לפיו מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 40% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת, בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בהתאם למדיניות המעודכנת, ביום 23 במאי 2018, אישר הדירקטוריון בגין הרבעון הראשון של שנת 2018 דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי של הרבעון. סכום הדיבידנד שאושר הסתכם לסך של כ-292 מיליון ש"ח, המהווה 19.15% אג' לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. הדירקטוריון קבע את יום 5 ביוני 2018 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 19 ביוני 2018 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
25 במאי 2017	22 ביוני 2017	8.17	124
15 באוגוסט 2017	11 בספטמבר 2017	11.50	175
21 בנובמבר 2017	21 בדצמבר 2017	21.51	328
6 במרס 2018	28 במרס 2018	¹ 22.41	342

תוכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק

בהמשך לדיווח המידי מיום 6 במרס 2018 בדבר אישור תוכנית רכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של עד 700 מיליון ש"ח וזאת עד יום 31 במרס 2019, סיים הבנק את היערכותו לביצוע רכישה עצמית על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך (עמדה משפטית מספר 8-199), וזאת בכפוף לתנאים שנקבעו בעמדת סגל הרשות. לצורך ביצוע הרכישות התקשר הבנק עם חבר בורסה חיצוני לבנק ואינו בעל קשר עסקי מהותי עימו. בשלב ראשון יועבר לחבר הבורסה סך של כ-350 מיליון ש"ח לצורך ביצוע הרכישה העצמית, כאשר המועד המתוכנן לתחילת ביצוע חלק זה מתוך ההיקף הכולל של הרכישה העצמית הינו יום 27 במאי 2018 והוא יהיה בתוקף עד לקרות אחד האירועים הבאים, המוקדם מביניהם: (א) יום 2 באוגוסט 2018 (ב) עם השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף כאמור; (ג) קיומה של מניעה חוקית להמשך קיומו של ההסכם עם חבר הבורסה; (ד) הודעת הבנק כי חדל להתקיים התנאי באישור בנק ישראל לתכנית הרכישה בדבר דרישות הלימות ההון של הבנק.

למידע נוסף ראה [ביאור פב](#).

¹ בהמשך לדיווח המידי מיום 6 במרס 2018 עודכן סכום הדיבידנד למניה עקב הבשלת יחידות PSU והנפקת 497,781 מניות רגילות חדשות.

מגזרי פעילות - גישת הנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת הנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

למידע נוסף בדבר קווי עסקים בגישת הנהלה ראה פרק [מגזרי פעילות בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

הלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018											
במיליוני ש"ח											
בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	עסקים קטנים	משכנתאות	סך הכל בנקאית	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל
הכנסות ריבית נטו	485	333	219	1,037	272	141	123	-	92	265	2,006
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית	339	127	1	467	101	54	(24)	(63)	278	225	1,114
סך כל ההכנסות (הוצאות)	824	460	220	1,504	373	195	52	(63)	370	490	3,120
הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי	84	48	6	138	35	(18)	13	(9)	29	14	130
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	671	257	64	992	174	62	29	225	237	210	1,998
רווח (הפסד) לפני מס	69	155	150	374	164	151	(30)	(279)	104	266	992
הוצאות מס (הטבה)	24	53	51	128	56	52	(10)	(100)	26	27	262
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	45	102	99	246	108	99	(18)	(179)	76	239	730
יתרות ליום 31 במרס 2018											
אשראי לציבור, נטו	29,969	27,061	78,879	135,909	37,264	33,938	21,354	5,922	639 ⁽ⁿ⁾	24,224	263,330
פיקדונות הציבור	155,226	35,607	-	190,833	44,642	22,904	5,688	118	- ⁽ⁿ⁾	25,470	362,026
נכסים בניהול	173,581	19,948	-	193,529	23,641	19,990	1,177	450,769	23,310	17,706	1,006,427
(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוזקקים למכירה.											
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017											
במיליוני ש"ח											
בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	עסקים קטנים	משכנתאות	סך הכל בנקאית	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל
הכנסות (הוצאות) ריבית נטו	454	314	201	969	235	141	108	(1)	61	243	1,873
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית	330	123	(2)	451	102	59	84	79	293	(45)	1,287
סך כל ההכנסות (הוצאות)	784	437	199	1,420	337	200	192	78	354	198	3,160
הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי	24	67	2	93	4	(7)	(15)	(7)	17	1	101
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	743	250	74	1,067	171	67	34	207	232	199	2,050
רווח (הפסד) לפני מס	17	120	123	260	162	140	143	(122)	105	(2)	1,009
הוצאות מס (הטבה)	6	42	43	91	57	49	50	(29)	29	28	388
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	11	78	80	169	105	91	93	(93)	76	(30)	622
יתרות ליום 31 במרס 2017											
אשראי לציבור, נטו	31,141	27,400	78,834	137,375	34,515	32,902	18,801	4,474	7,945	22,977	264,754
פיקדונות הציבור	155,026	34,968	-	189,994	40,741	20,476	5,779	49	93	25,399	341,663
נכסים בניהול	164,260	17,134	-	181,394	25,918	18,255	1,991	372,418	26,422	18,992	872,030

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

במיליוני ש"ח

סך הכל	סך חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית									סך הכל
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	פרטית	
8,046	991	294	(1)	632	461	581	1,014	4,074	843	1,308	1,923	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו
5,428	265	1,176	399	812	325	227	407	1,817	5	492	1,320	הכנסות שאינן מריבית
13,474	1,256	1,470	398	1,444	786	808	1,421	5,891	848	1,800	3,243	סך כל ההכנסות (הוצאות) (הכנסות)
172	52	75	(23)	(13)	(316)	(72)	26	443	13	273	157	בגין הפסדי אשראי סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
8,501	833	1,021	864	306	132	280	725	4,340	296	1,060	2,984	רווח (הפסד) לפני מס
4,801	371	374	(443)	1,151	970	600	670	1,108	539	467	102	הוצאות מס (הטבה)
1,692	149	89	(123)	404	340	210	235	388	189	163	36	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות
3,172	222	345	(320)	750	630	390	435	720	350	304	66	התאגיד הבנקאי
יתרות ליום 31 בדצמבר 2017												
267,952	23,204	8,773	5,712	4,437	20,684	33,152	35,712	136,278	78,626	27,438	30,214	אשראי לציבור, נטו
362,478	25,300	65	93	76,065	6,425	21,614	43,484	189,432	-	35,369	154,063	פיקדונות הציבור
974,430	19,282	260,155	22,448	432,806	1,293	21,228	24,432	192,786	-	19,750	173,036	נכסים בניהול

מגזרי פעילות פיקוחיים

לגבי תיאור מגזרי הפעילות העיקריים ראה פרק [מגזרי פעילות פיקוחיים בדוחות הכספיים לשנת 2017](#).

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018

במיליוני ש"ח

סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
2,006	256	-	40	24	312	179	508	25	662	הכנסות ריבית נטו
1,114	65	20	53	52	156	82	207	41	438	הכנסות שאינן מריבית
3,120	321	20	93	76	468	261	715	66	1,100	סך כל ההכנסות (הוצאות) (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
130	11	-	6	(2)	(43)	(10)	73	-	95	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,998	209	183	34	63	116	123	368	28	874	רווח (הפסד) לפני מס
992	101	(163)	53	15	395	148	274	38	131	הוצאות מס (הטבה)
262	26	(85)	(11)	5	133	51	93	13	37	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
730	75	(77)	75	10	262	97	181	25	82	
יתרה ליום 31 במרס 2018										
274,877	24,552	-	-	761	58,228	27,100	58,911	448	104,877	אשראי לציבור, ברטו ^(א)
362,115	25,471	-	-	67,441	50,089	35,689	50,553	25,512	107,360	פיקדונות הציבור ^(ב)
1,006,427	17,702	-	39,601	688,117	74,971	22,699	44,013	46,265	73,059	נכסים בניהול

(א) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 8,266 מיליון ש"ח.
 (ב) כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 89 מיליון ש"ח.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017

במיליוני ש"ח

סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
1,873	237	1	72	17	277	159	450	20	640	הכנסות ריבית נטו
1,287	60	16	258	45	172	79	184	44	429	הכנסות שאינן מריבית
3,160	297	17	330	62	449	238	634	64	1,069	סך כל ההכנסות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
101	4	-	(11)	-	17	(5)	76	1	19	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,050	200	180	41	67	131	125	344	33	929	רווח (הפסד) לפני מס
1,009	93	(163)	300	(5)	301	118	214	30	121	הוצאות מס (הטבה)
388	28	(23)	116	(2)	106	41	74	10	38	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
622	65	(140)	194	(3)	195	77	140	20	74	

יתרה ליום 31 במרס 2017

268,172	23,337	-	-	2,292	54,624	24,624	52,452	513	110,330	אשראי לציבור, ברוטו
341,663	25,399	-	-	56,732	46,612	31,414	39,182	30,412	111,912	פיקדונות הציבור
872,030	18,991	-	33,540	567,572	79,187	16,353	28,933	50,962	76,492	נכסים בניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

במיליוני ש"ח

סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
8,046	968	-	539	72	1,172	677	1,915	96	2,607	הכנסות ריבית נטו
5,428	273	370	926	179	672	322	747	171	1,768	הכנסות שאינן מריבית
13,474	1,241	370	1,465	251	1,844	999	2,662	267	4,375	סך כל ההכנסות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
172	54	-	-	2	(298)	(20)	255	1	178	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
8,501	835	699	180	264	541	518	1,444	130	3,890	רווח (הפסד) לפני מס
4,801	352	(329)	1,285	(15)	1,601	501	963	136	307	הוצאות מס (הטבה)
1,692	151	(90)	432	(4)	558	177	336	48	84	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,172	202	(236)	945	(11)	1,042	324	626	88	192	

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

271,216	23,507	-	-	2,087	56,495	25,728	54,309	540	108,550	אשראי לציבור, ברוטו
362,478	25,299	-	-	70,496	54,866	32,371	40,761	29,013	109,672	פיקדונות הציבור
974,430	19,282	-	39,235	655,592	78,748	17,435	32,079	54,793	77,266	נכסים בניהול

חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת לאומי פועלת בארץ ובחו"ל באמצעות חברות בנות שהינן: בנקים, חברות למימון וחברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית.

סך כל השקעות הבנק בחברות מוחזקות (כולל השקעות בשטרי הון) הסתכם ב-31 במרס 2018 בכ-11.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-11.5 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2017 והתרומה של החברות המוחזקות ברבעון הראשון של 2018 לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברווח בסך 228 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מאוחדות בארץ

סך כל השקעות הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בחברות המאוחדות בארץ הסתכם ב-31 במרס 2018 בכ-7,232 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,166 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2017. התרומה שלהן לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של 2018 בכ-70 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 6.7%. תשואת הקבוצה על ההשקעה בחברות מאוחדות בארץ היתה ברבעון הראשון של 2018 4.7% לעומת 5.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

לאומי קארד בע"מ

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, הבנק נדרש למכור את החזקותיו בחברה הבת, לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), בתוך המועד שנקבע בחוק. כחלק מהיערכות למימוש האמור, הבנק פועל במספר חלופות, ובהן חלופת מכירת החזקות וחלופת הנפקה של מניות לאומי קארד לציבור, שיכול שתכלול הצעת מכר. ביום 28 במרס 2018, הגישה לאומי קארד לרשות לניירות ערך, טיוטה ראשונה של תשקיף להשלמה - הנפקה ראשונה לציבור, הצעת מכר ותשקיף מדף. טרם נקבעו תנאי הנפקה והצעת המכר האמורות ואין וודאות בשלב זה שהנפקה כאמור תצא אל הפועל.

לפירוט נוסף לעניין היערכות ליישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ראה [דוח כספי לשנת 2017, פרק חברות מוחזקות עיקריות, לאומי קארד](#) וכן [בכיאר 10](#).

במהלך אפריל 2018 פורסמו טיוטות והוראות שונות בתחום כרטיסי החיוב, לרבות לעניין מועדי הסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב.

לפירוט ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית](#).

ביום 29 באוגוסט 2017 הודיעה שופרסל בע"מ (להלן - "שופרסל") ללאומי קארד, כי אין ברצונה לחדש את ההסכם ביניהן משנת 2006 להנפקת כרטיסי האשראי ללקוחות שופרסל ובהמשך דיווחה שופרסל לבורסה כי חתמה על מסמך עקרונות עם חברה אחרת להנפקה ותפעול של כרטיסי האשראי ללקוחות המועדון. בהתאם להסכם בין שופרסל ללאומי קארד, הסתיים ההסכם ביום 18 בינואר 2018 כאשר לאומי קארד ממשיכה להפעיל את כרטיסי המועדון עד תום תוקף הכרטיס או עד ביטולם על ידי הלקוחות, לפי המוקדם.

נכון ליום 31 במרס 2018 הסתכם מספר כרטיסי האשראי התקפים בידי לקוחות המועדון בכ-395 אלפי כרטיסים.

בנוסף, ביום 19 באוקטובר 2017 הודיעה שופרסל על כוונתה לפעול למימוש אופציית CALL לרכישת כל החזקות לאומי קארד בשופרסל פיננסיים וזאת בהתאם להערכת שווי לשופרסל פיננסיים שותפות מוגבלת בע"מ, בה רוכזה הפעילות הקשורה לכרטיסי אשראי שופרסל, שתבוצע על ידי מעריך שווי מוסכם. בין לאומי קארד לבין שופרסל מתנהלים הליכים משפטיים בקשר עם מימוש האופציה, לרבות בגין מחלוקת ביחס לזהות מעריך השווי והערכת השווי שעל בסיסה ייקבע התשלום בגין הרכישה.

לאומי פרטנרס בע"מ

ביום 13 במאי 2018 חתמה לאומי פרטנרס בע"מ (להלן: "לאומי פרטנרס") על הסכם ("ההסכם") עם Indorama Ventures Spain S.L, חברה פרטית המאוגדת בספרד (להלן: "הקונה") למכירת מלוא החזקותיה של לאומי פרטנרס באבגול תעשיות 1953 בע"מ (להלן: "החברה"), שמהוות כ-14.96% מהזכויות בהון ובהצבעה בחברה. התקשרותה של לאומי פרטנרס בהסכם נעשתה במקביל להתקשרותה של HFH International B.V, בעלת השליטה בחברה, בהסכם עם הקונה למכירת מלוא מניותיה בחברה (להלן: "הסכם HFH"). השלמת העסקה לפי ההסכם והשלמת העסקה לפי הסכם HFH מותנות זו בזו ויבוצעו בו זמנית.

עסקת המכירה תושלם בכפוף לקיומם של מספר תנאים מתלים כמפורט בדיווח המיידים מיום ה-13 במאי 2018. נכון למועד זה אין כל ודאות לגבי השלמת הסכם המכירה הנ"ל.

אם וכאשר העסקה תושלם, הבנק צפוי לרשום בגין העסקה רווח לפני מס בסך של כ-118 מיליון ש"ח.

חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

ביום 17 באפריל 2018 הושלמה העסקה בין הבנק להרמטיק למכירת השליטה בחברה לנאמנות. להשלמת העסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות.

חברות מאוחדות בחו"ל

סך כל ההשקעות של הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בשלוחות בחו"ל ב-31 במרס 2018 הסתכם ב-4,286 מיליון ש"ח בהשוואה ל-4,143 מיליון ש"ח בסוף 2017.

התרומה של השלוחות בחו"ל לרווח הנקי בשקלים של הקבוצה ברבעון הראשון של 2018 הסתכמה ברווח בסך 156 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בקשר לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה [ביאור 10](#).

Bank Leumi USA

ביום 22 בינואר 2018 התקשר הבנק בהסכם להכנסת שותפים אסטרטגיים ל-BLUSA. בהתאם לתנאי ההסכם רכשו כל אחד מהשותפים 7.5% מהון המניות של Bank Leumi Corporation, תאגיד אמריקאי באמצעותו מחזיק הבנק את השליטה ב-BLUSA. ביום 22 במאי 2018, הושלמה העסקה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לשם השלמתה. בהתאם לתנאי ההסכם, התמורה ששולמה עבור המניות שנמכרו הינה כ-141 מיליון דולר. העסקה תטופל כעסקה הונית והפער בין התמורה לחלק המיעוט בהון ייזקף ישירות להון. למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 22 במאי 2018.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב [בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017](#) ו**בדוח על הסיכונים לשנת 2017** על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו.

ניהול סיכונים והשאת תשואה הולמת כנגדם עומדים בבסיס הפעילות העסקית של הבנק. הסיכונים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם סיכונים פיננסיים: סיכוני אשראי שהינם אינטגרליים בעיסוק הליבה של הבנק וכן סיכוני שוק ונזילות. כמו כן, לצד ניהול הסיכונים העסקיים, פעילות הבנק מייצרת סיכונים נלווים אשר ניהולם הנו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. בין סיכונים אלה נכללים סיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים טכנולוגיים וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני רגולציה, סיכוני מוניטין, סיכוני ציוד, סיכוני הבנקאות ההוגנת (conduct) וסיכון אסטרטגי.

המטרות העיקריות של ניהול הסיכונים בלאומי הינן שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, במדיניות ובמגבלות הנגזרות מהם, אשר יוצרים גבולות גזרה לפעילות העסקית. מסגרת זו מנוהלת בכפוף למנגנוני בקרה ודיווח נאותים. בבנק מתבצעת פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בחומרת גורמי הסיכון ביחס [לטבלה שפורסמה בדוח השנתי לשנת 2017](#).

סיכוני אשראי

מתן וניהול אשראי מהווים פעילות ליבה מרכזית של הבנק והקבוצה.

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי כפי שסוכמו.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות: אשראי לציבור, אשראי לבנקים, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב, החזקות הוניות, עסקאות במכשירים נגזרים, ערבויות, התחייבויות לא מנוצלות למתן אשראי ומסגרות לא מנוצלות.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, הבנק מקפיד על ניהול הסיכון בהתאם להנחיות ודרישות נוספות שנכללות בהוראות הפיקוח על הבנקים תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

מסמך מדיניות אשראי וסיכוני אשראי ברמה קבוצתית מהווה ביטוי מרכזי לאסטרטגיית סיכון האשראי של הבנק ומתווה את המסגרת ואת עקרונות העל למסמכי המדיניות של הבנק ושל כל אחת מחברות הבנות בקבוצה, בארץ ובחו"ל. בנוסף, כולל מסמך זה את המגבלות בתחום האשראי שמוגדרות ומנוהלות ברמה הקבוצתית.

במסגרת ניהול סיכוני אשראי מנטר הבנק את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של הפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים. כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, אשראי לאנשים פרטיים, הלוואות לדיור ואשראי ממונף.

במהלך התקופה המדווחת לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של תיק האשראי.

למידע נוסף ופירוט לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך לפרק זה וכן [בדוח על הסיכונים](#).

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2018		
מאזני	חוץ מאזני	כולל
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי: ^(א)		
2,929	236	3,165
702	43	745
3,176	1,167	4,343
בניכוי סיכון אשראי בעייתי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ב)		
(368)	(6)	(374)
6,439	1,440	7,879
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)		
866	-	866
2. נכסים שאינם מבצעים:		
חובות פגומים		
2,335	-	2,335
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו		
10	-	10
בניכוי חובות פגומים של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ב)		
(38)	-	(38)
2,307	-	2,307
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		

31 במרס 2017		
מאזני	חוץ מאזני	כולל
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי: ^(א)		
3,768	293	4,061
1,115	93	1,208
2,726	1,240	3,966
בניכוי סיכון אשראי בעייתי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ב)		
7,609	1,626	9,235
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)		
852	-	852
2. נכסים שאינם מבצעים:		
חובות פגומים		
3,169	-	3,169
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו		
14	-	14
3,183	-	3,183
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		

31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	כולל
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי: ^(א)		
3,226	253	3,479
878	52	930
2,861	950	3,811
בניכוי סיכון אשראי בעייתי של יתרות שסווגו כנכסים המוחזקים למכירה ^(ב)		
6,965	1,255	8,220
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)		
845	-	845
2. נכסים שאינם מבצעים:		
חובות פגומים		
2,422	-	2,422
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו		
13	-	13
2,435	-	2,435
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

- (א) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ב) לרבות בנין הלוואות לדיוור שבנינו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבנינו לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאור 16](#).
- (ד) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

להלן פירוט מדדי סיכון האשראי

31 בדצמבר		31 במרס	
2017 ^(ב)	2017 ^(ב)	2018 ^(א)	
באחוזים			
1.19	1.40	1.06	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.31	0.32	0.32	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
2.06	2.34	2.04	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.89	1.18	0.85	שיעור אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור
0.06	0.04	0.05	שיעור ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.14)	(0.05)	(0.01)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת

(א) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#) וביאור 16.

(ב) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

להלן פירוט מדדי סיכון הפרשה להפסדי אשראי:

31 בדצמבר		31 במרס	
2017 ^(ב)	2017 ^(ב)	2018 ^(א)	
באחוזים			
1.4	1.5	1.4	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
116.4	104.6	133.2	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום
92.2	85.3	102.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור פגום כתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
(10.2)	(3.6)	(0.4)	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(א) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#) וביאור 16.

(ב) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ריכוזיות האשראי

פיזור תיק האשראי בין ענפי המשק השונים

תיק האשראי של הבנק מפוצל בין ענפי המשק השונים במטרה לפזר את הסיכון הגלום במצב של ריכוז גבוה בענף אחד. בענפי משק המאופיינים ברמת סיכון נמוכה יחסית, אנו שואפים להגיע לשיעור מימון גבוה מחלקנו במערכת.

מדיניות האשראי של הבנק לגבי מגזרי פעילות שונים ולגבי ענפי משק שונים משתנה מעת לעת בהתאם לסכיבה העסקית, למיקוד העסקי של הבנק, לתיאבון הסיכון של הבנק ולהנחיות כלליות וספציפיות של בנק ישראל.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

31 במרס 2018										
סיכון אשראי כולל ^(א)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				סיכון אשראי כולל ^(א)			
הפסדי אשראי ^(ד)			מזה: ¹				סיכון אשראי ^(א)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹	בעייתי ^(ה)	דירוג ביצוע אשראי ^(ו)	סך הכל	במיליוני ש"ח
בנין פעילות לזרים בישראל										
ציבור-מסחרי										
(46)	(3)	(18)	49	75	1,921	2,241	75	2,168	2,243	חקלאות
(1)	-	(2)	1	1	559	952	1	1,031	1,032	כרייה וחציבה
(429)	3	10	418	835	15,239	22,984	835	22,414	23,249	תעשייה
(352)	(15)	(11)	289	1,221	20,008	50,572	1,226	49,446	50,672	בניין ונדל"ן - בינוי ^(ז)
(384)	(52)	(54)	437	609	24,786	28,010	609	27,523	28,132	בניין ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
(91)	-	39	233	414	2,853	4,164	414	3,814	4,228	אספקת חשמל ומים
(310)	30	13	273	790	24,290	28,883	802	28,202	29,004	מסחר
(29)	-	1	53	155	2,903	3,354	155	3,232	3,387	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(64)	4	6	139	446	6,893	8,505	453	8,108	8,561	תחבורה ואחסנה
(36)	5	2	23	93	3,767	5,185	93	5,385	5,478	תקשורת ושרותי מחשב
(193)	(4)	4	4	14	11,007	13,834	14	24,897	24,911	שרותים פיננסיים
(177)	10	27	51	180	7,564	10,646	180	10,485	10,665	שרותים עסקיים ואחרים
(61)	2	1	17	58	7,422	9,072	58	9,035	9,093	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(2,173)	(20)	18	1,987	4,891	129,212	188,402	4,915	195,740	200,655	סך הכל מסחרי^(ח)
(450)	1	6	-	758	77,664	79,188	758	78,430	79,188	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
(848)	30	89	445	900	36,720	65,592	898	64,700	65,598	אנשים פרטיים - אחר
153	-	-	(38)	(374)	(8,266)	(19,974)	(374)	(19,600)	(19,974)	בניין יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)
(3,318)	11	113	2,394	6,175	235,330	313,208	6,197	319,270	325,467	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
(1)	-	(2)	-	-	873	924	-	2,817	2,817	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	(31)	(31)	-	(31)	(31)	בניין יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)
(1)	-	(2)	-	-	842	893	-	2,786	2,786	סך הכל בנקים בישראל
-	-	-	-	-	76	76	-	44,398	44,398	ממשלת ישראל
(3,319)	11	111	2,394	6,175	236,248	314,177	6,197	366,454	372,651	סך הכל פעילות בישראל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים, כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 236,247, 875, 43,875, 6,217, 85,434 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך 1,109 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישת הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ט) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וביאר 16](#).

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2018										
סיכון אשראי כולל ^(א)										
חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)										
הפסדי אשראי ^(ד)										
מזה:										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתיות ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹	בעייתיות ^(ה)	דירוג ביצועי אשראי ^(ו)	סך הכל	במיליוני ש"ח
כגון פעילות לווים בחו"ל										
ציבור-מסחרי										
(1)	-	-	-	-	57	92	-	93	93	חקלאות
-	-	-	-	-	22	95	-	95	95	כרייה וחציבה
(38)	-	3	48	260	4,317	6,426	260	7,475	7,735	תעשייה
(149)	1	2	415	990	10,244	13,937	990	13,753	14,743	בניין ונדל"ן ^(ז)
-	-	-	-	-	16	77	-	319	319	אספקת חשמל ומים
(74)	-	6	22	26	4,448	6,248	26	6,426	6,452	מסחר
(17)	-	(1)	-	-	2,176	2,300	-	2,311	2,311	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(20)	5	5	16	16	53	68	16	75	91	תחבורה ואחסנה
(20)	-	(2)	17	27	1,102	1,868	27	2,259	2,286	תקשורת ושרותי מחשב
(45)	-	-	76	76	1,797	2,474	76	16,306	16,382	שרותים פיננסיים
(27)	(1)	6	97	251	5,429	6,196	251	6,161	6,412	שרותים עסקיים ואחרים
(18)	-	-	-	-	556	721	-	730	730	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(409)	5	19	691	1,646	30,217	40,502	1,646	56,003	57,649	סך הכל מסחרי
(6)	-	-	31	31	519	519	31	488	519	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
(5)	-	-	5	5	545	597	5	592	597	אנשים פרטיים - אחר
(420)	5	19	727	1,682	31,281	41,618	1,682	57,083	58,765	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	11,891	12,884	-	32,239	32,239	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	(1)	(1)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ח)
-	-	-	-	-	11,890	12,883	-	32,238	32,238	סך הכל בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	647	1,199	-	12,044	12,044	ממשלות בחו"ל
(420)	5	19	727	1,682	43,818	55,700	1,682	101,365	103,047	סך הכל פעילות בחו"ל
(3,739)	16	130	3,121	7,857	280,066	369,877	7,879	467,819	475,698	סך הכל

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 32,929,438.19, 20,704,559.5 מיליון ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(ח) למידע נוסף בנוגע לפעילות המוחזקת למכירה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת וכיאר 16](#).

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2017									
סיכון אשראי כולל ^(א)					חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				
הפסדי אשראי ^(ד)			מזה:						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹	בעייתי ^(ה)	דירוג ביצוע אשראי ^(ו)	סך הכל במיליוני ש"ח
בנין פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
(57)	4	7	87	166	1,867	2,173	166	2,010	2,176
(1)	-	-	-	9	288	874	9	908	917
(490)	29	9	431	1,230	14,286	20,829	1,232	19,886	21,118
(351)	11	33	360	1,492	15,951	46,633	1,492	45,223	46,715
(435)	(4)	(5)	726	1,084	24,326	27,073	1,084	26,071	27,155
(66)	-	-	263	366	2,968	4,447	366	4,480	4,846
(321)	27	33	250	979	22,974	27,974	997	27,225	28,222
(30)	(6)	(4)	71	204	2,751	3,193	204	3,016	3,220
(38)	6	4	167	251	6,982	7,834	251	7,704	7,955
(70)	-	1	186	196	4,003	5,381	200	5,458	5,658
(216)	(15)	(15)	351	355	11,656	15,199	363	19,979	20,342
(136)	10	6	56	158	6,593	9,216	158	9,094	9,252
(50)	2	4	14	57	7,319	8,797	57	8,764	8,821
(2,261)	64	73	2,962	6,547	121,964	179,623	6,579	179,818	186,397
(460)	2	(1)	-	698	77,968	79,748	700	79,048	79,748
(776)	63	21	442	802	38,797	68,744	802	67,951	68,753
(3,497)	129	93	3,404	8,047	238,729	328,115	8,081	326,817	334,898
(1)	-	-	-	-	742	820	-	5,444	5,444
-	-	-	-	-	234	234	-	42,964	42,964
(3,498)	129	93	3,404	8,047	239,705	329,169	8,081	375,225	383,306

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 239,705, 42,475, 878, 3,984, 96,264 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדירוג, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירוג, בסך 979 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישת הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2017										
סיכון אשראי כולל ^(א) חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)										
הפסדי אשראי ^(ד)			מזה:				סך הכל			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתיות ^(ה)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹	בעייתיות ^(ה)	דירוג ביצועי אשראי ^(ו)	סך הכל	במיליוני ש"ח
כגון פעילות לווים בחו"ל										
ציבור-מסחרי										
			1	1	37	74	1	75	76	חקלאות
(1)	-	-	-	-	4	7	-	15	15	כרייה וחציבה
(45)	-	2	96	279	4,624	7,469	279	8,734	9,013	תעשייה
(178)	4	4	314	603	9,522	13,548	603	13,646	14,249	בינוי ונדל"ן ^(ז)
-	-	-	-	-	22	77	-	159	159	אספקת חשמל ומים
(84)	(1)	9	36	40	4,330	6,176	40	6,290	6,330	מסחר
(9)	-	-	-	4	1,644	1,728	4	1,724	1,728	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(5)	-	-	48	48	83	100	48	80	128	תחבורה ואחסנה
(1)	-	-	-	-	918	1,859	-	2,148	2,148	תקשורת ושרותי מחשב
(46)	-	(6)	93	93	1,256	1,884	93	14,926	15,019	שרותים פיננסיים
(33)	9	-	8	32	5,521	6,450	32	6,662	6,694	שרותים עסקיים ואחרים
(18)	-	-	9	9	427	799	9	793	802	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(420)	12	9	605	1,109	28,388	40,171	1,109	55,252	56,361	סך הכל מסחרי
(10)	-	(1)	29	29	493	494	29	465	494	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג
(5)	-	-	16	16	562	640	16	624	640	אנשים פרטיים - אחר
(435)	12	8	650	1,154	29,443	41,305	1,154	56,341	57,495	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	9,753	10,429	-	26,606	26,606	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	386	668	-	12,944	12,944	ממשלות בחו"ל
(435)	12	8	650	1,154	39,582	52,402	1,154	95,891	97,045	סך הכל פעילות בחו"ל
(3,933)	141	101	4,054	9,201	279,287	381,571	9,235	471,116	480,351	סך הכל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 33,105,39,582, - מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדירוג, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2017										
הפסדי אשראי ^(ד)			חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				סיכון אשראי כולל ^(א)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה:			סך הכל ¹	בעייתיות ^(ה)	דירוג ביצועי אשראי ^(ו)	סך הכל	במיליוני ש"ח
			פגום	בעייתיות ^(ה)	חובות ^(ב)					
בנין פעילות לווים בישראל										
ציבור-מסחרי										
(59)	2	9	69	156	1,883	2,183	157	2,027	2,184	חקלאות
(1)	-	-	-	1	514	932	1	958	959	כרייה וחציבה
(463)	146	104	579	1,010	14,956	22,771	1,014	21,990	23,004	תעשייה
(350)	45	72	304	1,197	18,936	49,628	1,197	48,492	49,689	בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ז)
(394)	(255)	(302)	613	748	24,444	27,617	748	26,952	27,700	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
(54)	6	(7)	237	345	2,803	4,184	345	3,919	4,264	אספקת חשמל ומים
(288)	82	56	202	712	22,703	27,350	716	26,762	27,478	מסחר
(28)	(8)	(6)	59	162	2,753	3,206	162	3,070	3,232	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
(62)	21	38	149	450	6,792	8,099	457	7,703	8,160	תחבורה ואחסנה
(38)	3	(28)	49	60	3,582	4,964	61	5,108	5,169	תקשורת ושרותי מחשב
(188)	(56)	(76)	3	8	11,189	14,021	14	21,707	21,721	שרותים פיננסיים
(152)	38	42	52	133	7,154	9,940	133	9,833	9,966	שרותים עסקיים ואחרים
(60)	20	28	17	60	7,440	8,910	60	8,864	8,924	שרותים ציבוריים וקהילתיים
(2,137)	44	(70)	2,333	5,042	125,149	183,805	5,065	187,385	192,450	סך הכל מסחרי^(ח)
(443)	8	(10)	-	722	77,448	79,034	721	78,313	79,034	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג
(790)	217	189	440	881	38,395	68,643	881	67,768	68,649	אנשים פרטיים - אחר
(3,370)	269	109	2,773	6,645	240,992	331,482	6,667	333,466	340,133	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
(3)	-	2	-	-	1,650	1,701	-	3,921	3,921	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	129	129	-	41,161	41,161	ממשלת ישראל
(3,373)	269	111	2,773	6,645	242,771	333,312	6,667	378,548	385,215	סך הכל פעילות בישראל

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 242,773,102,40,116,1,328,93,97 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן) בסעיף "התחייבויות אחרות".
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירוג שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדירוג, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדירוג, בסך 1,066 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2017										
סיכון אשראי כולל ^(א) חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)										
הפסדי אשראי ^(ד)										
מזה:										
מזנה:										
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי ^(ה)	בעייתי ^(ה)	סך הכל ¹	חובות ^(ב)	בעייתי ^(ה)	פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	סך הכל
במיליוני ש"ח										
כגון פעילות לווים בחו"ל										
ציבור-מסחרי										
100	100	-	98	60	-	-	-	-	(1)	100
35	35	-	35	30	-	-	-	-	-	35
7,564	7,249	315	6,420	4,567	315	78	(5)	5	(32)	7,564
14,223	13,313	910	13,496	9,748	910	431	19	80	(136)	14,223
260	260	-	87	22	-	-	-	-	-	260
6,371	6,350	21	6,203	4,406	21	21	19	3	(71)	6,371
2,250	2,250	-	2,234	2,056	-	-	5	1	(15)	2,250
84	63	21	67	50	21	21	18	8	(15)	84
1,829	1,808	21	1,596	875	21	21	8	-	(9)	1,829
16,071	15,992	79	2,135	1,527	79	79	(5)	1	(43)	16,071
6,430	6,279	151	6,160	5,411	151	14	6	15	(28)	6,430
627	627	-	618	441	-	-	-	-	(17)	627
55,844	54,326	1,518	39,149	29,193	1,518	665	65	113	(367)	55,844
510	480	30	509	509	30	29	(3)	1	(7)	510
608	603	5	608	522	5	5	(1)	-	(4)	608
56,962	55,409	1,553	40,266	30,224	1,553	1,553	61	114	(378)	56,962
31,247	31,247	-	11,251	10,214	-	-	-	-	-	31,247
12,047	12,047	-	1,210	586	-	-	-	-	-	12,047
100,256	98,703	1,553	52,727	41,024	1,553	699	61	114	(378)	100,256
485,471	477,251	8,220	386,039	283,795	8,198	3,472	172	383	(3,751)	485,471

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 32,963,41,022 ש"ח, 19,977,6,294 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות כפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום הפעילות שבו לבנק חשיפת האשראי הגדולה ביותר מבין ענפי המשק העסקיים. בדומה ליתר ענפי המשק, מוגדרים במדיניות האשראי מתודולוגיות ופרמטרים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק. בנוסף לבחינת העמידה במגבלות הפנימיות והרגולטוריות, נבחנות המגמות והתפתחות הסיכון, ובכלל זה המאפיינים המאקרו-כלכליים של המשק, הענף וענפי המשנה לרבות התפלגות הדירוגים הפנימיים, החלוקה בין קווי העסקים השונים, פרמטרים מרכזיים, הערכה צופה פני עתיד לגבי רמת הסיכון הצפויה ועוד. בנוסף למגבלה הרגולטורית ובמטרה לנהל באופן אפקטיבי את התמהיל הפנימי של סיכון האשראי, הבנק מקפיד על פיזור בין איזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים, ובין ענפי המשנה השונים.

התפלגות האשראי לכינוי ונדל"ן בבנק, לפי היקף האשראי ללווה בודד

31 בדצמבר		31 במרס			
2017		2018		2018	
		יתרת האשראי		היקף האשראי ללווה בודד באלפי ש"ח	
		במיליוני ש"ח		טד	מ-
1,777	1,563	2,046		300	-
1,846	1,708	1,884		600	300
3,012	3,069	2,938		1,200	600
2,338	2,405	2,347		2,000	1,200
3,483	3,445	3,556		4,000	2,000
4,309	4,444	4,319		8,000	4,000
6,614	6,399	6,416		20,000	8,000
6,624	6,025	6,945		40,000	20,000
22,504	22,518	22,679		200,000	40,000
12,752	9,734	13,083		400,000	200,000
11,520	12,603	10,304		800,000	400,000
3,045	4,035	5,926		1,200,000	800,000
1,232	-	-		1,600,000	1,200,000
81,056	77,948	82,443			סך הכל

קבוצות לווים¹

מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

1. ליום 31 במרס 2018 אין לקבוצה חשיפת אשראי לקבוצת לווים שחבותם עולה על 15% מהון הבנק (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313).
2. ליום 31 במרס 2018 אין לקבוצה חשיפת אשראי ללווים גדולים, קבוצות לווים וקבוצות לווים בנקאיות שחבותם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק. המגבלה הרגולטורית המצרפית בגין חשיפות אלה הינה בשיעור של 120% מהון הבנק.

¹ קבוצת לווים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת. לווים הקשורים באופן שפגיעה ביציבות הפיננסית של אחד מהם עלולה להשליך על היציבות הפיננסית של האחר, או שאותם גורמים עלולים להשליך על היציבות הפיננסית של שניהם.

חשיפה למדינות זרות

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם:

31 במרס 2018						
חשיפה מאזנית ^(א)						
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לכנקים ^(א)	למשלות ^(א)	במיליוני ש"ח
המדינה						
10,162	12,313	22,475	9,780	1,728	3,385	ארצות הברית
4,093	1,730	5,823	2,901	6,231	-	בריטניה
-	-	-	206	1,613	4,464	צרפת
3	43	46	644	693	-	שוויץ
-	-	-	253	3,703	461	גרמניה
533	557	1,090	6,004	5,939	2,599	אחרות
14,791	14,643	29,434	19,788	19,907	10,909	סך כל החשיפה למדינות זרות ^(א)
526	552	1,078	1,091	1,266	211	סך כל החשיפה למדינות LDC
-	-	-	171	65	490	סך כל החשיפה למדינות ה-GIPS ^(א)

31 במרס 2018							
חשיפה מאזנית ^(א)			חשיפה מאזנית ^(א)				
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה מאזנית חוץ מאזנית ^(א)				
תקופת פירעון			מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך החשיפה החוץ מאזנית	מזה: יתרת חובות פגומים	סך כל החשיפה המאזנית	מעל שנה
המדינה							
9,200	5,693	-	7,281	454	1,218	25,055	ארצות הברית
3,699	5,433	88	6,644	147	168	13,225	בריטניה
713	5,570	-	1,780	12	13	6,283	צרפת
645	692	-	1,878	-	-	1,340	שוויץ
1,536	2,881	-	2,024	-	-	4,417	גרמניה
7,505	7,037	-	2,593	115	120	15,075	אחרות
23,298	27,306	88	22,200	728	1,519	65,395	סך כל החשיפה למדינות זרות
2,338	230	-	1,660	97	99	3,094	סך כל החשיפה למדינות LDC
123	603	-	224	-	-	726	סך כל החשיפה למדינות ה-GIPS ^(א)

[ראה הערות בעמוד 47.](#)

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם (המשך):

31 בדצמבר 2017						
חשיפה מאזנית ^(א)						
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ^(א)	
במיליוני ש"ח						
המדינה						
10,735	12,345	23,080	11,073	1,461	7,668	ארצות הברית
4,302	1,729	6,031	2,901	4,534	174	בריטניה
-	-	-	210	1,012	1,624	צרפת
3	41	44	554	710	92	שווייץ
-	-	-	674	2,950	334	גרמניה
533	544	1,077	5,280	7,994	996	אחרות
15,573	14,659	30,232	20,692	18,661	10,888	סך כל החשיפה למדינות זרות
522	543	1,065	1,062	1,201	237	סך כל החשיפה למדינות LDC
-	-	-	231	74	470	סך כל החשיפה למדינות ה-GIPS ^(א)

31 בדצמבר 2017							
חשיפה חוץ מאזנית ^{(א)(ב)}				חשיפה מאזנית ^(א)			
חשיפה מאזנית מעבר לגבול							
תקופת פירעון		מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך החשיפה החוץ מאזנית ^(ה)	מזה: יתרת חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	
מעל שנה	עד שנה						
במיליוני ש"ח							
המדינה							
13,535	6,667	-	5,855	418	1,190	30,937	ארצות הברית
3,320	4,289	-	7,129	160	160	11,911	בריטניה
1,295	1,551	-	1,761	12	13	2,846	צרפת
590	766	-	1,898	-	-	1,359	שווייץ
1,747	2,211	-	2,147	-	-	3,958	גרמניה
7,227	7,043	-	2,730	111	117	14,803	אחרות
27,714	22,527	-	21,520	701	1,480	65,814	סך כל החשיפה למדינות זרות
2,107	393	-	1,833	93	96	3,022	סך כל החשיפה למדינות LDC
116	659	-	234	-	-	775	סך כל החשיפה למדינות ה-GIPS ^(א)

[ראה הערות בעמוד 47](#)

- (א) סיכון אשראי מאזני וחובי מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המתורים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים ולפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני השפעת קיזוז דו צדדי בגין נגזרים.
- (ג) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (ד) החשיפה למדינות ה-GIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.
- (ה) כולל יתרות בגין נכסים המוחזקים למכירה בסך 1 מיליון ש"ח.

הערות:

1. שורת "סך הכל חשיפה למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC), שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
2. חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד גובה החשיפה).
3. החשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי.

חלק ב' - ליום 31 במרס 2018 ולתקופות השוואה אין חשיפה מאזנית מצרפית למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך.

חלק ג' - סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 567 מיליון ש"ח ומתייחס ל-8 מדינות (ב-31 במרס 2017 מסתכם בסך 763 מיליון ש"ח והתייחס ל-11 מדינות וב-31 בדצמבר 2017 מסתכם בסך 610 מיליון ש"ח והתייחס ל-9 מדינות).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים מסחריים, לחברות החזקה בנקאיות, בנקים להשקעות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.

החשיפה כוללת בעיקר פיקדונות בבנקים הזרים לתקופות קצרות עד שבוע ואגרות חוב בדרך כלל לתקופה של עד 5 שנים. הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שבהם הבנק והשלוחות בחו"ל מבצעים פיקדונות.

הלך חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים^(*):

ליום 31 במרס 2018		
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽¹⁾	חשיפת אשראי נוכחית
במיליוני ש"ח		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(*)		
16,210	859	17,069
4,981	587	5,568
320	211	531
32	19	51
1	-	1
352	-	352
21,896	1,676	23,572
-	-	-

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ליום 31 במרס 2017			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ב)	סיכון אשראי מאזני ^(א)	
במיליוני ש"ח			
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ד)			
16,690	1,740	14,950	AA- עד AAA
2,220	3	2,217	A- עד A+
710	239	471	BBB- עד BBB+
17	14	3	B- עד BB+
17	1	16	נמוך מ: B-
211	-	211	ללא דרוג
19,865	1,997	17,868	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	סיכון אשראי בעייתי

ליום 31 בדצמבר 2017			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ב)	סיכון אשראי מאזני ^(א)	
במיליוני ש"ח			
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ד)			
15,896	913	14,983	AA- עד AAA
4,360	613	3,747	A- עד A+
579	298	281	BBB- עד BBB+
21	11	10	B- עד BB+
32	18	14	נמוך מ: B-
397	1	396	ללא דרוג
21,285	1,854	19,431	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	סיכון אשראי בעייתי

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.
- (ב) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים (שווי הוגן של נגזרים) והשקעות באגרות חוב כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-31 במרס 2018 בשווי של 322 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 - 417 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2017 - 253 מיליון ש"ח).
- (ג) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (ד) הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P ו-Moody's כלכד לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי.
- (ה) כולל יתרות שסווגו כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה בסך 1 מיליון ש"ח.

הערות:

1. חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (למידע נוסף ראה [ביאור 5](#)).
2. חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים, ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
3. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה [ביאור 11](#) בדוח הכספי.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

התפתחויות בסיכונים אשראי

במהלך התקופה המדווחת קיימת יציבות בהעמדות אשראי חדש ("ביצועים") בקשר עם ביקושים לאשראי לדיור בישראל הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה.

לאור המגמות בשנים האחרונות, ועל מנת לוודא ניהול סיכונים אפקטיבי, מנוטר תיק הלוואות לדיור באופן שוטף, תוך ניתוח המגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון בעיקר במאפיינים הבאים: שיעורי המימון, יכולת החזר חודשי, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק.

הבנק מקפיד על מדיניות חיתום מאוזנת הלוקחת בחשבון את יכולת החזר של הלווה, שיעור המימון, בסיס ההצמדה והריבית, ועוד. זאת, תוך עמידה בכל דרישות הפיקוח על הבנקים.

במסגרת העמדת הלוואות לדיור, מועמדות גם הלוואות פרטניות למשתתפים בקבוצת רכישה. מימון במסגרת קבוצת רכישה נותן מענה לביקושי שוק של התארגנויות פרטיות, עמותות, בעלי קרקע היסטוריים וכיו"ב. מהיבט הסיכון, המימון ניתן לאוכלוסיות שונות, בפיקוח גיאוגרפי, ולאחר שכל לווה עובר בדיקת יכולת סילוק להלוואה.

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים בישראל

	לשלושה חודשים שהסתיימו		שיעור השינוי
	2017	2018	
	ביום 31 במרס		
	במיליוני ש"ח		ב-%
מכספי הבנק	1,850	2,641	42.8
מכספי האוצר:			
הלוואות מוכוונות	3	20	+
הלוואות עומדות	2	3	50.0
סך כל הלוואות חדשות	1,855	2,664	43.6
הלוואות שמוחזרו	237	437	84.4
סך כל ביצועים	2,092	3,101	48.2

גילוי על הלוואות לדיור

להלן הנתונים בנוגע למאפייני הסיכון של הלוואות לדיור, ההתפתחויות בסיכונים האשראי ואופן ניהולם, לרבות התייחסות לצעדים שננקטו על ידי הבנק לצורך התמודדות עם מאפייני סיכון אלה.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו בישראל

	יתרת	שיעור השינוי
	תיק האשראי	במיליוני ש"ח
	במיליוני ש"ח	ב-%
31 בדצמבר 2016	78,184	(2.4)
31 בדצמבר 2017	77,005	(1.5)
31 במרס 2018	77,216	0.3

במהלך התקופה המדווחת נרשמה יציבות בהיקף האשראי לדיור שמעמיד הבנק.

נתונים המתייחסים לאשראי חדש לדיור בישראל

במהלך התקופה המדווחת הועמדו הלוואות חדשות לדיור בסך של כ-2.7 מיליארד ש"ח מכספי הבנק. במהלך שנת 2017 הועמדו הלוואות חדשות לדיור בסך של כ-8.3 מיליארד ש"ח מכספי הבנק.

ההלוואה הממוצעת שהועמדה מכספי בנק בתקופה המדווחת הייתה 692 אלפי ש"ח זאת לעומת 529 אלפי ש"ח בשנת 2017 ו-555 אלפי ש"ח בשנת 2016.

יובהר כי ב-31 בדצמבר 2017 הסתיים שיתוף העמדת האשראי עם הראל (להלן: "השיתוף"). הנתונים בגין שנת 2017 ושנת 2016 מתייחסים לחשיפת הבנק בתקופת השיתוף ואינם מתייחסים לחשיפת הלקוח שהייתה גבוהה יותר (חשיפת הלקוח בשנת 2017 הינה 708 אלפי ש"ח) עם סיום השיתוף הנתון בגין רבעון ראשון 2018, הינו חשיפת הלקוח אשר זהה לחשיפת הבנק.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו לפי בסיסי הצמדה בישראל

סך הכל התיק	שיעור מתיק האשראי	שיעור מתיק האשראי	צמוד מדד	שיעור מתיק האשראי	לא צמוד	
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	
78,184	1.6	1,243	31,986	40.9	44,955	31 בדצמבר 2016
77,005	1.3	1,010	30,407	39.5	45,588	31 בדצמבר 2017
77,216	1.3	1,005	30,162	39.1	46,049	31 במרס 2018

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור נטו, בריבית משתנה וקבועה בישראל

סך תיק האשראי	משתנה		קבועה			
	מט"ח	צמוד	לא צמוד	צמוד		
במיליוני ש"ח						
78,184	1,243	20,194	31,249	11,792	13,706	31 בדצמבר 2016
77,005	1,010	18,405	31,730	12,002	13,858	31 בדצמבר 2017
77,216	1,005	18,035	32,352	12,127	13,697	31 במרס 2018

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בישראל

להלן התפתחות ביצועי האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נוסאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חיי הלוואה):

2016		2017		2018		
ממוצע שנת	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	שיעור מביצוע באחוזים
18.7	16.6	15.1	15.9	13.9	15.0	קבועה - צמודה
13.3	16.1	16.8	16.9	15.7	15.6	משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה
0.6	0.2	0.1	0.1	0.1	-	משתנה עד 5 שנים - צמודה
30.2	28.0	30.0	28.5	31.8	31.3	קבועה - לא צמודה
7.7	7.3	7.0	6.4	7.0	6.3	משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה
29.2	31.2	30.8	32.0	31.0	31.2	משתנה עד 5 שנים - לא צמודה
0.3	0.6	0.2	0.2	0.5	0.6	משתנה - מט"ח

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה במהלך התקופה המדווחת עמד על 53.7% לעומת 55.0% בשנת 2017. הנתונים מתייחסים לכל מסלולי הריבית המשתנה ומגזרי ההצמדה השונים לרבות הלוואות בהן הריבית משתנה מדי תקופה של חמש שנים ומעלה. בנטרול הלוואות בהן שיעור הריבית המשתנה, משתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה, אשר הוראת המפקח מחריגה אותה מהגדרת הלוואות בריבית משתנה, שיעור האשראי לדיור בריבית משתנה שהועמד במהלך התקופה המדווחת הינו 31.8% לעומת 31.7% בכל שנת 2017.

להלן יתרת תיק ההלוואות לדיור והיתרות בפיגור מעל 90 יום פיגור בישראל

שנת דיווח	יתרת חוב רשומה	סכום בפיגור	שיעור הסכום בפיגור
	במיליוני ש"ח		
31 בדצמבר 2016	78,645	749	1.0%
31 בדצמבר 2017	77,448	752	1.0%
31 במרס 2018	77,664	767	1.0%

ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2018, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור הינה 448 מיליון ש"ח המהווה 0.58% מיתרת האשראי לדיור, בהשוואה ל-443 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017, המהווה 0.57% מיתרת האשראי לדיור.

התפתחות ביתרות אשראי חדש שניתן בישראל בשיעור מימון מעל 60%

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

שיעור מימון	2018		2017		2016	
	רבועון ראשון	רבועון רביעי	רבועון שלישי	רבועון שני	רבועון ראשון	ממוצע שנתי
מעל 60 ועד 70 כולל	18.0	19.8	19.8	16.9	15.7	16.1
מעל 70 ועד 80 כולל	13.0	16.8	15.9	17.8	14.3	14.7
מעל 80	0.20	0.17	0.08	0.04	0.10	0.12

(א) מסך האשראי החדש שהעמיד הבנק.

ב-15 במרס 2018 תוקן סעיף 72 להוראה 203 של בנק ישראל, כך שהקצאת ההון על הלוואות שניתנו ממועד זה, לרכישת דירה בשיעור 60% מימון ומעלה, הופחתה מ-75% ל-60%.

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בישראל

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 31 במרס 2018 עומד על 45.7% לעומת 46.0% בשנת 2017.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בישראל

שיעור ההלוואות בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 במועד אישור האשראי שהועמדו בתקופה המדווחת, עמד על 1.4% מסך העמדות האשראי החדשות בדומה לשנת 2017.

חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לצורך הדיווח על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בישראל

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי ההלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד בתקופה המדווחת בממוצע על כ-33.9% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של כ-34.9% במהלך שנת 2017 ושל כ-35.9% בשנת 2016.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

האשראי הפרטי, אשר יכולת ההחזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משק הבית, מאופיין בפיזור נרחב מאוד של לווים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת, רובה ככולה, בחטיבה הבנקאית.

על מנת לוודא ניהול סיכונים אפקטיבי, הבנק פועל תחת מגבלות ניהוליות פנימיות הדוקות בעיקר במאפיינים הבאים: שיעורי המימון, יכולת החזר חודשי, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך חשוב בהתוויית תיאבון הסיכון ובהכוננת הניהול השוטף של פעילות זאת.

הלך התפתחות יתרות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

יתרת סיכון אשראי במיליוני ש"ח	
49,987	31 בדצמבר 2016
48,477	31 בדצמבר 2017
46,318	31 במרס 2018

הלך התפלגות של סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק לפי התקופה הנותרת לפירעון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2017		31 במרס 2018		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
19.5	5,975	21.9	6,365	עד שנה
17.1	5,245	15.2	4,407	מעל שנה עד 3 שנים
30.5	9,360	30.7	8,930	מעל 3 שנים עד 5 שנים
21.5	6,578	21.7	6,314	מעל 5 שנים עד 7 שנים
1.9	566	1.9	536	מעל 7 שנים
9.5	2,927	8.6	2,508	ללא תקופת פירעון ^(א)
100.0	30,651	100.0	29,060	סך הכל

(א) יתרה זאת כוללת יתרות חובה בחשבונות עובר ושב ויתרות אשראי בפיגור.

הלך התפלגות סיכון האשראי הכולל לאנשים פרטיים בבנק לפי גודל החבות ללווה בודד (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2017		31 במרס 2018		גודל סיכון האשראי באלפי ש"ח	
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	מ-	עד
10.4	5,043	11.0	5,128	-	25
15.0	7,268	15.7	7,270	25	50
14.0	6,782	14.3	6,604	50	75
12.4	6,031	12.5	5,804	75	100
17.8	8,623	17.8	8,245	100	150
11.3	5,440	11.3	5,193	150	200
10.9	5,293	10.6	4,929	200	300
8.2	3,997	6.8	3,145	300	מעל 300
100.0	48,477	100.0	46,318	סך הכל סיכון אשראי כולל	

להלן התפלגות סיכון האשׂראי הכולל לאנשים פרטיים בבנק לפי מוצרי אשׂראי עיקריים (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 בדצמבר 2017		31 במרס 2018		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
15.2	7,365	14.7	6,796	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשׂראי
4.6	2,257	4.4	2,037	הלוואות לרכישת רכב (ששועבד)
43.4	21,029	43.7	20,227	הלוואות אחרות
63.2	30,651	62.8	29,060	סך הכל סיכון אשׂראי מאזני
14.2	6,870	14.7	6,801	מסגרת עובר ושב לא מנוצלת
21.9	10,617	21.9	10,161	מסגרת כרטיסי אשׂראי לא מנוצלת
0.7	339	0.6	296	סיכון אשׂראי חוץ מאזני אחר
36.8	17,826	37.2	17,258	סך הכל סיכון אשׂראי חוץ מאזני
100.0	48,477	100.0	46,318	סך הכל סיכון אשׂראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשׂראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס 2018					
שיעור מהתיק ב-%	סך הסיכון האשׂראי המאזני	מט"ח	לא צמוד	צמוד	
7.1	2,064	10	-	2,054	יתרות עובר ושב
16.3	4,732	49	-	4,683	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשׂראי
72.3	21,020	15	37	20,968	הלוואות אחרות בריבית משתנה
95.7	27,816	74	37	27,705	סך הלוואות בריבית משתנה
4.3	1,244	28	52	1,164	הלוואות בריבית קבועה
100.0	29,060	102	89	28,869	סך הכל סיכון אשׂראי מאזני

31 בדצמבר 2017					
שיעור מהתיק ב-%	סך הסיכון האשׂראי המאזני	מט"ח	לא צמוד	צמוד	
8.1	2,476	12	-	2,464	יתרות עובר ושב
15.9	4,889	43	-	4,846	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשׂראי
71.9	22,026	18	33	21,975	הלוואות אחרות בריבית משתנה
95.9	29,391	73	33	29,285	סך הלוואות בריבית משתנה
4.1	1,260	33	61	1,166	הלוואות בריבית קבועה
100.0	30,651	106	94	30,451	סך הכל סיכון אשׂראי מאזני

להלן יתרות תיק הנכסים הפיננסיים של האנשים הפרטיים בבנק בעלי סיכון אשראי כולל (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדירור)

2017 בדצמבר 31	31 במרס 2018	
במיליוני ש"ח		
104,850	98,926	פיקדונות הציבור
75,498	67,734	תיקי ניירות ערך
180,348	166,660	סך תיק הנכסים הפיננסיים
38,087	35,343	סך החבות הכוללת ללקוחות בעלי תיק נכסים פיננסיים

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בבנק לפי גובה ההכנסה הקבועה^(א) לחשבון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדירור)

2017 בדצמבר 31		31 במרס 2018		
ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	
8.8	2,697	8.3	2,413	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון
6.4	1,985	6.2	1,794	מזה חשבונות לפירעון אשראי ^(ב)
31.9	9,783	32.7	9,516	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
31.9	9,765	32.2	9,351	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
27.4	8,406	26.8	7,780	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100.0	30,651	100.0	29,060	סך הכל

(א) הכנסה קבועה לחשבון (לפי תעודת זהות) כוללת את הזיכויים הקבועים בחשבון לקוח ובכלל זה משכורת, העברות מבנק/מחשבון אחר, הפקדות מזומן וצ'קים ועוד. ההכנסה הקבועה החודשית מחושבת על בסיס ממוצע ההכנסה במשך מספר חודשים רצופים, ובנטרול זיכויים חריגים.
(ב) חשבונות לפירעון אשראי הינם חשבונות שהפעילות היחידה המבוצעת בהם הינה פירעון הלוואה בלבד, בעוד שעיקר פעילותו השוטפת של הלקוח מרוכזת בבנק אחר.

כאמור לעיל, מדיניות האשראי של הבנק לאנשים פרטיים מבוססת על יכולת שירות החוב של הלווה מתוך ההכנסות. בהלימה לכך, למעלה מ-90% מהאשראי המאזני הינו בקרב בעלי הכנסה קבועה, כאשר קרוב ל-60% הינו בקרב בעלי הכנסה קבועה הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח לחודש.

31 בדצמבר		31 במרס		
2017 ^(א)	2017 ^(א)	2018		
במיליוני ש"ח				
30,105	31,383	28,540		אשראי לא בעייתי
135	111	112		אשראי בעייתי לא פגום
411	421	408		אשראי בעייתי פגום
30,651	31,915	29,060		סך הכל סיכון אשראי מאזני
1.8%	1.7%	1.8%		שיעור סיכון האשראי הבעייתי מסך סיכון אשראי מאזני לאנשים פרטיים

(א) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

למידע נוסף ובכלל זה הנוגע לחובות בעייתיים והוצאות בגין הפסדי אשראי ראה [ביאור 6](#) ו**ביאור 13** ובפרק החשיפה לסיכונים, סיכונים אשראי סעיף [סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק](#).

חשיפת הבנק למימון ממונף

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 נקבע כי מדיניות אשראי של בנק תתייחס, בין היתר, למימון ממונף. הבנק פועל על פי עקרונות ייחודיים במדיניות האשראי לסגמנט זה, ובכלל זה בהיבט של פרמטרים פיננסיים, סמכויות אשראי ועוד.

מימון ממונף מוגדר ומנוהל על ידי הבנק בהלימה ובהרחבה להוראות העדכניות.

יתרות האשראי המצרפיות ללווים ממונפים אשר לכל אחד מהם יתרת אשראי בסכום המהווה לפחות 0.5% מהון רובד 1 של הבנק

31 בדצמבר			31 במרס			2018			
2017			2017			2018			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
									ענף משק
									במיליוני ש"ח
380	101	279	384	254	130	334	51	283	כרייה וחציבה
442	16	426	876	16	860	709	16	693	תעשייה וחרושת
699	409	290	808	404	404	722	418	304	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
211	13	198	737	29	708	407	33	374	מסחר
223	15	208	424	30	394	214	15	199	תחבורה ואחסנה
281	-	281	-	-	-	293	-	293	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	517	17	500	-	-	-	שירותים פיננסיים
2,236	554	1,682	3,746	750	2,996	2,679	533	2,146	סך הכל

סיכוני שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים). החשיפה לסיכוני שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכוני השוק של הקבוצה, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא "ניהול סיכון ריבית" ומספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק". במסגרת יישום הוראות אלה נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

מדיניות ניהול סיכוני השוק

מדיניות ניהול סיכוני השוק מהווה ביטוי לאסטרטגיית ניהול סיכון השוק של הקבוצה. זאת, לצד הנהלים הקיימים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיתוח ובקרה אחר סיכוני השוק. המדיניות נועדה מחד לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והסיכויים שיכולים לבוע מהחשיפה לסיכונים וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ובכלל זה לשמור על רמת נזילות גבוהה.

המדיניות מהווה כלי חשוב להגדרת תיאבון הסיכון של הבנק בתחום הנוסטרו, חדרי העסקות וחשיפות השוק בכלל קבוצת לאומי. המדיניות מגדירה את הממשל התאגידי, חלוקת האחריות הארגונית ומנגנוני האסקלציה.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות באופן שוטף ברמת הקבוצה. חברות הבת בחו"ל קובעות מדיניות לניהול סיכוני שוק בהלימה עם המדיניות הקבוצתית ומסגרות הסיכון שאושרו בה. המידע על מצב החשיפות בפועל בהתאם למסגרות שנקבעו מתקבל מהחברות הבנות ומובא בחשבון בניהול הכולל של החשיפות בקבוצה.

ניהול סיכוני השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים: התיק הבנקאי והתיק למסחר. הגדרת התיק למסחר נגזרת מהוראות באזל והיא כוללת את תיק ניירות הערך הסחיר של הבנק ועסקות נגזרים בפעילות הסחירה. הגדרת התיק הבנקאי כוללת את העסקות אשר אינן כוללות בתיק למסחר.

חשיפה לסיכוני שוק הנובעים מההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל. ניהול סיכוני השוק בגין המחויבות לעובדים מבוצע בחלקו במסגרת התיק הבנקאי ובחלקו הנוסף מנוהל באופן נפרד ועצמאי אל מול "נכסי תכנית", אשר נועדו לשאת תשואה לאורך זמן, במטרה לשרת את ערך ההתחייבות. המחויבות האקטוארית לעובדים בעלת מח"מ ארוך ומשפעת באופן משמעותי משינויים בריבית ההיוון. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים נעשה על בסיס תשואת אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית הינו הסיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי ריבית חסרת סיכון במטבעות השונים והוא נובע ממספר מקורות, כגון: פערים בין מועדי שינוי הריבית או הפירעון (כמוקדם מביניהם) של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה וסיכון המרווח, ה-Basis Spread.

מדיניות החשיפות בריבית הנה להגביל את מידת ההשפעה של שינויים אפשריים בריבית על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי¹ ושל הרווח המימוני לשנה הקרובה.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות על בסיס מודל סטטיסטי המנסה לחזות את הפירעונות המוקדמים כתלות בריבית. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכוני הריבית, בין היתר בשל הגידול המשמעותי בירתות אלו בשנים האחרונות.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעליה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה שווי הנכסים וההתחייבויות הקיים לשינויי ריבית, ולכן החישוב המבוצע נעשה מבלי לשנות את מבנה הנכסים וההתחייבויות.

¹ השווי הכלכלי של ההון מוגדר כהפרש בין הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות. בחישוב הערך הנוכחי מנכים את התזרימים בעקום התשואה חסר סיכון אשראי ואת התזרימים המט"חיים בלייבור.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית ברמת הקבוצה (לפני מס ובמיליוני ש"ח)*:

השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש									
תרחיש	ליום 31 במרס 2018			ליום 31 במרס 2017			ליום 31 בדצמבר 2017		
	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 0.1%	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 0.1%	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 0.1%
במט"י									
תיק בנקאי	(452)	347	(45)	(220)	6	(12)	(411)	306	(41)
תיק למסחר	(32)	13	(2)	(84)	87	(8)	(38)	25	(3)
במט"ח									
תיק בנקאי	126	(201)	15	(46)	(97)	(3)	175	(249)	22
תיק למסחר	(18)	(27)	1	70	(112)	10	32	47	2

* חישוב החשיפה לירידת ריבית ב-1% מבוסס על הורדת שיעור הריבית על האשראי והפיקדונות בשיעור זה. מאחר ושיעור הריבית על רוב הפיקדונות כיום נמוך מ-1%, ומאחר וקיימת הסתברות נמוכה שהריבית על הפיקדונות תרד מתחת ל-0.0%, יש לראות בחישוב החשיפה המוצג לעיל אמת מידה בהתאם לסטנדרטים המקובלים.

להלן חשיפת ההון לעליה/ירידה מיידית בריבית (לפני השפעת המס ובמיליוני ש"ח):

חשיפת ההון לעליה/ירידה מיידית בריבית*	חשיפה במט"י			חשיפה במט"ח		
	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 0.1%	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 0.1%
	ליום 31 במרס 2018					
	1,617	(2,083)	181	(430)	342	(40)
	ליום 31 במרס 2017					
	1,317	(1,712)	149	(329)	177	(29)
	ליום 31 בדצמבר 2017					
	1,615	(2,083)	180	(349)	352	(34)

* מדידה זו כוללת את החשיפה לשינוי מידי בריבית של תיקי הנוסטרו המשוערכים לפי שווי שוק והמחויבות האקטואריות לעובדים. מדידה זו אינה כוללת את השפעת הרגישות של נכסי התוכנית לשינויים בריבית אשר נאמדת ב-31 במרס 2018 בירידה בשווי הנכסים של כ-131 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 כ-115 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2017 כ-134 מיליון ש"ח) בתרחיש עליה של 1% בריבית. כמו כן, המדידה אינה כוללת את ההשפעות של הוראות המעבר של תקן זכויות עובדים, לפיהן מחושב יחס הלימות ההון.

רגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לריבית

להלן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים לפני השפעת השינויים בריבית והשפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לפני השפעת השינויים בריבית:

31 במרס 2018						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבעי ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מדד	במיליוני ש"ח
422,803	9,765	12,555	65,682	45,040	289,761	נכסים פיננסיים
601,960	41,318	65,879	242,728	7,188	244,847	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
408,392	7,139	12,684	96,877	49,179	242,513	התחייבויות פיננסיות ^(א)
602,347	44,810	66,018	213,603	12,114	265,802	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
14,024	(866)	(268)	(2,070)	(9,065)	26,293	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 במרס 2017						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבעי ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מדד	במיליוני ש"ח
408,659	9,144	9,636	64,899	46,964	278,016	נכסים פיננסיים
560,356	32,366	56,656	213,951	6,838	250,545	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
395,908	6,976	12,992	89,790	53,790	232,360	התחייבויות פיננסיות ^(א)
561,366	35,012	53,679	191,043	8,691	272,941	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
11,741	(478)	(379)	(1,983)	(8,679)	23,260	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
31 בדצמבר 2017						
מטבע ישראל						לא צמוד
מטבע חוץ לרבות מטבעי ישראל צמוד מט"ח						
סך הכל	אחרים	אירו	דולר	צמוד מדד	צמוד מדד	במיליוני ש"ח
423,868	8,431	10,565	66,379	45,077	293,416	נכסים פיננסיים
507,691	30,790	55,422	195,057	7,058	219,364	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
411,639	6,749	13,111	93,530	50,252	247,997	התחייבויות פיננסיות ^(א)
507,449	33,236	53,188	169,824	12,297	238,904	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
12,471	(764)	(312)	(1,918)	(10,414)	25,879	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

(א) כולל שווי הוגן של ההתחייבויות האקטואריות לעובדים ואינו כולל את שווי נכסי התוכנית.

השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על שווי הוגן* נטו של מכשירים פיננסיים:

31 במרס 2018								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע ישראל								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
צמוד מט"ח								
לא צמוד								
צמוד מדד								
דולר ^(ב)								
אירו								
אחרים								
סך הכל								
במיליוני ש"ח								
במיליוני ש"ח באחוזים								
גידול מידי מקביל של 1%	25,269	(7,483)	(2,587)	(294)	(875)	14,030	6	0.04
גידול מידי מקביל של 0.1%	26,187	(8,888)	(2,118)	(271)	(867)	14,043	19	0.14
קיטון מידי מקביל של 1%	27,280	(11,101)	(1,652)	(243)	(856)	13,428	(596)	(4.25)

31 במרס 2017								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע ישראל								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
צמוד מט"ח								
לא צמוד								
צמוד מדד								
דולר ^(ב)								
אירו								
אחרים								
סך הכל								
במיליוני ש"ח								
במיליוני ש"ח באחוזים								
גידול מידי מקביל של 1%	22,577	(7,145)	(2,446)	(413)	(477)	12,096	355	3.02
גידול מידי מקביל של 0.1%	23,197	(8,506)	(2,025)	(383)	(478)	11,805	64	0.55
קיטון מידי מקביל של 1%	23,863	(10,691)	(1,696)	(340)	(479)	10,657	(1,084)	(9.23)

31 בדצמבר 2017								
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ^(א)								
שינוי בשווי ההוגן								
מטבע ישראל								
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי								
צמוד מט"ח								
לא צמוד								
צמוד מדד								
דולר ^(ב)								
אירו								
אחרים								
סך הכל								
במיליוני ש"ח								
במיליוני ש"ח באחוזים								
גידול מידי מקביל של 1%	24,819	(8,690)	(2,404)	(317)	(771)	12,637	166	1.33
גידול מידי מקביל של 0.1%	25,771	(10,222)	(1,964)	(312)	(765)	12,508	37	0.30
קיטון מידי מקביל של 1%	26,912	(12,610)	(1,403)	(310)	(757)	11,832	(639)	(5.12)

(א) מדידה זו כוללת את החשיפה לשינוי מידי בריבית של תיקי הנוסטרו המשוערכים לפי שווי שוק והמחויבות האקטוארית לעובדים. מדידה זו אינה כוללת את השפעת הרגישות של נכסי התוכנית לשינויים בריבית אשר נאמדת ב-31 במרס 2018 בירידה בשווי הנכסים של כ-131 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 כ-117 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2017 כ-134 מיליון ש"ח) בתרחיש עליה של 1% בריבית. כמו כן, המדידה אינה כוללת את ההשפעות של הוראות המעבר של תקן זכויות עובדים, לפיהן מחושב יחס הלימות ההון.

(ב) מזה: השפעת נכסים פיננסיים מורכבים: גידול מידי מקביל של 1% - (294) מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 - (284) מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2017 - (283) מיליון ש"ח), קיטון מידי מקביל של 1% - 240 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 - 208 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2017 - 199 מיליון ש"ח), גידול מידי מקביל של 2% - (604) מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2017 - (591) מיליון ש"ח וביום 31 בדצמבר 2017 - (592) מיליון ש"ח), קיטון מידי מקביל של 2% - 383 מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2017 - 319 וביום 31 בדצמבר 2017 - 317 מיליון ש"ח בהתאמה).

* לא כולל אומדן שווי הכנסות בגין עמלת פירעון מוקדם.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרס 2018						
מטעל עד דרישה עד חודש	מטעל שלושה חודשים	מטעל שלוש שנים	מטעל שלוש שנים	מטעל שלושה חודשים עד שנה	מטעל שלושה חודשים עד שנה	מטעל עד עשר שנים
במיליוני ש"ח						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
2,283	6,932	8,851	14,698	31,401	12,402	212,214
206	18,244	19,809	40,457	46,933	69,129	42,855
86	10	29	1,272	3,008	2,494	258
-	-	-	-	-	-	-
2,575	25,186	28,689	56,427	81,342	84,025	255,327
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
92	2,614	2,244	17,033	7,459	6,396	206,663
203	18,572	17,669	40,207	54,860	73,321	52,213
84	51	390	1,853	3,296	1,728	1,296
-	-	-	-	31	-	-
379	21,237	20,303	59,093	65,646	81,445	260,172
מכשירים פיננסיים, נטו						
2,196	3,949	8,386	(2,666)	15,696	2,580	(4,845)
25,296	23,100	19,151	10,765	13,431	(2,265)	(4,845)
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
2,634	5,135	9,529	13,304	8,709	2,048	1,746
-	1,137	1,177	2,334	1,685	582	273
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,634	6,272	10,706	15,638	10,394	2,630	2,019
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
870	2,999	5,484	16,275	3,718	1,282	1,501
-	1,064	2,386	5,412	1,637	529	970
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	116	-	-
870	4,063	7,870	21,687	5,471	1,811	2,471
מכשירים פיננסיים, נטו						
1,764	2,209	2,836	(6,049)	4,923	819	(452)
6,050	4,286	2,077	(759)	5,290	367	(452)

(א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שוויו הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות, כולל יתרות שזמן פירעוןן עבר בסך 1,002 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2018.

(ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2017					ליום 31 במרס 2017						
משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
0.59	2.97	293,416	0.60	3.04	278,016	0.60	2.97	289,761	472	508	
1.48	-	211,445	1.61	-	243,006	1.38	-	237,690	-	57	
0.76	-	7,919	0.66	-	7,539	0.77	-	7,157	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.96	2.97	512,780	1.07	3.04	528,561	0.95	2.97	534,608	472	565	
0.27	0.85	247,997	0.38	1.05	232,360	0.27	0.78	242,513	12	-	
1.34	-	231,365	1.51	-	267,939	1.27	-	257,073	-	28	
0.77	-	7,509	0.54	-	4,978	0.78	-	8,698	-	-	
0.50	-	30	0.50	-	24	0.50	-	31	-	-	
0.79	0.85	486,901	0.98	1.05	505,301	0.79	0.78	508,315	12	28	
										537	
										25,833	
4.09	2.42	45,077	3.82	2.70	46,964	4.18	2.23	45,040	14	1,921	
2.38	-	7,058	2.55	-	6,838	2.45	-	7,188	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.85	2.42	52,135	3.66	2.70	53,802	3.94	2.23	52,228	14	1,921	
2.97	0.47	32,634	2.88	0.75	38,160	2.85	0.42	32,129	-	-	
2.57	-	12,170	2.86	-	8,546	2.42	-	11,998	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	127	-	-	145	-	-	116	-	-	
2.85	0.47	44,931	2.87	0.75	46,851	2.72	0.42	44,243	-	-	
										1,921	
										7,971	

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרס 2018						
ממל עשר עד עשרים שנה	ממל חמש עד עשר שנים	ממל שלוש עד חמש שנים	ממל שנה עד שלוש שנים	ממל שלושה חודשים עד שנה	ממל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש שנה
מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ ^(א)						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,463	6,934	4,727	6,151	10,393	12,498	44,301
781	1,875	1,640	1,059	222	748	2,517
547	18,211	6,826	34,146	114,703	84,266	82,766
40	30	(57)	(62)	4,185	2,516	1,760
-	-	-	-	-	-	-
2,050	25,175	11,496	40,235	129,281	99,280	128,827
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
4	243	237	2,339	15,825	9,738	87,032
576	21,672	8,406	40,043	103,962	77,208	65,243
99	39	(18)	858	3,768	1,449	640
-	-	-	-	24	-	-
679	21,954	8,625	43,240	123,579	88,395	152,915
מכשירים פיננסיים, נטו						
1,371	3,221	2,871	(3,005)	5,702	10,885	(24,088)
(3,043)	(4,414)	(7,635)	(10,506)	(7,501)	(13,203)	(24,088)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
6,380	19,001	23,107	34,153	50,503	26,948	258,261
753	37,592	27,812	76,937	163,321	153,977	125,894
126	40	(28)	1,210	7,193	5,010	2,018
-	-	-	-	-	-	-
7,259	56,633	50,891	112,300	221,017	185,935	386,173
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
966	5,856	7,965	35,647	27,002	17,416	295,196
779	41,308	28,461	85,662	160,459	151,058	118,426
183	90	372	2,711	7,064	3,177	1,936
-	-	-	-	171	-	-
1,928	47,254	36,798	124,020	194,696	171,651	415,558
מכשירים פיננסיים, נטו						
5,331	9,379	14,093	(11,720)	26,321	14,284	(29,385)
28,303	22,972	13,593	(500)	11,220	(15,101)	(29,385)
5,687	3,518	1,364	1,293	558	124	61

(א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות, כולל יתרות שזמן פרעונן עבר בסך 1,002 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2018.
 (ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
 (ג) כולל פריטים לא כספיים המוצגים בטור "ללא תקופת פירעון".
 (ד) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 (ה) אינו כולל שווי הוגן של ההתחייבויות האקטואריות לעובדים ואינו כולל את שווי נכסי התוכנית.

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 31 במרס 2017								
מסך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	מסך חיים ממוצע אפקטיבי ^(ב)	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.21	2.21	85,375	1.28	1.98	83,679	1.35	2.44	88,002	1,281	254	
3.49	2.60	9,150	3.49	2.60	8,684	3.79	2.91	8,906	-	64	
1.05	-	273,787	0.97	-	294,960	0.89	-	341,513	-	48	
0.32	-	7,482	0.61	-	8,013	0.31	-	8,412	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.07	2.21	366,644	1.03	1.98	386,652	0.97	2.44	437,927	1,281	302	
0.14	1.83	113,013	0.17	0.62	109,392	0.16	1.45	116,307	888	1	
1.29	-	248,447	1.22	-	269,410	1.11	-	317,572	-	462	
1.21	-	7,785	0.92	-	10,316	0.76	-	6,835	-	-	
0.50	-	16	0.50	-	8	0.50	-	24	-	-	
0.94	1.83	369,261	0.92	0.62	389,126	0.86	1.45	440,738	888	463	
										(161)	
										(3,204)	
1.06	2.60	429,634	1.11	2.68	412,212	1.11	2.58	427,675	6,639	2,683	
1.26	-	494,645	1.27	-	546,433	1.11	-	590,167	3,776	105	
0.55	-	15,641	0.63	-	15,682	0.52	-	15,946	377	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1.16	2.60	939,920	1.19	2.68	974,327	1.10	2.58	1,033,788	10,792	2,788	
0.46	0.77	395,323	0.57	0.87	381,152	0.45	0.70	392,600	2,551	1	
1.35	-	495,111	1.39	-	547,003	1.21	-	590,126	3,483	490	
0.99	-	15,342	0.80	-	15,352	0.77	-	15,601	68	-	
0.09	-	364	0.04	-	373	0.09	-	360	189	-	
0.95	0.77	906,140	1.05	0.87	943,880	0.90	0.70	998,687	6,291	491	
										2,297	
										30,600	
14.24	2.36	17,995	15.32	2.60	15,996	15.49	2.09	17,443	-	4,838	

הערות כלליות:

1. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של תזרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי שמנכה אותם לשווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.
לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15א](#).
2. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
3. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
4. השפעת עסקאות גידור כלולה בסך כל הנכסים או סך ההתחייבויות, לפי העניין.
5. בחישוב מח"מ הנכסים ומח"מ ההתחייבויות נלקח בחשבון אומדן פירעונות מוקדמים במשכנתאות ואומדן משיכות בפקדונות הציבור בהתאמה. בניטרול ההשפעה של המודלים המח"מ המקורי כלהלן: במגזר הצמוד למדד - מח"מ הנכסים מגיע ל-4.65 שנים, מח"מ ההתחייבויות מגיע ל-2.80 שנים ופער השת"פ מסתכם ב-1.44%. במגזר השקלי הלא צמוד - מח"מ הנכסים מגיע ל-0.95 שנים, מח"מ ההתחייבויות מגיע ל-1.06 שנים ופער השת"פ 2.16%. בנוסף, בניהול חשיפות הריבית הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש בשקלים ובמט"ח, כהתחייבות ארוכה (הנפרסת בין שנה לעשר שנים), ולא עד חודש לפי הוראות הדיווח.
6. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא הותאמה לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342 לניהול סיכון הנזילות ודרישות הוראה 221 "יחס כיסוי נזילות", המאמצת את המלצות ועדת באזל 3, לחישוב יחס מזערי לנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - LCR, תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי. יחס כיסוי הנזילות המזערי שהבנק והקבוצה נדרשים לעמוד בו הינו 100%.

לאומי שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צורכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים וכן גיוס של אג"ח לתקופות ארוכות.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

למידע נוסף בנוגע לסיכון הנזילות ראה פרק סיכון הנזילות [בדוח על הסיכונים לשנת 2017](#) באתר האינטרנט של הבנק [וביאור 9ב](#).

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים המשכיות עסקית וסיכונים מעילות והונאות.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתית מעגנת עקרונות, קווים מנחים ואת תפיסת ניהול הסיכון התפעולי בלאומי, ובכלל זה: ניהול סיכון מוכוון ומותאם לפעילות קווי העסקים ומיקוד בסיכונים בעלי פוטנציאל להשלכה משמעותית.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים תפעוליים בדוח הדייקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#) [ובדוח על הסיכונים](#).

סיכונים אחרים

סיכונים רגולציה וציות

סיכון רגולציה

בשנים האחרונות הורחבו הדרישות מבנקים בעולם ובישראל בנוגע להון ונזילות, זאת על רקע הפקת הלקחים מהמשבר הפיננסי (הוראות באזל 3). בנוסף, התפרסמו לאחרונה הנחיות בינלאומיות בנוגע לסטנדרטים חדשים העלולים להשפיע על הון הבנק ונכסי הסיכון. מגמות אלו משפיעות על אופן הקצאת ההון לפעילויות העסקיות השונות בקבוצה. כמו כן, פורסמו לאחרונה חוקים ורגולציות בדגש על סביבת הצרכן אשר מטרתם, בין השאר, הגברת התחרותיות.

להתגברות דרישות הרגולציה בארץ ובעולם השפעה על המודל העסקי, על הרווחיות ועל דרישות הלימות ההון של הקבוצה. הבנק עוקב אחר התפתחויות אלו, לומד אותן ונערך בהתאם.

סיכון ציות

א.

ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

לצורך ניהול אפקטיבי של סיכוני הציות פועל בלאומי מערך ציות ואכיפה שבראשו עומדת קצינת הציות הראשית (Chief Compliance Officer). קצינת הציות הראשית אחראית, בין היתר, למילוי החובות לפי הוראות החקיקה בנושאי איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. קצינת הציות הראשית משמשת גם כממונה על האכיפה בתחום דיני ניירות ערך וגם כ-Responsible Officer בתחום ה-FATCA.

מערך ציות ואכיפה כפוף ליועצת המשפטית הראשית.

המערך נמצא בקשר שוטף עם חברות הבנות בארץ ובחו"ל לצורך מעקב ליישום נושאי הציות בכללותם ויישום מדיניות הציות הקבוצתית.

בהתאם למגמות המתפתחות בעולם, מטפל הבנק במגוון נושאים בתחום ציות לרבות איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור והיבטי מיסוי, לרבות FATCA ו-CRS.

בין היתר, מתמקד הבנק במוקדי סיכון בעולם טכנולוגי פיננסי (כגון: פינטק, P2P, קרנות גידור, מטבעות וירטואליים וכדומה) - ניהול סיכוני ציות ואיסור הלבנת הון בעולם טכנולוגי פיננסי מתפתח המאופייין בהיעדר פיקוח רגולטורי מוגדר לצד מורכבות מקצועית והיעדר פרקטיקות מובנות לתהליכי בקרה עקב חדשנותם של הנושאים.

אכיפה מנהלית

ב.

בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 בא לייעל את הליכי האכיפה של הוראות החקיקה בתחום דיני ניירות הערך. במסגרת חקיקה זו ניתן יהיה להטיל סנקציות שונות על תאגיד, שהפר את ההוראות הרלוונטיות וכן על עובדי התאגיד, לרבות נושאי המשרה.

בהמשך לחוק פרסמה הרשות לניירות ערך מסמך קריטריונים להכרה בתכנית אכיפה פנימית בתחום ניירות הערך (להלן: "מסמך הקריטריונים").

במסמך הקריטריונים הנחתה רשות ניירות ערך את התאגיד, בין היתר, למנות ממונה על האכיפה. תפקידו, על פי מסמך הקריטריונים, הוא להיות אחראי על יישום תכנית האכיפה.

קצינת הציות הראשית של הקבוצה משמשת גם כממונה על האכיפה הפנימית. הדירקטוריון אישר את תכנית האכיפה הפנימית לאחר שתוקפה על ידי מומחה חיצוני ולאחר שנהלי האכיפה המרכזיים נסקרו על ידו.

FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act

ג.

על פי החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227) ותקנות מס הכנסה (יישום הסכם FATCA), התשע"ו-2016 נדרש הבנק לבצע הליכי זיהוי לקוחות ולהעביר מידע לרשות המיסים בישראל אודות חשבונות המוחזקים על ידי לקוחות אמריקאים לצורך העברתו לרשות המיסים האמריקאית.

הבנק מיישם מדיניות כסף מוצהר תוך הקפדה כי לא ינהלו בבנק כספים שאינם מוצהרים לרשויות המס הרלוונטיות, בהקשר זה נערכו מהלכים רבים לאיתור וזיהוי האוכלוסיות הרלוונטיות וביצוע הדיווח לרשויות המס בהתאם לכללי ה-FATCA כפי שנקבעו בהסכם בין ישראל לרשויות המס האמריקאיות.

הבנק פועל במספר נדבכים על מנת לוודא ציות של קבוצת לאומי ויחידים בה להוראות החקיקה, בהם: מינוי קצינת הציות כממונה לנושא, אימוץ מדיניות ונהלי עבודה מתאימים, פיתוח כלים ממוכנים תומכים בתהליכי העבודה, גיבוש מנגנוני הדרכה והטמעה, בדיקה, בקרה ותפעול הנדרשים למילוי ההנחיות והנחיית החברות הבנות בקבוצה להיערכות מתאימה.

CRS - Common Reporting Standard

ד.

ארגון ה-OECD פרסם תקן אחיד ליישום חילופי מידע אוטומטיים לגבי חשבונות פיננסיים בין מדינות (להלן: "התקן"). התקן נבנה ברוח ה-FATCA האמריקאי ונועד להגביר את השקיפות והפיקוח על דיווחי המס של תושבי המדינות המחזיקים חשבונות פיננסיים מחוץ למדינת התושבות שלהם. ביולי 2016 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 227) בנושא יישום ה-FATCA והתקן. תקנות ליישום התקן טרם פורסמו.

לאומי נערך לעמידה בדרישות החקיקה. שלוחות בנק לאומי באנגליה וברומניה החלו ביישום התקן ביום 1 בינואר 2016 בהתאם להוראות הרגולציה המקומית החלות עליהן.

סיכונים משפטיים

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הבנק והחברות המאחדות ללקוחותיהם. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. לא ניתן לצפות מראש את כל סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם שירותי הבנק והחברות המאחדות, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדינוי הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטורים והנחיות של המפקח על הבנקים. ההתקשרויות עם הלקוחות הינו, בחלקן, התקשרויות הנמשכות לאורך שנים רבות, במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. הבנק והחברות המאחדות פועלים באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומשפטית מוגברת.

בנוסף קיימת חשיפה כללית הנובעת מכך שכנגד הבנק והחברות המאחדות מוגשות מעת לעת תלונות למפקח על הבנקים, שעלולות בנסיבות מסוימות להביא לנקיטת הליכים משפטיים נגד הבנק. לעת הזו, לא ניתן להעריך האם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הפיקוח בעניין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות או אחרות כתוצאה מהליכים שכאלו, וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים בסיכון המשפטי ובאופן ניהולו בבנק.

למידע נוסף בדבר הסיכון המשפטי ואופן ניהולו ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לפגיעה באמון אשר יש לבעלי עניין שונים בבנק, לרבות: לקוחות, בעלי מניות, עובדים, צדדיים נגדים לביצוע עסקאות, ספקים, גורמי רגולציה או כל בעל עניין אחר אשר האמון שהוא נותן בבנק חיוני לפעילותו העסקית.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים בסיכון המוניטין ובאופן ניהולו.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי מוגדר כסיכון של ירידה מהותית ברווחיות הנובעת מירידה בהכנסות שאינה יכולה להיות מפוצה על ידי ירידה מספקת בהוצאות או על ידי מציאת מקורות הכנסה נוספים. ירידה זו יכולה לנבוע מהחלטות אסטרטגיות שגויות, מחוסר יכולת ליישם אסטרטגיות נכונות, מיישום בלתי נאות של החלטות או העדר תגובה והיערכות לשינויים בסביבה העסקית (ענפיים, כלכליים, רגולטוריים, צרכניים וטכנולוגיים).

סיכון אסטרטגי יכול להיות כזה שהפגיעה שלו נוגעת במודל העסקי של הבנק או של אחד מקווי העסקים המהותיים שלו. זהו סוג של סיכון שההשפעה המיידית שלו על הרווח יכולה להיות לא משמעותית, אך בטווח הארוך עלולה להיות דרמטית.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים בסיכון האסטרטגי ובאופן ניהולו.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

סיכון מאקרו-כלכלי

סיכון מאקרו-כלכלי הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מתנאים מאקרו כלכליים לרבות סביבת ריבית נמוכה, יחסי הכנסה הפוליטיים בעולם והשפעתם על הסחר הבינלאומי - המדיניות הכלכלית בארה"ב, תהליכים חברתיים ופוליטיים באירופה ואי היציבות הגיאופוליטית במקדי סכסוך בעולם בין השאר לאור התגברות איומי הטרור.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים בסיכון המאקרו-כלכלי ובאופן ניהולו.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

סיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct)

סיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct) הינו הסיכון שהתנהלות הבנק מול לקוחותיו תוביל, במעשה או במחדל, לתוצאה בלתי רצויה עבורם. זאת, ללא יכולת הלקוח לקחת מראש תוצאה זו בחשבון. בעקבות זאת עלולים להיגרם לבנק הפסדים הנובעים מנזקים משפטיים, מהטלת קנסות או מנזקי מוניטין.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים בסיכון הבנקאות ההוגנת ובאופן ניהולו.

למידע נוסף ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017](#).

מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט [בביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים הקריטיים העיקריים שצוינו בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2017 הם כדלהלן: הפרשה להפסדי אשראי וסווג חובות בעייתיים, מכשירים נגזרים, ניירות ערך, התחייבויות לזכויות עובדים, התחייבויות בגין תביעות משפטיות, ומיסים על ההכנסה.

התחייבויות לזכויות עובדים

זכויות הפרישה והפנסיה בבנק נקבעות על פי סיווג תקופות ההעסקה השונות בבנק כאשר לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 קיימות הפקדות שוטפות לפיצויים ותגמולים ולגביהם לבנק אין חבות פנסיונית למעט השלמה לפיצויי פיטורין. לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 הפורשים מעבודתם בבנק בגיל פרישה הזכות לבחור בקבלת פיצויי פרישה וכספי התגמולים או לקבל פנסיה מהבנק, הכל בהתאם ובכפוף להוראות ההסכמים השונים החלים על העובדים. הבנק מפקיד עבור עובדים אלה כספים לתגמולים ופיצויים בקופת גמל לתגמולים ופיצויים של עובדי הבנק אשר מנוהלת על ידי חברה מנהלת המוחזקת על ידי עמיתי הקופה (להלן - "עודה").

בשנים האחרונות ביצע הבנק שורה של צעדים על מנת למתן את ההשפעה של התחייבויות אלה על הדוחות הכספיים. בהמשך לצעדים אלה החל הבנק בבחינה של חלופות ביחס למצב הקיים כיום לפיו מלוא הכספים מופקדים ביעודה כאמור. בשלב זה לא ניתן להעריך האם הבחינה כאמור תוביל לגיבוש תוכנית שתאשר ותבוצע בפועל ולא ניתן להעריך האם ניתן יהיה להגיע להסכמות הנדרשות לשם ביצוע של האמור לעיל.

הסכומים של התחייבויות לפנסיה מחושבים על פי מודלים אקטואריים. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים, של הבנק לפנסיה נעשה על בסיס תשואות השוק בהתאם לחלופה שהבנק בחר מתוך החלופות שנקבעו על ידי בנק ישראל, לפיהם העקום מורכב מתשואות אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

כמו כן החישובים האקטואריים לוקחים בחשבון את תחזית עליית השכר הריאלית על סמך ניסיון העבר שמשנתה בהתאם לגיל העובד.

המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי: תוחלת חיים, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה, שיעורי עזיבה עם תנאים מועדפים, שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכת כספי פיצויים ותגמולים וכד'. על אף שהפרמטרים נקבעו בזירות ובמקצועיות ראוייה, שינוי בכל אחד מהפרמטרים האקטואריים או בכמה מהם ו/או בשיעור ההיוון ו/או בשיעור עליית השכר יביא לשינוי בגובה ההתחייבויות של הבנק.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

ליום 31 במרס 2018 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 2,800 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס, קיטון של 150 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס ביתרת הקרן השלילית בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2017.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 31 במרס 2018 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") נמוכה בכ-875 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה פנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת ראי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי.

במהלך שנת 2018 יבצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

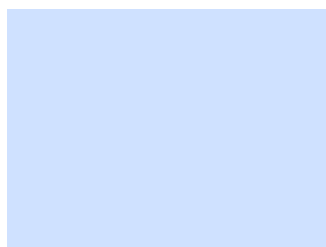
הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל הראשי, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל הראשי של הבנק, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

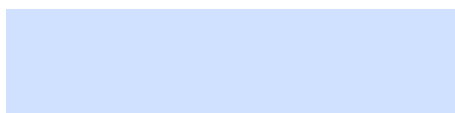
במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

דירקטוריון

בתקופה מינואר-מרס 2018 התקיימו 6 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-16 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 23 במאי 2018, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 31 במרס 2018 ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך. דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

דוד ברודט
יו"ר הדירקטוריון

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

23 במאי 2018

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני רקפת רוסק-עמינח מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במאי 2018

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני עומר זיו מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במאי 2018

עומר זיו

סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני שלמה גולדפרב מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2018 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמציגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

23 במאי 2018

שלמה גולדפרב

סגן מנהל כללי בכיר

חשבונאי ראשי

ראש חטיבת החשבונאות

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

רואי החשבון המבקרים המשותפים

23 במאי 2018

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	2017	2017	ביאור
2017	2017	2018	2017	2017	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
10,069	2,319	2,421	2,319	2,319	הכנסות ריבית
2,023	446	415	446	415	הוצאות ריבית
8,046	1,873	2,006	1,873	2,006	הכנסות ריבית, נטו
172	101	130	101	130	6, 13 הוצאות בגין הפסדי אשראי
7,874	1,772	1,876	1,772	1,876	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
919	255	51	255	51	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
4,138	1,018	1,045	1,018	1,045	עמלות
371	14	18	14	18	הכנסות אחרות
5,428	1,287	1,114	1,287	1,114	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
(N) 4,591	(N) 1,119	1,068	1,119	1,068	משכורות והוצאות נלוות
1,661	435	411	435	411	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(N) 2,249	(N) 496	519	496	519	הוצאות אחרות
8,501	2,050	1,998	2,050	1,998	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,801	1,009	992	1,009	992	רווח לפני מיסים
1,692	388	262	388	262	הפרשה למיסים על הרווח
3,109	621	730	621	730	רווח לאחר מיסים
					חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מס
92	10	10	10	10	
					רווח נקי
3,201	631	740	631	740	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(29)	(9)	(10)	(9)	(10)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,172	622	730	622	730	המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)
2.10	0.41	0.48	0.41	0.48	3 א רווח נקי בסיסי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2.10	0.41	0.48	0.41	0.48	3 א רווח נקי מדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) סווג מחדש עקב יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסייה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 3.2.1](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רקפת רוסק-עמינח
 מנהל כללי ראשי
שלמה גולדפרב
 סגן מנהל כללי בכיר
 חשבונאי ראשי
 ראש חטיבת החשבונאות

דוד ברודט
 יושב ראש הדירקטוריון

עומר זיו
 סגן מנהל כללי בכיר
 ראש החטיבה הפיננסית

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 23 במאי 2018

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		בלתי מבוקר
מבוקר			במיליוני ש"ח
3,201	631	740	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29	9	10	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,172	622	730	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים			
259	20	(207)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(39)	12	4	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)
(1,177)	502	225	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
(10)	(8)	(3)	חלקו של הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
(967)	526	19	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
232	(240)	9	השפעת המס המתייחס
(735)	286	28	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
-	-	-	בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(735)	286	28	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לאחר מיסים
2,466	917	768	רווח כולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29	9	10	בניכוי רווח כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,437	908	758	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תוכניות להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם [ביאור 4](#) בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס 2018

31 בדצמבר		31 במרס		
2017	2017	2018		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח	ביאור	
נכסים				
82,067	68,275	73,376		מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,299	77,959	80,061	5	ניירות ערך ^{(א)(כ)}
1,161	903	878		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,216	268,172	266,611	6, 13	אשראי לציבור
(3,264)	(3,418)	(3,281)	6, 13	הפרשה להפסדי אשראי
267,952	264,754	263,330		אשראי לציבור, נטו
715	620	723		אשראי לממשלות
807	878	831		השקעות בחברות כלולות
2,986	3,016	2,762		בניינים וציוד
16	17	16		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
9,573	11,032	11,803	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8,262	7,844	8,274		נכסים אחרים ^(א)
-	-	8,513		נכסים המוחזקים למכירה ^(ד)
450,838	435,298	450,567		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
362,478	341,663	362,026	7	פיקדונות הציבור
5,156	4,493	3,077		פיקדונות מבנקים
452	770	968		פיקדונות ממשלות
558	481	495		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,577	22,689	15,603		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
9,740	11,272	11,417	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
23,324	21,309	16,561		התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
-	-	6,470		התחייבויות המוחזקות למכירה ^(ד)
417,285	402,677	416,617		סך כל ההתחייבויות
33,167	32,255	33,564	9	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
386	366	386		זכויות שאינן מקנות שליטה
33,553	32,621	33,950		סך כל ההון
450,838	435,298	450,567		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 15.א](#).

(ב) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 457 מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2017 - 514 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2017 - 484 מיליון ש"ח).

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,110	1,729	38	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
-	-	-	השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל
-	-	-	רווח נקי לתקופה
1	7	(8)	הנפקת מניות
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
-	-	-	דיבידנד ששולם
7,111	1,736	30	יתרה ליום 31 במרס 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,109	1,722	36	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
7,109	1,722	36	יתרה ליום 31 במרס 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,109	1,722	36	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	יישום רפורמת המס בארה"ב ^(ב)
-	-	-	רווח נקי
1	7	(8)	הנפקת מניות
-	-	10	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
-	-	-	דיבידנד ששולם
7,110	1,729	38	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.
(ב) השפעת מיסים על ההכנסה הנובעת משינוי בשיעורי המס בגין רפורמת המס אשר נזקפו מרווח כולל אחר לעודפים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,877	(3,051)	27,341	33,167	386	33,553
-	-	(19)	(19)	-	(19)
-	-	730	730	10	740
-	-	-	-	-	-
-	28	-	28	-	28
-	-	-	-	(10)	(10)
-	-	(342)	(342)	-	(342)
8,877	(3,023)	27,710	33,564	386	33,950

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,867	(2,312)	24,792	31,347	367	31,714
-	-	622	622	9	631
-	286	-	286	-	286
-	-	-	-	(10)	(10)
8,867	(2,026)	25,414	32,255	366	32,621

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,867	(2,312)	24,792	31,347	367	31,714
-	(14)	14	-	-	-
-	-	3,172	3,172	29	3,201
-	-	-	-	-	-
10	-	-	10	-	10
-	(725)	(10)	(735)	-	(735)
-	-	-	-	(10)	(10)
-	-	(627)	(627)	-	(627)
8,877	(3,051)	27,341	33,167	386	33,553

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
3,201	631	740	רווח נקי לתקופה
התאמות:			
68	14	82	חלק הקבוצה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)
662	183	161	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
172	101	130	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(9)	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
(187)	(43)	(21)	רווחים ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
45	186	(70)	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(278)	-	(11)	רווח ממימוש בניינים וציוד
11	-	-	הפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה
(231)	(72)	12	מיסים נדחים - נטו
(42)	497 ^(ב)	223	פיצויי פרישה ופנסיה-גידול (קיטון) בעודף העתודה על הייעודה
100	7	59	ריבית שהתקבלה מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אג"ח זמין למכירה
671	162	92	ריבית שטרם שולמה בגין אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
447	587	(169)	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושוי מזומנים
(2)	-	-	אחר, נטו
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
1,077	(381)	(2,230)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,948	81	(224)	ניירות ערך למסחר
(111)	(294) ^(ב)	(299)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(915)	642	1,711	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
317	(505)	(298)	התחייבויות אחרות
^(ב) 7,944	^(ב) 1,796	(112)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת (לפעילות שוטפת)

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

(ב) סווג מחדש, לרבות סיווג בגין יישום כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בדבר דוח תזרים מזומנים כאמור בסעיף 230 בקודיפיקציה. ראה [ביאור 2.2.1](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018
2017	2017	בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
(1,085) ^(א)	(37) ^(א)	(3,449)
שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים		
(8,017) ^(א)	(3,840) ^(א)	(3,390)
שינוי נטו באשראי לציבור		
(73) ^(א)	22 ^(א)	(8)
שינוי נטו באשראי לממשלה		
123 ^(א)	381 ^(א)	283
שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
(74)	-	(401)
רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון		
128	57	19
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון		
(90,845)	(28,021)	(27,539)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה		
42,394	14,057	13,686
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה		
45,187	12,691	11,520
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה		
17	-	(117)
רכישת מניות בחברות כלולות		
96	-	-
תמורה ממכירת תיקי אשראי		
(637)	(215)	(178)
רכישת בניינים וציוד		
315	3	22
תמורה ממימוש בניינים וציוד		
-	2	-
תמורה ממימוש נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה		
373	296 ^(א)	123
קופה מרכזית לתשלום פיצויים		
-	-	(20)
אחר		
(12,098)	(4,604)	(9,449)
תזרימי מזומנים נטו לפעילות השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
(2,094) ^(א)	1,317 ^(א)	(2,095)
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים		
(17,817) ^(א)	(3,950) ^(א)	(669)
שינוי נטו בפיקדונות הציבור		
(387) ^(א)	(92) ^(א)	512
שינוי נטו בפיקדונות מממשלה		
19 ^(א)	(58) ^(א)	(63)
שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
(7,734)	(113)	(66)
פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
(627)	-	(342)
דיבידנד ששולם לבעלי המניות		
(10)	(10)	(10)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות		
11,172	(2,906)	(2,733)
מזומנים נטו מפעילות מימון (לפעילות מימון)		
7,018	(5,714)	(12,294)
גידול (קיסון) במזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(ב)		
2		
בניכוי יתרות מזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(ב)		
7,018	(5,714)	(12,296)
גידול (קיסון) במזומנים ושווה מזומנים		
72,269	72,269	78,840
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה		
(447)	(587)	169
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים		
78,840	65,968	66,713
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה		

(א) סווג מחדש, לרבות סיווג בגין יישום כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בדבר דוח תזרים מזומנים כאמור בסעיף 230 בקודיפיקציה.

ראה [ביאור 2.2.1](#).

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2018

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
10,057	2,658	2,547	ריבית שהתקבלה
(2,447)	(366)	(568)	ריבית ששולמה
176	32	96	דיבידנדים שהתקבלו
(1,855)	(352)	(514)	מיסים על הכנסה ששולמו

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017

ביום 1 בינואר 2017 סווגה יתרה של כ-957 מיליון ש"ח מתיק ניירות ערך זמינים למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון. ביום 6 באפריל 2017 הנפיק הבנק יחידות PSU. כתוצאה מכך סווגו 10 מיליון ש"ח מהתחייבויות אחרות לקרן עסקאות תשלום מבוסס מניות.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עמוד	פירוט הביאורים	
85	עיקרי המדיניות החשבונאית	1
90	הכנסות והוצאות ריבית	2
91	הכנסות מימון שאינן מריבית	3
93	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	4
96	ניירות ערך	5
109	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	6
113	פיקדונות הציבור	7
114	זכויות עובדים	8
119	הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	9
127	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	10
131	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון	11
139	מגזרי פעילות פיקוחיים וגישת ההנהלה	12
148	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	13
165	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	14
168	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	15
184	נושאים שונים	16

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 31 במרס 2018 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. ברוב הנושאים הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. ביתר הנושאים שהינם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, פרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) וכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסויים, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הנחיות יישום ספציפיות שמבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

הכללים החשבונאיים שישומו בעריכת דוחות ביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2017 ולביאורים הנלווים אליהם. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 23 במאי 2018.

2. שימוש באומדנים

בעת הכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרש מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות והפעלת שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

שינוי באומדנים

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ב. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של המפקח על הבנקים שישומו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2018 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הכרה בהכנסה

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום 09-2014 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

התקן מפרט מודל בן חמישה שלבים שבאמצעותו נקבע עיתוי ההכרה בהכנסה וסכומה.

כמו כן מפרט התקן כללי הצגה של הכנסות אלה והעלויות שנוצרו בגינן.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. לאור זאת, ההוראות החדשות לא ישפיעו על מרבית הכנסות הבנק.

יישום הנחיות חוזר זה יעשה בדרך של מכאן ולהבא מיום 1 בינואר 2018 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של המפקח על הבנקים שישומו לראשונה (המשך)

2. דיווח של תאגידים בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב".

החוזר מעדכן, בין היתר, את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".
  - רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
  - רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
  - דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי מזומנים".
  - דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים".
  - היוון עלויות ריבית בהתאם לנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
  - מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
- ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

ביום 1 בינואר 2018 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה".

בהתאם לחוזר, יש לכלול במסגרת הוצאות שכר בדוח רווח והפסד את עלות השירות בלבד. כל שאר רכיבי עלות ההטבה יוצגו במסגרת הוצאות אחרות.

כמו כן במסגרת החוזר הובהר כי ניתן להוון רק את רכיב עלות השירות.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי, לרבות הצגה מחדש של מספרי השוואה לתקופות קודמות.

4. עדכון תקינה בנושא תשלום מבוסס מניות

בחודש מאי 2017 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה מספר 09-2017 לקודיפיקציה אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות". העדכון נועד להבהיר מתי נדרש ליישם "חשבונאות תיקון" (modification accounting) בעקבות שינוי בתנאים של מענקי תשלום מבוסס מניות.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2017-04 בנושא ירידת ערך מוניטין	בחודש ינואר 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון 2017-04 אשר מהווה תיקון להוראות ASC 350 בנושא "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים". בהתאם לתיקון לא נדרש עוד לחשב את שווי ההוגן של המוניטין ולהכיר בירידת ערך בגין הפער שבין השווי ההוגן לשווי בספרים. ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה. עם זאת, ההפסד מירידת הערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.	נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מאן ולהבא מיום 1 בינואר 2020.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2017-08 בנושא חייבים	בחודש מרס 2017 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה מספר 2017-08 לקודיפיקציה בדבר הפחתת פרמיה על אגרות חוב שנרכשו, בעלות אופציית פירעון מוקדם (להלן: "העדכון"), אשר מהווה תיקון לתת-נושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר חייבים - עמלות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות (בעבר FAS 91). בהתאם לעדכון תקוצר תקופת ההפחתה של פרמיות על אגרות חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק, מתקופת הפחתה חוזית לתקופת הפחתה עד למועד הפירעון המוקדם הקרוב ביותר.	נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מאן ולהבא מיום 1 בינואר 2019.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות	ביום 28 במרס 2018 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים ארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים הבאים:	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021 באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.	הבנק בוחן את ההשפעה של המכתב על דוחותיו הכספיים.
	עדכון הטיפול החשבונאי הפרשות להפסדי אשראי - CECL המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטה המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין אופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.		

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים	
	<p>תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן:</p> <p>א. ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.</p> <p>ב. באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.</p> <p>ג. יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.</p> <p>ד. ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה.</p> <p>ה. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.</p>			
	<p>עדכון הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים</p> <p>המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-01. מטרת הכללים החדשים הינה לפשט את מודל הדיווח על מכשירים פיננסיים ולספק למשתמשים בדוחות מידע יותר שימוש לצורך קבלת החלטות.</p> <p>תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן:</p> <p>א. מניות סחירות בתיק הזמין למכירה ימדדו לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד במקום רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר.</p> <p>ב. השינויים בשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי חלופת שווי הוגן, הנובעים מסיכון האשראי הספציפי למכשיר, יוכרו ברווח כולל אחר ולא בדוח רווח והפסד.</p> <p>ג. אופן ההצגה של מכשירים פיננסיים במאזן יעודכן.</p>	<p>נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2019 וזאת בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. רוחחים שטרם מומשו בגין מניות בתיק הזמין שרשומים בקרן הון יסווגו מחדש לעודפים.</p>		
	<p>עדכון הטיפול החשבונאי במכשירים נגזרים ופעילויות גידור</p> <p>המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים ופעילויות גידור כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2017-12. מטרת הכללים החדשים לשפר את הדיווח הכספי ליחסי גידור באופן שישקף בצורה טובה יותר את התוצאות הכלכליות של פעילויות ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי באמצעות שינויים בייטוד, במדידה ובהצגה של תוצאות הגידור.</p>		<p>נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2019 וזאת בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.</p>	

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
	<p>מטרה נוספת הינה לפשט את יישום חשבונאות הגידור.</p> <p>תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן:</p> <p>א. הכללים מרחיבים את היכולת לגדר רכיבי סיכון מסוימים ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים.</p> <p>ב. הכללים מקלים על יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור בעיקר באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד גידור.</p> <p>ג. יעודכן הגילוי על פעילויות במכשירים נגזרים.</p>		
	<p>עדכון הטיפול החשבונאי בחכירות</p> <p>המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-02. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח.</p> <p>תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן:</p> <p>א. עסקאות לחכירת נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים יוכרו במאזן גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית.</p> <p>ב. בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את זכותו של התאגיד להשתמש בנכס החכור ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה.</p> <p>ג. עסקאות בהן התאגיד הבנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בכללים החדשים.</p>	<p>נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2020 ואילך.</p>	

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח	
א. הכנסות ריבית^(א)	
2,104	2,197
מאשראי לציבור	
5	7
מאשראי לממשלה	
13	19
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	
29	27
מפיקדונות בבנקים	
168	171
מאגרות חוב ^(ב)	
2,319	2,421
סך הכל הכנסות ריבית	
ב. הוצאות ריבית^(א)	
(278)	(315)
על פיקדונות הציבור	
(1)	(1)
על פיקדונות הממשלה	
(4)	(6)
על פיקדונות מבנקים	
(163)	(93)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	
(446)	(415)
סך הכל הוצאות ריבית	
1,873	2,006
סך הכנסות ריבית, נטו	
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית^(ג)	
(10)	(2)
הכנסות ריבית	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב	
157	166
זמינות למכירה	
11	4
למסחר	
(7)	1
לפדיון	
168	171
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	

(א) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) כולל ריבית בגין איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 55 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2018 (52 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א. ו-ב.

(ד) הכנסות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	
1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)	
(1,169)	341
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)	
(1,169)	341
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	
2. מהשקעה באגרות חוב	
20	37
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ג)	
(15)	(12)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ד)	
5	25
סך הכל מהשקעה באג"ח	
1,559	(384)
3. הפרשי שער, נטו	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות	
48	4
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ^(א)	
(10)	(8)
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ^(ב)	
8	4
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	
-	(1)
הפסדים מחברות מוחזקות	
46	(1)
סך הכל מהשקעה במניות	
441	(19)
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר^(א)	
(186)	(14)
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^(ב)	
-	84
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ^(ג)	
(186)	70
סך הכל מפעילויות למסחר^(ד)	
255	51
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	

- (א) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- (ב) מכשירים נגזרים מההווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) רווח ממכירת קנון וקורנית בסך 14 מיליון ש"ח ובסך 17 מיליון ש"ח, בהתאמה, בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017. (לא היו רווחים מהותיים ממכירת מניות בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018).
- (ד) מזה חלק ההפסדים בסך (1) מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2018, הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017 - רווחים בסך 20 מיליון ש"ח).
- (ה) מזה חלק ההפסדים בסך (4) מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
- (ו) לרבות הפרשות לירידות ערך הקשרות לאגרות חוב זמינות למכירה בסך 4 מיליון ש"ח בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018. לא היו הפרשות מהותיות לירידות ערך בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017.
- (ז) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.
- (ח) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).
- (ט) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.

ביאור צא - רווח למניה רגילה

רווח בסיס המיוחס לבעלי מניות

חישוב הרווח הבסיסי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק במוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
רווח בסיסי	
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)	
1,512,326	1,512,735
יתרה ליום 1 בינואר	
-	146
השפעת יחידות RSU, PSU שמומשו והנפקת מניות	
1,512,326	1,512,881
ממוצע משוקלל של מספר המניות	
0.41	0.48
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)	

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק במוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, באופן הבא:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2018
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
רווח מדולל	
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)	
1,512,326	1,512,881
השפעת יחידות RSU, PSU שטרם מומשו	
1,176	1,059
ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא	
1,513,502	1,513,940
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)	
0.41	0.48

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 ו-2017 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין התאמות מוחזקות חברות	התאמות בגין התאמות מותרות ^(א) נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)
286	-	286	332	(8)	(49)	11
(2,026)	(4)	(2,030)	(1,837)	10	(128)	(75)
(3,051)	(4)	(3,055)	(2,950)	15	(195)	75
28	-	28	150	(2)	17	(137)
(3,023)	(4)	(3,027)	(2,800)	13	(178)	(62)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין התאמות מוחזקות חברות	התאמות בגין התאמות מותרות ^(א) נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(2,312)	(4)	(2,316)	(2,169)	18	(79)	(86)
(739)	-	(739)	(784)	(3)	(116)	161
(3,051)	(4)	(3,055)	(2,950)	15	(195)	75

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמתבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) לרבות בגין סיווגים ביתרות בהון בין רווח כולל אחר לעודפים. ראה [דוח על השינויים בהון](#).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

ל שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (בלתי מבוקר)					
2017			2018		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
42	(21)	63	(123)	63	(186)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
(31)	12	(43)	(14)	7	(21)
שינוי נטו במהלך התקופה					
11	(9)	20	(137)	70	(207)
התאמות מתרגום ^(ב) :					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(159)	-	(159)	37	-	37
גידורים ^(ג)					
110	(61)	171	(20)	13	(33)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(49)	(61)	12	17	13	4
חלק התאגיד הבנקאי ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
(8)	-	(8)	(2)	1	(3)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(8)	-	(8)	(2)	1	(3)
הטבות לעובדים:					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו התקופה					
277	(141)	418	84	(40)	124
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ד)					
55	(29)	84	66	(35)	101
שינוי נטו במהלך התקופה					
332	(170)	502	150	(75)	225
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה					
286	(240)	526	28	9	19
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
286	(240)	526	28	9	19

(א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#) - זכויות עובדים.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	435	(133)	302
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)	(176)	43	(133)
שינוי נטו במהלך השנה	259	(90)	169
התאמות מתרגום^(ב):			
התאמות מתרגום דוחות כספיים	(284)	-	(284)
גידורים ^(ג)	245	(87)	158
שינוי נטו במהלך השנה	(39)	(87)	(126)
חלק התאגיד הבנקאי ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני			
	(10)	7	(3)
שינוי נטו במהלך השנה	(10)	7	(3)
הטבות לעובדים:			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו התקופה	(1,512)	519	(993)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ד)	335	(117)	218
שינוי נטו במהלך השנה	(1,177)	402	(775)
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה	(967)	232	(735)
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה	(967)	232	(735)

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה [כביאור 8](#) - זכויות עובדים.

ביאור 5 - ניירות ערך

ליום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון:					
של ממשלת ישראל	436	-	-	436	436
מגובי משכנתאות (MBS)	345	-	(16)	329	345
של אחרים זרים	479	-	(9)	470	479
סך הכל איגרות חוב המוחזקות לפדיון	1,260	-	(25)	1,235	1,260
ליום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
2. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	38,444	98	(33)	38,509	38,509
של ממשלות זרות	10,800	1	(32)	10,769	10,769
של מוסדות פיננסיים בישראל	11	-	-	11	11
של מוסדות פיננסיים זרים	9,367	19	(48)	9,338	9,338
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	8,424	11	(167)	8,268	8,268
של אחרים בישראל	157	5	-	162	162
של אחרים זרים	2,821	1	(64)	2,758	2,758
סך הכל אגרות חוב מניות וקרנות^(ב)	70,024	135	(344)	69,815	69,815
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה^(א)	73,096	271^(ג)	(364)^(ג)	73,003	73,003

ראה הערות [בעמוד 100](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
3. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
4,501	4,493	8	-	4,501	של ממשלת ישראל
78	79	-	(1)	78	של ממשלות זרות
172	171	1	-	172	של מוסדות פיננסיים בישראל
256	259	-	(3)	256	של מוסדות פיננסיים זרים
293	294	1	(2)	293	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
178	176	2	-	178	של אחרים בישראל
251	254	-	(3)	251	של אחרים זרים
5,729	5,726	12	(9)	5,729	סך הכל אגרות חוב
69	73	-	(4)	69	מניות וקרנות
5,798	5,799	12^(ב)	(13)^(ג)	5,798	סך כל ניירות הערך למסחר
80,036	80,155	283	(402)	80,061	סך כל ניירות הערך^(א)

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון:					
37	37	-	-	37	של ממשלת ישראל
454	466	1	(13)	466	מגובי משכנתאות (MBS)
338	352	2	(16)	352	של אחרים זרים ^(א)
829	855	3	(29)	855	סך הכל איגרות חוב המוחזקות לפדיון

ראה הערות [בעמוד 100](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר					
שווי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח	
2. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -					
36,781	(165)	83	36,863	36,781	של ממשלת ישראל
10,174	(44)	2	10,216	10,174	של ממשלות זרות ⁽¹⁾
23	-	1	22	23	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,387	(11)	38	8,360	8,387	של מוסדות פיננסיים זרים
8,424	(103)	30	8,497	8,424	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
292	-	17	275	292	של אחרים בישראל
2,393	(22)	18	2,397	2,393	של אחרים זרים ⁽¹⁾
66,474	(345)	189	66,630	66,474	סך הכל אגרות חוב
2,393	(31)	70	2,354	2,393	מניות וקרנות⁽²⁾
68,867	^(א) (376)	^(א) 259	68,984	68,867	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה⁽¹⁾

ליום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)

שווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח	
3. ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -					
5,038	(1)	19	5,020	5,038	של ממשלת ישראל
1,630	-	-	1,630	1,630	של ממשלות זרות
211	-	-	211	211	של מוסדות פיננסיים בישראל
414	(1)	1	414	414	של מוסדות פיננסיים זרים
260	(2)	2	260	260	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
145	-	2	143	145	של אחרים בישראל
539	(2)	4	537	539	של אחרים זרים
8,237	(6)	28	8,215	8,237	סך הכל אגרות חוב
-	-	-	-	-	מניות וקרנות
8,237	^(א) (6)	^(א) 28	8,215	8,237	סך כל ניירות הערך למסחר
77,933	(411)	290	78,054	77,959	סך כל ניירות הערך

ראה הערות [בעמוד 100](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
1. אגרות חוב המוחזקות לפדיון: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	35	-	-	35	35
מגובי משכנתאות (MBS)	353	1	(7)	347	353
של אחרים זרים	478	10	(2)	486	478
סך הכל איגרות חוב המוחזקות לפדיון	866	11	(9)	868	866
ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
הערך במאזן במיליוני ש"ח	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ^(א)
2. ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	36,633	36,516	156	(39)	36,633
של ממשלות זרות	10,755	10,768	3	(16)	10,755
של מוסדות פיננסיים בישראל	11	11	-	-	11
של מוסדות פיננסיים זרים	9,653	9,627	44	(18)	9,653
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	8,529	8,595	11	(77)	8,529
של אחרים בישראל	70	66	4	-	70
של אחרים זרים	2,352	2,349	18	(15)	2,352
סך הכל אגרות חוב	68,003	67,932	236	(165)	68,003
מניות וקרנות^(ב)	2,927	2,852	97	(22)	2,927
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה^(א)	70,930	70,784	333^(א)	(187)^(א)	70,930

ראה הערות [בעמוד 100](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן במיליוני ש"ח	
	שווי הוגן ^(א)				
3. ניירות ערך למסחר - אגרות חוב					
					של ממשלת ישראל
3,204	-	19	3,185	3,204	
					של ממשלות זרות
82	(1)	-	83	82	
					של מוסדות פיננסיים בישראל
90	-	1	89	90	
					של מוסדות פיננסיים זרים
142	(1)	1	142	142	
					מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
268	(1)	2	267	268	
					של אחרים בישראל
111	-	4	107	111	
					של אחרים זרים
299	(2)	3	298	299	
					סך הכל אגרות חוב
4,196	(5)	30	4,171	4,196	
					מניות וקרנות
1,307	(17)	1	1,323	1,307	
					סך כל ניירות הערך למסחר
5,503	(22) ^(ד)	31 ^(ד)	5,494	5,503	
					סך כל ניירות הערך^(ה)
77,301	(218)	375	77,144	77,299	

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) כולל מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 992 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 912 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 991 מיליון ש"ח).
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) כולל אג"ח פגומות צוברות ריבית בסך 7 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - לא היו אג"ח פגומות צוברות ריבית, 31 בדצמבר 2017 - 7 מיליון ש"ח).
- (ו) סך של 8.4 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם (SSA) Supernationals, Sovereign and Agencies (31 במרס 2017 - 8.2 מיליארד ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 9.1 מיליארד ש"ח).
- (ז) סווג מחדש.

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו בסך 336 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 266 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 215 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששוועדו למלווים הסתכמו בסך 6,873 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 4,445 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 6,377 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3](#).

ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם הוכרו

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	35 ^(א)	של ממשלת ישראל
13	-	-	13	202	3	-	-	3	144	מגובי משכנתאות (MBS)
4	-	-	4	213	5	-	-	5	266	של אחרים זרים
17	-	-	17	415	8	-	-	8	445	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	13	-	-	13	373	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	16	-	-	16	260	של אחרים זרים ^(א)
-	-	-	-	-	29	-	-	29	633	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
- (ז) סווג מחדש.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם הוכר (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
7	-	-	7	203	-	-	-	^(ו) -	41	מגובי משכנתאות (MBS)
2	-	-	2	79	-	-	-	-	-	של אחרים זרים
9	-	-	9	282	-	-	-	-	41	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}					פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ז)}					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	33	-	-	33	10,942	של ממשלת ישראל
15	-	-	15	528	17	-	-	17	8,849	של ממשלות זרות
9	-	-	9	2,225	39	-	-	39	3,182	של מוסדות פיננסיים זרים
129	-	-	129	3,267	38	-	-	38	3,466	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	^(ו) -	56	של אחרים בישראל
18	-	-	18	789	46	-	-	46	1,818	של אחרים זרים
4	-	-	4	156	16	-	-	16	417	מניות וקרנות נאמנות
175	-	-	175	6,965	189	-	-	189	28,730	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
 (ז) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}					פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ז)}					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	165	-	-	165	11,342	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	44	-	-	44	6,791	של ממשלות זרות ^(ח)
1	-	-	1	17	10	-	-	10	3,839	של מוסדות פיננסיים זרים
1	-	-	1	47	102	-	-	102	5,408	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	- ^(ו)	3	-	-	-	-	-	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	22	-	-	22	1,084	של אחרים זרים ^(ח)
16	-	-	16	266	15	-	-	15	528	מניות וקרנות נאמנות
18	-	-	18	333	358	-	-	358	28,992	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}					פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ז)}					
הפסדים שטרם מומשו					הפסדים שטרם מומשו					
שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
35	-	-	35	2,227	4	-	-	4	1,172	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	16	-	-	16	7,846	של ממשלות זרות
1	-	-	1	16	17	-	-	17	5,915	של מוסדות פיננסיים זרים
49	-	-	49	2,010	28	-	-	28	4,491	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	15	-	-	15	1,233	של אחרים זרים
4	-	-	4	93	18	-	-	18	634	מניות וקרנות נאמנות
89	-	-	89	4,346	98	-	-	98	21,291	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
- (ז) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
- (ח) סוג מחדש.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
(65)	2,279	(64)	1,286	(1)	993
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)					
(97)	2,882	(63)	1,704	(34)	1,178
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)					
(5)	1,572	(2)	277	(3)	1,295
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)					
(167)	6,733	(129)	3,267	(38)	3,466
סך הכל					

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
(53)	1,825	(1)	46	(52)	1,779
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) ^(א)					
(47)	2,991	-	-	(47)	2,991
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)					
(3)	639	- ^(ב)	1	(3)	638
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) ^(א)					
(103)	5,455	(1)	47	(102)	5,408
סך הכל					

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
(28)	1,980	(18)	920	(10)	1,060
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) ^(א)					
(39)	2,923	(31)	1,090	(8)	1,833
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)					
(10)	1,598	-	-	(10)	1,598
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) ^(א)					
(77)	6,501	(49)	2,010	(28)	4,491
סך הכל					

- (א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
 (ב) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
 (ג) סווג מחדש.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
345	-	(16)	329
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
162	-	(13)	149
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA או בערבותם או GNMA.			
345	-	(16)	329
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
345	-	(16)	329
סך כל ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות			
31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)^(א)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
466	1	(13)	454
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
280	-	(11)	269
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA או בערבותם או GNMA.			
466	1	(13)	454
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
466	1	(13)	454
סך כל ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות			
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
353	1	(7)	347
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
169	-	(6)	163
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FHLMC, FNMA או בערבותם או GNMA.			
353	1	(7)	347
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
353	1	(7)	347
סך כל ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות			

(א) הוצג מחדש בהתאם למתכונת שנקבעה בחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2017 ו-2018" אשר יושם לראשונה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,415	-	(65)	2,350
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של			
276	-	(14)	262
GNMA			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי			
2,139	-	(51)	2,088
FHLMC			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
3,969	5	(97)	3,877
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או			
3,819	4	(97)	3,726
או GNMA, או בערבותם			
6,384	5	(162)	6,227
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2,040	6	(5)	2,041
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב			
1,318	5	(1)	1,322
מסוג CLO			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך			
722	1	(4)	719
שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
8,424	11	(167)	8,268
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר) ^(א)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)^(א)			
1,886	-	(53)	1,833
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של			
218	-	(6)	212
GNMA			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי			
1,668	-	(47)	1,621
FHLMC			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
4,199	7	(47)	4,159
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או			
3,994	5	(47)	3,952
או GNMA, או בערבותם			
6,085	7	(100)	5,992
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2,412	23	(3)	2,432
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)^(א)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב			
1,400	10	(1)	1,409
מסוג CLO			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך			
706	6	(2)	710
שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
8,497	30	(103)	8,424
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

(ב) סווג מחדש

(ג) הוצג מחדש בהתאם למתכונת שנקבעה בחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2017 ו-2018" אשר יושם לראשונה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)^(ב)			
2,286	1	(28)	2,259
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
326	-	(8)	318
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,960	1	(20)	1,941
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS ו-CMO)			
3,960	4	(39)	3,925
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
3,800	3	(39)	3,764
6,246	5	(67)	6,184
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2,349	6	(10)	2,345
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)^(ב)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,599	6	(2)	1,603
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
750	-	(8)	742
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
8,595	11	(77)	8,529

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
(ב) סוג מחדש.

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
4	-	-	4
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
4	-	-	4
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS ו-CMO)			
54	-	-	54
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
58	-	-	58
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
236	1	(2)	235
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
294	1	(2)	293

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר) ^(ב)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
5	-	-	5
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
5	-	-	5
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
74	1	-	75
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
79	1	-	80
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
181	1	(2)	180
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
260	2	(2)	260
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	לשווי הוגן ^(א)	לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
4	-	-	4
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
4	-	-	4
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
54	-	-	54
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
58	-	-	58
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
209	2	(1)	210
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
267	2	(1)	268
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

(ב) הוצג מחדש בהתאם למתכונת שנקבעה בחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2017 ו-2018" אשר יושם לראשונה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סיווג מחדש של יתרות אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

בהמשך להטמעת מערכת ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים, בוצע לאחרונה פיתוח לזיהוי ממוכן טוב יותר של חובות שאורגנו מחדש חלף חובות תקינים או בעייתיים, ובעקבותיו עדכן הבנק את סכום החובות שאורגנו מחדש.

בעקבות האמור, במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2018, סווגו מחדש יתרות האשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור) כך שסך של 223 מיליון ש"ח וסך של כ-224 מיליון ש"ח סווגו מחובות לא בעייתיים לחובות בעייתיים, ליום 31 במרס 2017 וליום 31 בדצמבר 2017 בהתאמה.

סך הסיווג לחובות פגומים עמד על 319 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2017 (כ-223 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-96 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים הלא פגומים) ועל סך של 301 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (כ-224 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-77 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים הלא פגומים).

יצוין גם כי כתוצאה מכך, עודכנה ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2018. השפעת עדכון זה על התוצאות הכספיות לתקופה המדווחת אינה מהותית.

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
						יתרת חוב רשומה של חובות^(א):
115,888	31	921	116,840	12,134	128,974	שנבדקו על בסיס פרטני
43,541	78,152	36,344	158,037	1,353	159,390	שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹
1,109 ^(א)	77,680	-	78,789	-	78,789	¹ מזה: לפי עומק פיגור
(604)	-	(7,662)	(8,266)	(32)	(8,298)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)
158,825	78,183	29,603	266,611	13,455	280,066	סך הכל חובות^(א)
						מזה²:
1,274	-	379	1,653	-	1,653	חובות בארגון מחדש
1,168	-	101	1,269	-	1,269	חובות פגומים אחרים
2,442	-	480	2,922	-	2,922	סך הכל חובות פגומים
100	758	8	866	-	866	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,569	-	433	3,002	-	3,002	חובות בעייתיים אחרים
(2)	-	(366)	(368)	-	(368)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)
5,109	758	555	6,422	-	6,422	סך הכל חובות בעייתיים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):
1,635	7	222	1,864	1	1,865	שנבדקו על בסיס פרטני
511	449	595	1,555	-	1,555	שנבדקו על בסיס קבוצתי ³
-	448 ^(ב)	-	448	-	448	³ מזה: לפי עומק פיגור
(6)	-	(132)	(138)	-	(138)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)
2,140	456	685	3,281	1	3,282	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי⁴
462	-	168	630	-	630	⁴ מזה: בגין חובות פגומים

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 334 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר ^(ה)	דיוור	מסחרי
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
118,368	7,758	110,610	894	41	109,675
שנבדקו על בסיס פרטני					
160,919	3,357	157,562	38,465	78,420	40,677
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
78,957	-	78,957	-	77,978	979 ^(ג)
מזה: לפי עומק פיגור					
279,287	11,115	268,172	39,359	78,461	150,352
סך הכל חובות ^(א)					
מזה²:					
2,190	-	2,190	413	-	1,777
חובות בארגון מחדש					
1,570	-	1,570	73	-	1,497
חובות פגומים אחרים					
3,760	-	3,760	486	-	3,274
סך הכל חובות פגומים					
852	-	852	3	698	151
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר					
2,972	-	2,972	351	-	2,621
חובות בעייתיים אחרים					
7,584	-	7,584	840	698	6,046
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,916	1	1,915	123 ^(ד)	6	1,786 ^(ד)
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,503	-	1,503	620	464	419
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
459	-	459	-	459 ^(ב)	-
מזה: לפי עומק פיגור					
3,419	1	3,418	743	470	2,205
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁴					
676	-	676	77 ^(ד)	-	599 ^(ד)
מזה: בגין חובות פגומים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 290 מיליון ש"ח.
- (ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ד) סווג מחדש.
- (ה) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [עמוד 109](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיור	פרטי אחר ⁽⁷⁾	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
112,831	29	1,075	113,935	11,457	125,392
שנבדקו על בסיס פרטני					
41,511	77,928	37,842	157,281	1,122	158,403
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
1,066 ⁽¹⁾	77,465	-	78,531	-	78,531
מזה: לפי עומק פיגור					
154,342	77,957	38,917	271,216	12,579	283,795
סך הכל חובות^(א)					
מזה:					
1,435	-	375	1,810	-	1,810
חובות בארגון מחדש					
1,310	-	99	1,409	-	1,409
חובות פגומים אחרים					
2,745	-	474	3,219	-	3,219
סך הכל חובות פגומים					
111	722	12	845	-	845
חובות בפיגור של 90 ימים או יותר					
2,467	-	423	2,890	-	2,890
חובות בעייתיים אחרים					
5,323	722	909	6,954	-	6,954
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,570	5	131	1,706	3	1,709
שנבדקו על בסיס פרטני					
486	445	627	1,558	-	1,558
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
-	443 ⁽²⁾	-	443	-	443
מזה: לפי עומק פיגור					
2,056	450	758	3,264	3	3,267
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁴					
459	-	101	560	-	560
מזה: בגין חובות פגומים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 283 מיליון ש"ח.

(ג) כולל יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [עמוד 109](#).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,504	450	794	3,748	3	3,751
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
22	-	-	22	-	22
שינויים שנזקפו להון ^(א)					
2,526	450	794	3,770	3	3,773
יתרה ליום 1 בינואר 2018					
37	6	89	132	(2)	130
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(161)	(1)	(115)	(277)	-	(277)
מחיקות חשבונאיות					
176	-	85	261	-	261
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
15	(1)	(30)	(16)	-	(16)
מחיקות חשבונאיות נטו					
4	1	-	5	-	5
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(6)	-	(147)	(153)	-	(153)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)					
2,576	456	706	3,738	1	3,739
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
436	-	21	457	-	457
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,685 ^(א)	473	823 ^(א)	3,981	1	3,982
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
82 ^(א)	(2)	21 ^(א)	101	-	101
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(182) ^(א)	(2)	(172)	(356)	-	(356)
מחיקות חשבונאיות					
106	-	109	215	-	215
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(76)	(2)	(63)	(141)	-	(141)
מחיקות חשבונאיות נטו					
(10)	1	-	(9)	-	(9)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
2,681	470	781	3,932	1	3,933
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
476	-	38	514	-	514
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

- (א) השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל.
 (ב) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).
 (ג) סוג מחדש.

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרס		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
בישראל			
לפי דרישה			
84,686	77,277	88,193	אינם נושאים ריבית
117,740	101,935	111,588	נושאים ריבית
202,426	179,212	199,781	סך הכל לפי דרישה
134,753	137,052	136,863	לזמן קצוב
-	-	(89)	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(א)
337,179	316,264	336,555	סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
9,420	9,458	9,741	אינם נושאים ריבית
4,687	4,851	5,356	נושאים ריבית
14,107	14,309	15,097	סך הכל לפי דרישה
11,192	11,090	10,374	לזמן קצוב
16	31	13	מזה: שאינם נושאים ריבית
25,299	25,399	25,471	סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
362,478	341,663	362,026	סך כל פיקדונות הציבור
¹ מזה:			
138,685	142,324	132,783	פיקדונות של אנשים פרטיים ^(ב)
70,496	56,732	67,441	פיקדונות של גופים מוסדיים
127,998	117,208	136,331	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרס		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח			
99,032	96,553	99,110	עד 1 ^(א)
90,545	92,870	91,170	מעל 1 ועד 10
61,271	60,668	62,516	מעל 10 ועד 100
35,666	31,930	35,887	מעל 100 ועד 500
75,964	59,642	73,343	מעל 500
362,478	341,663	362,026	סך הכל

(א) למידע נוסף ראה למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).
 (ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 89 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - זכויות עובדים

א. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
			במיליוני ש"ח
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים			
17,995	15,996	17,443	סכום ההתחייבות
6,708	6,419	6,377	השווי ההוגן של נכסי התכנית
11,287	9,577	11,066	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
חופשת יובל צבורה			
47	82	46	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
47	82	46	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות			
567	562	575	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
567	562	575	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך הכל¹			
11,901	10,221	11,687	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"
74	109	74	¹ מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

2. תוכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
			במיליוני ש"ח
16,948	16,948	17,995	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת התקופה
148	37	40	עלות שירות
696	177	160	עלות ריבית
46	11	10	הפקדות משתפי תכנית
1,560	(416)	(198)	הפסד (רווח) אקטוארי
(20)	(19)	13	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(1,383)	(742)	(577)	הטבות ששולמו ^(א)
17,995	15,996	17,443	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופת הדיווח
17,016	15,029	16,577	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופת הדיווח

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
6,819	6,819	6,708	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
399	84	(9)	תשואה בפועל על נכסי תוכנית
131	28	25	הפקדות לתוכנית על ידי התאגיד הבנקאי
46	11	10	הפקדות משתפי תוכנית
(17)	(16)	11	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(691)	(507)	(379)	הטבות ששולמו ^(א)
21	-	11	אחר
6,708	6,419	6,377	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופת הדיווח
11,287	9,577	11,066	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
11,287	9,577	11,066	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
11,287	9,577	11,066	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
4,408	2,747	4,194	הפסד אקטוארי, נטו
4,408	2,747	4,194	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
148	37	40	עלות שירות
696	177	160	עלות ריבית
(364)	(92)	(86)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
330	82	100	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
810	204	214	סך עלות ההטבה, נטו
192	37	35	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
1,002	241	249	סך הוצאות שנכללו בברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2018	
2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1,525	(408)	(103)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו לתקופה
(330)	(82)	(100)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(7)	(4)	-	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(21)	-	(11)	אחר
1,167	(494)	(214)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
810	204	214	סך עלות ההטבה נטו
1,977	(290)	-	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל מצטבר אחר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2018 לפני השפעת המס

לתשעה חודשים שישתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
		287	הפסד אקטוארי נטו
		287	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס	
2017	2017	2018	
מבוקר		בלתי מבוקר	
באחוזים			
2.06	2.65	2.09	
1.60	1.89	1.55	
0.1-3.7	0.1-3.7	0.1-3.7	
0-6.3	0-6.3	0-6.3	
שיעור היוון			
שיעור עליית המדד			
שיעור עזיבה			
שיעור גידול בתגמול			

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס	
2017	2017	2018	
מבוקר		בלתי מבוקר	
באחוזים			
2.51	2.49	2.06	
5.50	5.50	5.50	
0-6.3	0-6.3	0-6.3	
שיעור היוון			
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תוכנית			
שיעור גידול בתגמול			

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 במרס	31 בדצמבר		31 במרס
2017	2017	2018	2017	2017	2018
מבוקר		בלתי מבוקר	מבוקר		בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח					
2,943	2,622	2,902	(2,360)	(2,100)	(2,327)
69	61	1	(69)	(61)	(1)
(156)	(235)	(151)	159	216	155
(610)	(507)	(553)	702	575	633
שיעור היוון					
שיעור עליית המדד					
שיעור עזיבה					
שיעור גידול בתגמול					

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים כאשר, חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

4. נכסי תוכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		
2017	2017	2018	2018	
מבוקר		בלתי מבוקר		
				במיליוני ש"ח
175	256	113		מזומנים ופקדונות בבנקים
2,596	2,434	2,498		מניות
1,274	1,362	1,053		אגרות חוב ממשלתיות
1,912	1,927	1,996		אגרות חוב קונצרניות
751	440	717		אחר
6,708	6,419	6,377		סך הכל

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2018

אחוז מנכסי התכנית		יעד הקצאה		
31 בדצמבר		31 במרס		
2017	2017	2018	2018	
מבוקר		בלתי מבוקר		
				באחוזים
3	4	2	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
38	38	39	38	מניות
19	21	17	19	אגרות חוב ממשלתיות
29	30	31	31	אגרות חוב קונצרניות
11	7	11	10	אחר
100	100	100	100	סך הכל

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים
א. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	תחזית ^(א)
2017	2018	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
מבוקר	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
177	39	105
הפקדות		

(א) אומדן ההפקדות שהבנק צופה כי יפקדו לתכנית להטבה מוגדרת במהלך התקופה שנותרה עד לסוף שנת 2018.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2018	526
2019	749
2020	672
2021	708
2022	722
2023-2027	4,336
2028 ואילך	11,488
סך הכל	19,201

(א) בערכים מהוונים.

ביאור 9א - הון

שינויים בהון הבנק

בהתאם לתכנית התגמול של הבנק התנאי להבשלת השליש השני של יחידות ה-PSU (אשר הוקצו ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הראשי ולנושאי משרה אחרים בבנק (להלן - "נושאי משרה בבנק") כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים בגין מחצית המענק לשנת 2016) (להלן - "יחידות ה-PSU 2016") וכן להבשלת השליש הראשון של יחידות ה-PSU אשר הוקצו לנושאי משרה בבנק כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים בגין מחצית המענק לשנת 2017) (להלן - "יחידות ה-PSU 2017") למניות, התקיים, ולפיכך השליש השני של יחידות ה-PSU 2016 והשליש הראשון של יחידות ה-PSU 2017 הבשילו למניות. בהתאם, ביום 5 במרס 2018 הוקצו לנושאי המשרה בבנק מניות בהתאם למספר יחידות ה-PSU 2016 ויחידות ה-PSU 2017 אשר הבשילו למועד זה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#).

על פי הקבוע במדיניות התגמול, המניות המוקצות בשל הבשלת יחידות ה-PSU 2016, יחידות ה-PSU 2017, הופקדו בידי הנאמן לתכנית התגמול, איסוף שירותי ניהול ונאמנות בע"מ (להלן: "הנאמן לתכנית").

המניות שהוקצו בגין יחידות ה-PSU 2016 כמפורט לעיל, היו חסומות עד לתאריך 14 במרס 2018 והמנה הראשונה מבין השלוש של המניות שהוקצו בגין הבשלת יחידות ה-PSU 2017, אשר הבשילה כאמור, הינה חסומה לתקופה של שנה אחת נוספת, עד תום שנתיים ממועד הקצאת יחידות ה-PSU 2017, דהיינו עד 5 באפריל 2019.

ביאור פא - הון (המשך)

הבשלת יחידות ה-PSU 2016 וה-PSU 2017 בכל אחד ממועדי ההבשלה תותנה בכך שהבנק עמד ביחס הלימות ההון הנדרש על פי ההוראות המפקח על הבנקים בהתאם לדוחות הכספיים האחרונים שפרסם הבנק בסמוך לפני כל אחד ממועדי ההבשלה. לא עמד הבנק ביחס כאמור, תידחה הבשלת המנה הרלוונטית למועד הבא שבו יעמוד הבנק ביחס הלימות ההון הנדרש כאמור, בהתאם לדוחות הכספיים שיפרסם.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#).

תשקיף המדף של הבנק, על פיו ניתן להציע ניירות ערך, הינו בתוקף עד לתאריך 27 במאי 2018. ביום 23 במאי 2018 אישר דירקטוריון הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 29 במרס 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017. בהתאם למדיניות זו, הבנק יחלק מדי רבעון, דיבידנד בגובה 20% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

ביום 20 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד לפיו מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 40% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בהתאם למדיניות המעודכנת, ביום 23 במאי 2018, אישר הדירקטוריון בגין הרבעון הראשון של שנת 2018 דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי של הרבעון. סכום הדיבידנד שאושר הסתכם לסך של כ-292 מיליון ש"ח, המהווה 19.15% אג' לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. הדירקטוריון קבע את יום 5 ביוני 2018 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 19 ביוני 2018 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
25 במאי 2017	22 ביוני 2017	8.17	124
15 באוגוסט 2017	11 בספטמבר 2017	11.50	175
21 בנובמבר 2017	21 בדצמבר 2017	21.51	328
6 במרס 2018	28 במרס 2018	22.41 ¹	342

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק

בהמשך לדיווח המידי מיום 6 במרס 2018 בדבר אישור תכנית רכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של עד 700 מיליון ש"ח וזאת עד יום 31 במרס 2019, סיים הבנק את היערכותו לביצוע רכישה עצמית על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך (עמדה משפטית מספר 8-199), וזאת בכפוף לתנאים שנקבעו בעמדת סגל הרשות. לצורך ביצוע הרכישות התקשר הבנק עם חבר בורסה חיצוני לבנק ואינו בעל קשר עסקי מהותי עימו. בשלב ראשון יועבר לחבר הבורסה סך של כ-350 מיליון ש"ח לצורך ביצוע הרכישה העצמית, כאשר המועד המתוכנן לתחילת ביצוע חלק זה מתוך ההיקף הכולל של הרכישה העצמית הינו יום 27 במאי 2018 והוא יהיה בתוקף עד לקרות אחד האירועים הבאים, המוקדם מביניהם: (א) יום 2 באוגוסט 2018 (ב) עם השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף כאמור; (ג) קיומה של מניעה חוקית להמשך קיומו של ההסכם עם חבר הבורסה; (ד) הודעת הבנק כי חדל להתקיים התנאי באישור בנק ישראל לתכנית הרכישה בדבר דרישות הלימות ההון של הבנק.

למידע נוסף ראה [ביאור 9](#).

¹ בהמשך לדיווח מידי מיום 6 במרס 2018 עודכן סכום הדיבידנד למניה עקב הבשלת יחידות PSU והנפקת 497,781 מניות רגילות חדשות.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

1. רכיבי ההון הפיקוחי
2. ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
3. טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
4. טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
5. הקצאת הון בגין סיכון CVA

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון אשר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

רכיבי הון הנתונים לתנודתית

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנודתיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לענין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנודתיות הנובעת משינויים בריבית ההיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 16,677 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 34,316 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 17,815 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 32,953 מיליון ש"ח.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		31 במרס	
2017		2018	
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתונים			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
34,653	32,965	34,316	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(ב)
^(א) 10,811	^(א) 11,325	9,897	הון רובד 2, לאחר ניכויים
45,464	44,290	44,213	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
277,344	272,108	282,673	סיכון אשראי ^(ב)
4,464	6,141	4,343	סיכויי שוק
21,484	20,862	21,801	סיכון תפעולי
303,292	299,111	308,817	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.43%	11.02%	11.11%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
^(א) 14.99%	^(א) 14.81%	14.32%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.25%	10.26%	10.25%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)
13.75%	13.76%	13.75%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)
ב. חברות בנות משמעותיות			
לאומי קארד בע"מ^(א)			
15.80%	15.76%	15.60%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
16.80%	16.76%	16.70%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)
11.50%	11.50%	11.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)
בנק לאומי ארה"ב			
11.51%	11.57%	13.34%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.82%	13.99%	14.15%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
5.75%	5.25%	6.38%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(א)
9.25%	9.25%	9.88%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(א)

(א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9% ו-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 31 במרס 2018, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.25% ו-13.75% בהתאמה.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), הפוחחות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021 וליום 30 ביוני 2022 בהתאמה. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות ראה [סעיף ד](#), להלן. לסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון התווספו סך של 192 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות (94 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017, הפחתה של 92 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2018).

(ג) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5% ו-8%, בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 1.875% נכון ליום 31 במרס 2018. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד לשנת 2019, אז תעמוד הכרית לשימור הון על 2.5%.

(ד) ביום 1 ביוני 2016 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 472, בנושא "סולקסים וסליקת עסקאות בכרטיסי חי"ב", על פיה יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ו) הוצג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרס		
2017	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
1. הון עצמי רובד 1			
33,167	32,255	33,564	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
229	212	190	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט
590	367	-	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - בגין הטבות לעובדים
532	77	507	התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום 8 רבעונים ^(א)
34,518	32,911	34,261	סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
(203)	(258)	(203)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(219)	(143)	(363)	מיסים נדחים לקבל
(35)	(26)	(18)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(457)	(427)	(584)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
592	481	639	סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
34,653	32,965	34,316	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2			
7,773	8,227	6,778	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
^(ב) 3,038	^(ב) 3,098	3,119	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
10,811	11,325	9,897	סך הון רובד 2 לפני ניכויים
ניכויים:			
-	-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
10,811	11,325	9,897	סך הכל הון רובד 2
45,464	44,290	44,213	סך הכל הון כולל

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

(ב) הוצג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תכנית התייעלות על יחס הון עצמי רוברד 1

31 בדצמבר	31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.03%	10.70%	10.91%
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות ^(א)		
0.20%	0.16%	-
השפעת הוראות המעבר ^(ב)		
11.23%	10.86%	10.91%
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות		
0.20%	0.16%	0.20%
התאמות בגין תכנית התייעלות		
11.43%	11.02%	11.11%
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון		

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.
 (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכניות התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית" של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב כאמור, ההקלות שניתנו לצרכי יחסי הלימות הון ויחס המינוף בגין תוכניות התייעלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביוני 2016 וביולי 2017 פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021 ויום 30 ביוני 2022, בהתאמה.

ה. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדדה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
		במיליוני ש"ח
א. בנתוני המאוחד^(א)		
34,653	32,965	34,316
הון רובד 1		
499,026	481,410	498,316
סך החשיפות		
יחס המינוף		
6.94%	6.85%	6.89%
יחס המינוף		
6.00%	6.00%	6.00%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
ב. חברות בת משמעותיות		
לאומי קארד בע"מ		
11.10%	10.95%	11.10%
יחס המינוף		
5.00%	5.00%	5.00%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
בנק לאומי ארה"ב		
9.72%	9.22%	11.17%
יחס המינוף		
5.00%	5.00%	5.00%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב כאמור, ההקלות שניתנו לצרכי יחסי הלימות הון יחסי המינוף בגין תכניות התייעלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביוני 2016 וביולי 2017, פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021 ויום 30 ביוני 2022 בהתאמה. ההשפעה של ההקלה בגין תוכניות התייעלות על יחס המינוף הסתכמה בכ-0.13% ליום 31 במרס 2018 (0.09% ו-0.10% ליום 31 בדצמבר 2017 וליום 31 במרס 2017, בהתאמה). לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות ראה [סעיף 1](#) לעיל. כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני ממוצע נע של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

1. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בניגם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר בנושא הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

ביאור 29 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 התווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במאחד ובסולו (בכפוף לתחולה) במסגרת ביאור לדוחות הכספיים אשר שמו ישונה ל"ביאור הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים".

יחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי חושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות ויחס כיסוי הנזילות המאוחד חושב על בסיס ממוצע תצפיות חודשיות לתקופה.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 במרס		31 בדצמבר
2018	2017	2017
בלתי מבוקר		מבוקר
באחוזים		באחוזים
א. בנתוני המאוחד		
122	131	122
יחס כיסוי הנזילות		
100	100	100
יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
122	131	122
יחס כיסוי הנזילות		
100	100	100
יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

הערה: לאומי קארד ובנק לאומי ארה"ב אינן נדרשות ביחס כיסוי נזילות.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב ודמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות		
228	193	221
201	268	203
144	183	146
128	146	131
118	110	116
1,109	1,140	1,094
1,928	2,040	1,911 ^(א)
477	792	703
37	79	49 ^(א)

(א) כולל יתרות חוזי שכירות בסך 451 מיליון ש"ח והתחייבויות להשקעה בבניינים וציוד בסך 33 מיליון ש"ח, בגין נכסים המוחזקים למכירה.

31 בדצמבר	31 במרס	
2017	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר	
	במיליוני ש"ח	
(4) פעילות מכירת אשראי		
87	-	-
96	-	-
9	-	-

ב. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

כביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2017, נכלל מידע לגבי כל התביעות המהותיות למועד הדוחות כאמור. בכביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת דיווח קודמות, ואינו כולל מידע אודות תביעות שדווחו **כביאור 26 לדוח השנתי** ולא חל לגביהן שינוי.

לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-43 מיליון ש"ח.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

1. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס למפורט [בביאור 26 לדוח השנתי](#), למעט כמפורט להלן:
- 1.1 ביום 7 בספטמבר 2011 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק (בגין פעילות בנק לאומי למשכנתאות בע"מ), ונגד בנקים אחרים. סכום התביעה הייצוגית הנתען נגד כל הבנקים המשיבים עמד על כ-927 מיליון ש"ח (ונגד הבנק על כ-327 מיליון ש"ח). לטענת המבקשים הבנקים גבו מנוטלי הלוואות לדיור "ריבית דריבית מראש", בניגוד לדין וכן בניגוד להוראות הסכמי הלוואה. ביום 16 באוגוסט 2015 דחה בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית מסיבה של היעדר עילה. ביום 7 בדצמבר 2015 הגישו המבקשים ערעור על החלטת בית המשפט, וביום 14 במרס 2018 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט העליון שדחה את הערעור. בכך הסתיימה התובענה.
- 1.2 ביום 28 באוגוסט 2013, הוגשה בקשה לאשר תובענה כייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. המפקח על הבנקים, נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים צורפו כמשיבים פורמאליים. עניינה של הבקשה היא טענה בדבר גבייה, כביכול, של עמלות שלא כדין, בקשר לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, מבלי שניתן לכך גילוי נאות. הנזק שלטענת המבקשים נגרם ללקוחות (כפי שעודכן בבקשה "מקוצרת" שהוגשה על ידי המבקשים), עומד על כ-2.6 מיליארד ש"ח (המבקשים טוענים לנזקים נוספים שלא כומתו).
- ביום 20 בינואר 2015, החליט בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בענין דומה, בסכום של 200 מיליון ש"ח, גם כנגד חברות כרטיסי האשראי (לרבות כנגד חברת לאומי קארד) לבית המשפט הדין בבקשה המתוארת בסעיף זה.
- ביום 21 במרס 2018 נודע לבנק כי המבקשים הגישו ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 1 במרס 2018, שדחה את הבקשות לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים.
- 1.3 ביום 21 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה, לידעם אודות קיום החשבון ולהשיב להם את הכספים ה"שוכבים", לטענת המבקש, בחשבונות אלו. המבקש מעלה טענות נוספות לגבי גביית עמלות בחשבונות אלו, והחזרת כספים לבעלי החשבון ללא הצמדה וריבית. כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה. ביום 26 בפברואר 2018 אישר בית המשפט הסדר פשרה בהליך זה, בכך הסתיימה התובענה.
- 1.4 ביום 8 בדצמבר 2016, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקש הבנקים גובים עמלות מינימום בהעברה של מטבע חוץ במדרגים, ולא עמלת מינימום אחת בלבד, כפי שלטענת המבקש נדרש בכללי הבנקאות, וכי הפרה משותפת זו של כל הבנקים המשיבים הינה למעשה הסדר כובל בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים. סכום הנזק הנתען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-500 מיליון ש"ח. ביום 13 במרס 2018 ניתן פסק דין שאישר את הסתלקותו של המבקש מההליך. בכך הסתיימה התובענה.
- 1.5 ביום 15 במאי 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק (במקביל לתביעות דומות שמתנהלות נגד בנקים אחרים, ולתביעה בעילה זהה שהוגשה נגד הבנק ביום 12 בפברואר 2017 והיא תלויה ועומדת). לטענת המבקשים, הבנק אינו מסווג עסקים כ"עסקים קטנים" וכתוצאה מכך גובה מהם, שלא כדין, עמלות שלא לפי התעריפון שחל על עסק קטן. סכום הנזק הנתען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-462 מיליון ש"ח. ביום 17 באפריל 2018 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב על מחיקת הבקשה לאישור תביעה ייצוגית מיום 15 במאי 2017. בית המשפט קבע כי התביעה שתמשיך להתנהל נגד הבנק תהיה הבקשה לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה ביום 12 בפברואר 2017 בה סכום הנזק הנתען 100 מיליון ש"ח.
- 1.6 ביום 11 בספטמבר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקשת, הבנק פותח חשבונות על שם ועד הבית, חלף חשבון על שם הבית המשותף, כפי שנדרש בחוק המקרקעין. כמו כן נטען כי הבנק גובה בחשבונות אלו עמלות שלא כדין, לא מקיים את הוראות שיקים ללא כיסוי לגבי זיהוי הלקוחות, ולא מאפשר לבעלי הדירות גישה למידע לגבי חשבון הבנק. ביום 25 במרס 2018 ניתן פסק דין שאישר את הסתלקותה של המבקשת מההליך. בכך הסתיימה התובענה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

1.7. ביום 6 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה שמעל סכום חובת ההשקעה לפי צו הבנקאות "פקדונות ללא תנועה" התש"ס-2000, וכי לא די בשערוך החשבונות שהבנק מבצע על פי הוראות הצו, אלא על הבנק לשערך את החשבונות בסכומים גבוהים יותר. לטענת המבקש, כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה.

2. למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים לגבי תביעות נגד חברות בנות של הבנק ביחס למפורט [בביאור 26 לדוח השנתי](#). למטט כמפורט להלן:

ביום 8 ביולי 2014 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד מספר חברות כרטיסי אשראי, כולל לאומי קארד. לפרטים בדבר בקשה זו ראה סעיף 1.2 לעיל. ביום 21 במרס 2018 נודע לבנק כי המבקשים הגישו ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 1 במרס 2018, שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים.

3. כמו כן תלויות ועומדות נגד חברות בנות של הבנק בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, שהסכום הנטען בהם מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, ובהסתמך על דעת הנהלת החברה הבת הרלוונטית, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגיין הפרשה:

ביום 1 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד לאומי קארד וחברת כרטיסי אשראי נוספת. הבנק צורף כנתבע לאור החזקתו במניות לאומי קארד. לטענת המבקש, החברות המנפיקות כרטיסי אשראי לא מעבירות ללקוחותיהם שביצעו עסקאות בקרדיט או עסקאות של דחיית סל, אישור תקופתי/שנתי המפרט את הוצאות המימון (סך הריביות וההוצאות ששולמו בגין עסקאות קרדיט). לטענת המבקש, אי גילוי מידע זה ללקוחות פרטיים הינו הטעיה, ולגבי לקוחות עסקיים - אי גילוי גם מונע מהם להזדכות בגין הוצאות אלו מול רשויות המס. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-180 מיליון ש"ח.

ג. כרטיסי אשראי

ביום 7 במרס 2012 אישר בית הדין להגבלים עסקיים בפסק דין, הסכם אליו הגיעו לאומי קארד, חברת ישראל כרטיס בע"מ, חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ והבנקים השולטים בכל אחת מחברות אלו עם הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין גובה שיעורי עמלות המנפיק (העמלה הצולבת) שישררו בין סולקים לבין מנפיקים של כרטיסי ויזה ומסטרקארד. על פי ההסכם שאושר שיעור העמלה הצולבת ירד בהדרגה והתייצב על שיעור של 0.7% החל מחודש יולי 2014, בהתאם למתווה הפחתת העמלה הצולבת שנקבע בפסק הדין. ההסדר בין הממונה לבין חברות כרטיסי האשראי תקף עד סוף שנת 2018. בהמשך להודעה שפרסם בנק ישראל ביום 16 בינואר 2018 על כוונת נגידת בנק ישראל להפעיל את סמכותה על פי דין ולהכריז על השירות שנותן סולק לבית עסק בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב, כשירות בר פיקוח לעניין שיעור העמלה הצולבת, ובדבר הכוונה להפחית את העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה במתווה מדורג, הודיע בנק ישראל ביום 25 בפברואר 2018 על עדכון המתווה שפורסם בהודעתו הקודמת, כך שהעמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה תופחת בהתאם למתווה שלהלן:

החל ביום 1 בינואר 2019 (תום מועד ההסדר הנוכחי): ירידה מ-0.7% ל-0.6%;

החל ביום 1 בינואר 2020: ירידה מ-0.6% ל-0.575%;

החל ביום 1 בינואר 2021 ירידה מ-0.575% ל-0.55%;

החל ביום 1 בינואר 2022 ירידה מ-0.55% ל-0.525%;

והחל ביום 1 בינואר 2023 ירידה מ-0.525% ל-0.5%.

בנוסף הודיע בנק ישראל, כי בעסקאות חיוב מיידית תופחת העמלה הצולבת (העומדת כיום על שיעור של 0.3%), בהתאם למתווה שלהלן:

החל ביום 1 בינואר 2021 ירידה מ-0.3% ל-0.275%;

והחל ביום 1 בינואר 2023 ירידה מ-0.275% ל-0.25%.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

בנוסף, ביום 24 ביולי 2017 הודיע משרד האוצר על הפחתה בעמלות בית העסק במותגים דיינרס ואמריקן אקספרס. ההפחתה בעמלות תבוצע באופן מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.10%; ובסוף יוני 2020 תתייצב העמלה המקסימלית לבית עסק על 1.99%. כן נקבע כי חברות כרטיסי האשראי יהיו מנועות מלהשית על בתי העסק עמלות חלופיות.

בהתאם לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, החל מחודש פברואר 2019 הבנק יהיה מחויב לתפעל הנפקה של כרטיסי אשראי חדשים שיונפקו ללקוחות הבנק, באמצעות שני מתפעלי הנפקה, לכל הפחות, כאשר חלקו של מתפעל הנפקה כלשהו לא יעלה על 52% מהכרטיסים החדשים שיונפקו על ידי הבנק. לאור הוראה זו קיים הבנק משא ומתן עם חברות כרטיסי האשראי להתקשרות בהסכמי תפעול הנפקה.

בחודש מרס 2018 חתם הבנק על הסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי אשראי עם ישראל כרטיס בע"מ ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (מקבוצת ישראל כרטיס) וכן על מזכר הבנות עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ודינרס קלוב ישראל בע"מ (מקבוצת כאל).

לפי המערכת ההסכמית כאמור, ינפיקו הצדדים כרטיסי חיוב החל מחודש פברואר 2019 והחברות הנ"ל יבצעו את תפעול ההנפקה. במערכת ההסכמית האמורה נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם ביחס לפעילות ההנפקה ותפעול ההנפקה. בהמשך להתקשרויות כאמור, הצדדים פועלים לחתימה על הסכמים מפורטים. במקביל, הבנק מנהל משא ומתן עם לאומי קארד לקראת חתימה על הסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי אשראי, אשר יחליף את ההסכם הקיים ושמכוחו ינפיקו הצדדים כרטיסי חיוב החל מחודש ינואר 2019.

במהלך אפריל 2018 פורסמו טיוטות והוראות שונות בתחום כרטיסי החיוב, לרבות לעניין מועדי הסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. פירוט נוסף ניתן בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית](#).

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

הליכים אחרים

ביום 2 בנובמבר 2017 התקיימה ישיבת סקופינג (scoping) עם מחלקת האכיפה של ה-Financial Conduct Authority ("FCA"), להליך ב-Bank Leumi UK ("BLUK"), בנושא בקרות ומערכות ליישום רגולציית איסור הלבנת הון. ההליך שננקט במסגרת מכלול הסמכויות שמוקנות ל-FCA מצוי בשלב ראשוני, ולכן לא ידוע משכו של ההליך ואילו ממכלול האמצעים שמוקנים ל-FCA יופעלו בגינו, אם בכלל, אולם בתקופת הדוח הבהיר ה-FCA כי מדובר בהליך פיקוחי בלבד. לפי פרסומי ה-FCA, הנוגעים להליכים דומים כלפי בנקים הדומים ל-BLUK אשר הסתיימו בנקיטת אמצעים כלפי אותם בנקים לאחר שנקבע כלפיהם כי היו הפרות, החשיפה של BLUK לטעויות כספיות, אם וככל שיוטל, אינה צפויה להיות מהותית לקבוצת לאומי.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
					Swaps
-	1,992	-	-	-	1,992
-	1,992	-	-	-	סך הכל
-	1,992	-	-	-	מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
					Futures
-	65,134	226	118,571	231	184,162
					Forward
16,199	4,800	211,408	746	14	233,167
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
					אופציות שנכתבו
-	-	18,627	14,228	113	32,968
					אופציות שנקנו
-	-	18,387	14,228	113	32,728
חוזי אופציה אחרים					
					אופציות שנכתבו
-	6,364	22,449	3,532	443	32,788
					אופציות שנקנו
-	1,053	21,470	3,022	443	25,988
					Swaps
640	252,715	24,831	44,636	167	322,989
16,839	330,066	317,398	198,963	1,524	864,790
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	128,184	-	-	-	128,184
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
-	-	-	-	-	-
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
					נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
-	-	-	-	5	5
					חוזי החלפת מטבע חוץ Spot
-	-	12,659	-	-	12,659
					סך הכל
-	-	12,659	-	5	12,664
16,839	332,058	330,057	198,963	1,529	879,446

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי ריבית		שקל-מדד
			חוזי מטבע חוץ	אחר	
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
61	-	-	-	61	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
5	-	-	-	5	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
11,751	48	3,587	3,465	4,367	284
שווי הוגן ברוטו חיובי					
11,444	50	3,560	3,244	4,155	435
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	- ^(ד)	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
11,812	48	3,587	3,465	4,428	284
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
11,812	48	3,587	3,465	4,428	284
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
403	6	168	138	41	50
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
11,449	50	3,560	3,244	4,160	435
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
11,449	50	3,560	3,244	4,160	435
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
1,241	17	774	364	86	-
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 9 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 32 מיליון ש"ח.

(ד) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
					Swaps
-	2,682	-	-	-	2,682
-	2,682	-	-	-	סך הכל
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	2,682	-	-	-	2,682
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
					חוזי Futures
-	47,773	77	61,143	574	109,567
					חוזי Forward
12,468	3,450	168,918	486	7	185,329
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
					אופציות שנכתבו
-	680	17,412	13,369	24	31,485
					אופציות שנקנו
-	680	17,025	13,438	24	31,167
חוזי אופציה אחרים					
					אופציות שנכתבו
-	7,406	24,046	2,932	135	34,519
					אופציות שנקנו
-	5,437	23,845	2,909	161	32,352
					Swaps
572	265,614	26,712	28,527	193	321,618
13,040	331,040	278,035	122,804	1,118	746,037
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	145,553	-	-	-	145,553
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
					נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
-	-	-	-	10	10
					חוזי החלפת מטבע חוץ Spot
-	-	10,605	-	-	10,605
					סך הכל
-	-	10,605	-	10	10,615
13,040	333,722	288,640	122,804	1,128	759,334

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
-	65	-	-	-	65
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	13	-	-	-	13
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
343	5,246	4,094	1,270	20	10,973
שווי הוגן ברוטו חיובי					
413	4,815	4,828	1,242	20	11,318
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	(ד)	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
343	5,311	4,094	1,270	20	11,038
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
343	5,311	4,094	1,270	20	11,038
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
48	27	145	219	3	442
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
413	4,828	4,828	1,242	20	11,331
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
413	4,828	4,828	1,242	20	11,331
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
-	54	364	134	3	555
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 6 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 59 מיליון ש"ח.

(ד) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
					Swaps
-	1,742	-	-	-	1,742
					סך הכל
-	1,742	-	-	-	1,742
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	1,742	-	-	-	1,742
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
					חוזי Futures
-	33,009	106	103,734	234	137,083
					חוזי Forward
16,209	800	170,863	863	21	188,756
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
					אופציות שנכתבו
-	-	15,950	36,351	11	52,312
					אופציות שנקנו
-	-	15,672	36,351	11	52,034
חוזי אופציה אחרים					
					אופציות שנכתבו
-	5,529	18,673	2,742	209	27,153
					אופציות שנקנו
-	2,367	19,090	2,586	209	24,252
					Swaps
794	231,919	25,648	37,523	157	296,041
					סך הכל
17,003	273,624	266,002	220,150	852	777,631
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	121,703	-	-	-	121,703
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
					נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot
-	-	-	-	5	5
					נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
-	-	12,163	-	-	12,163
					חוזי החלפת מטבע חוץ Spot
-	-	12,163	-	5	12,168
					סך הכל
17,003	275,366	278,165	220,150	857	791,541

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.
 (ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
-	30	-	-	-	30
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	8	-	-	-	8
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
315	4,125	3,018	2,060	32	9,550
שווי הוגן ברוטו חיובי					
431	3,825	3,471	2,041	25	9,793
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	(ד)	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
315	4,155	3,018	2,060	32	9,580
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
315	4,155	3,018	2,060	32	9,580
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
51	52	98	289	6	496
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
431	3,833	3,471	2,041	25	9,801
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
431	3,833	3,471	2,041	25	9,801
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
-	26	394	60	13	493
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 7 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 61 מיליון ש"ח.

(ד) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
במיליוני ש"ח					
11,812	5,086	69	1,645	4,835	177
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ב}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
6,158	651	11	1,595	3,901	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
3,915	3,090	56	15	754	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
1,739	1,345	2	35	180	177
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
16,686	6,742	36	1,860	7,686	362
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)ה}					
5,387	1,000	4	1,074	3,309	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
11,299	5,742	32	786	4,377	362
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
13,038	7,087	34	821	4,557	539
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
11,449	2,269	11	1,855	7,162	152
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ג}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
6,158	651	11	1,595	3,901	-
מכשירים פיננסיים					
1,331	452	-	239	640	-
בטחון במזומן ששועבד					
3,960	1,166	-	21	2,621	152
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
במיליוני ש"ח					
11,038	2,058	86	1,734	6,996	164
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ב}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
6,877	666	1	1,585	4,625	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
2,277	50	85	145	1,997	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
1,884	1,342	-	4	374	164
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
11,599	4,441	73	1,378	5,707	-
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)ה}					
3,673	1,405	-	747	1,521	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
7,926	3,036	73	631	4,186	-
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
9,810	4,378	73	635	4,560	164
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
11,331	4,165	1	1,700	5,282	183
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)ג}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
6,877	666	1	1,585	4,625	-
מכשירים פיננסיים					
2,242	1,829	-	86	327	-
בטחון במזומן ששועבד					
2,212	1,670	-	29	330	183
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
		במיליוני ש"ח				
9,580	1,758	87	1,883	5,634	218	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
5,849	738	42	1,448	3,621	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,122	121	41	423	1,537	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,609	899	4	12	476	218	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
15,920	6,192	65	1,571	7,349	743	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^(ד)
5,584	2,548	19	731	2,286	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
10,336	3,644	46	840	5,063	743	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
11,945	4,543	50	852	5,539	961	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
9,801	3,723	42	1,597	4,248	191	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
5,849	738	42	1,448	3,621	-	מכשירים פיננסיים
1,915	1,497	-	131	287	-	בטחון במזומן ששועבד
2,037	1,488	-	18	340	191	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11,803 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 11,032 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 9,573 מיליון ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 11,417 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 11,272 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 9,740 מיליון ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

הערה:

בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2018, בתקופה המקבילה אשתקד ובדצמבר 2017 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)				
מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
עד שלושה חודשים	שלושה חודשים ועד שנה	שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
חוזי ריבית:				
2,050	3,158	9,777	1,854	16,839
שקל - מדד				
34,582	72,248	146,857	78,371	332,058
אחר				
180,777	121,161	22,751	5,368	330,057
חוזי מטבע חוץ				
161,640	36,477	846	-	198,963
חוזים בגין מניות				
593	484	452	-	1,529
חוזי סחורות ואחרים				
379,642	233,528	180,683	85,593	879,446
סך הכל				
315,259	183,826	163,063	97,186	759,334
סך הכל 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)				
373,851	164,836	168,173	84,681	791,541
סך הכל 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)				

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים

כללי

מידע בדבר מגזרי פעילות פיקוחיים הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

סיווג לקוחות

בהתאם לחזור, סיווג הלקוחות למגזרי הפעילות יעשה על פי מחזור הפעילות שלהם או מאפייניהם (לקוחות פרטיים ופרטיים אחרים). כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי התאגיד הבנקאי (לרבות מסגרת אשראי וכו'), התאגיד הבנקאי רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כדלקמן: לקוח שחבותו נמוכה מ-100 מיליון ש"ח בהתאם לסך הנכסים במאזן העסק כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות ולקוח שחבותו עולה על 100 מיליון ש"ח יסווג למגזר עסקים גדולים.

במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הבנק פועל להשלמת המידע.

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018			
בלתי מבוקר			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
782	348	82	1
64	-	-	30
718	348	82	(29)
(56)	(160)	-	54
662	188	82	25
438	12	230	41
1,100	200	312	66
95	6	25	-
864	59	203	28
10	-	10	-
874	59	213	28
131	135	74	38
37	46	18	13
94	89	56	25
-	-	-	-
94	89	56	25
12	-	12	-
82	89	44	25
104,983	68,264	12,240	558
-	-	-	-
105,855	68,726	12,275	553
104,877	68,467	12,295	448
444	-	38	-
766	758	-	-
106,917	24	108	27,058
106,783	-	68	27,055
107,360	-	89	25,512
78,661	45,308	11,357	861
76,410	44,072	11,627	815
77,093	-	-	52,090
583	188	82	1
79	-	-	24
-	-	-	-
662	188	82	25

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקיים.

(ה) כולל יתרה ממוצעת של נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה בסך 7,985 מיליון ש"ח.

(ו) כולל יתרה ממוצעת של התחייבויות שסווגו כמוחזקות למכירה בסך 68 מיליון ש"ח.

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים ^(ד)	עסקים בינוניים ^(ד)	עסקים קטנים וזעירים ^(ד)
2,421	313	2,108	-	184	8	396	188	549
415	51	364	-	81	86	52	29	22
2,006	262	1,744	-	103	(78)	344	159	527
-	(6)	6	-	(63)	102	(32)	20	(19)
2,006	256	1,750	-	40	24	312	179	508
1,114	65	1,049	20	53	52	156	82	207
3,120	321	2,799	20	93	76	468	261	715
130	11	119	-	6	(2)	(43)	(10)	73
1,998	208	1,790	179	49	63	116	123	368
-	1	(1)	4	(15)	-	-	-	-
1,998	209	1,789	183	34	63	116	123	368
992	101	891	(163)	53	15	395	148	274
262	26	236	(85)	(11)	5	133	51	93
730	75	655	(78)	64	10	262	97	181
10	-	10	-	10	-	-	-	-
740	75	665	(78)	74	10	262	97	181
10	-	10	(1)	(1)	-	-	-	-
730	75	655	(77)	75	10	262	97	181
448,087	32,768	415,319	9,703	161,279	1,726	56,192	25,745	55,133
808	-	808	-	808	-	-	-	-
271,373	23,504	247,869	-	-	1,735	57,964	26,004	55,758
274,877	24,552	250,325	-	-	761	58,228	27,100	58,911
2,922	702	2,220	4	-	-	1,069	213	490
866	-	866	-	-	-	-	-	100
414,562	26,300	388,262	11,563	37,592	72,032	48,181	35,322	49,597
358,686	25,299	333,387	-	-	70,251	47,287	34,579	47,432
362,115	25,471	336,644	-	-	67,441	50,089	35,689	50,553
303,292	31,078	272,214	16,825	21,417	1,185	75,125	28,730	49,410
308,817	32,698	276,119	18,361	20,421	900	77,343	29,349	52,520
990,738	19,282	971,456	-	39,567	668,645	73,453	21,230	39,378
2,197	270	1,927	-	429	5	286	150	473
(315)	(49)	(266)	-	(478)	19	26	29	35
124	35	89	-	89	-	-	-	-
2,006	256	1,750	-	40	24	312	179	508

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 ^(א)			
בלתי מבוקר			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך הכל	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	מזה: בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
810	66	375	2
81	-	-	34
729	66	375	(32)
(89)	-	(190)	52
640	66	185	20
429	220	10	44
1,069	286	195	64
19	12	(1)	1
921	185	71	33
8	8	-	-
929	193	71	33
121	81	125	30
38	24	44	10
83	57	81	20
-	-	-	-
83	57	81	20
9	9	-	-
74	48	81	20
106,528	11,207	69,474	461
-	-	-	-
107,547	11,241	69,942	456
110,330	11,967	71,907	513
441 ^(א)	21	-	-
701 ^(א)	-	698	-
111,184	98	20	29,913
110,830	65	-	29,905
111,912	93	-	30,412
80,056	11,023	46,062	755
79,969	11,011	46,012	873
76,011	-	-	50,109
581	67	185	2
59	(1)	-	18
-	-	-	-
640	66	185	20

(א) יתרות ממוצעות יחושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקיים.

(ה) סווג מחדש.

(ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים ⁽¹⁾	עסקים קטנים וזעירים ⁽¹⁾
2,319	277	2,042	-	167	7	383	175	498
446	32	414	-	139	90	36	17	17
1,873	245	1,628	-	28	(83)	347	158	481
-	(8)	8	1	44	100	(70)	1	(31)
1,873	237	1,636	1	72	17	277	159	450
1,287	60	1,227	16	258	45	172	79	184
3,160	297	2,863	17	330	62	449	238	634
101	4	97	-	(11)	-	17	(5)	76
2,050	200	1,850	176	53	67	131	125	344
-	-	-	4	(12)	-	-	-	-
2,050	200	1,850	180	41	67	131	125	344
1,009	93	916	(163)	300	(5)	301	118	214
388	28	360	(23)	116	(2)	106	41	74
621	65	556	(140)	184	(3)	195	77	140
10	-	10	-	10	-	-	-	-
631	65	566	(140)	194	(3)	195	77	140
9	-	9	-	-	-	-	-	-
622	65	557	(140)	194	(3)	195	77	140
435,139	37,879	397,260	9,342	150,278	4,260	52,219	24,123	50,049
907	-	907	-	907	-	-	-	-
265,505	23,946	241,559	-	-	4,285	54,283	24,379	50,609
268,172	23,337	244,835	-	-	2,292	54,624	24,624	52,452
3,760	625	3,135	-	-	-	1,867	330	497
852	50	802	-	-	-	4	1	96
403,421	28,223	375,198	11,818	42,134	58,363	48,666	31,449	41,671
341,694	26,731	314,963	-	-	56,069	48,765	30,348	39,046
341,663	25,399	316,264	-	-	56,732	46,612	31,414	39,182
292,165	31,478	260,687	15,909	18,305	1,097	71,497	27,295	45,773
299,111	30,870	268,241	17,261	20,763	804	73,809	27,883	46,879
830,350	19,244	811,106	-	34,463	526,855	78,160	16,444	29,064
2,104	229	1,875	1	452	4	261	143	431
(278)	(33)	(245)	-	(384)	12	15	16	19
47	41	6	-	4	1	1	-	-
1,873	237	1,636	1	72	17	277	159	450

ביאור 12 א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
מבוקר			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך הכל	מזה: מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלואות לדיור	מזה: בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
3,578	281	1,825	9
378	-	-	140
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,200	281	1,825	(131)
מחיצוניים			
(593)	(4)	(1,083)	227
בימגזרי			
2,607	277	742	96
סך הכנסות ריבית, נטו			
1,768	929	50	171
סך הכנסות שאינן מריבית			
4,375	1,206	792	267
סך הכנסות			
178	62	(10)	1
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,850	816	280	130
לחיצוניים			
40	39	1	-
בימגזרי			
3,890	855	281	130
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
307	289	521	136
רווח (הפסד) לפני מיסים			
84	80	180	48
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
223	209	341	88
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
223	209	341	88
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
31	31	-	-
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
192	178	341	88
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
107,017	12,078	68,988	493
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
107,978	12,107	69,452	489
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)			
108,550	12,513	70,520	540
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
440	29	-	-
יתרת חובות פגומים ^(ה)			
734	-	722	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום ^(ה)			
110,711	197	22	29,136
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
110,558	75	-	29,128
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)			
109,672	65	-	29,013
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
79,451	10,976	45,951	790
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
78,661	11,357	45,308	861
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
77,586	-	-	51,187
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,323	277	742	5
מרווח מפעילות מתן אשראי			
284	-	-	91
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות			
-	-	-	-
אחר			
2,607	277	742	96
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלואות לדיור ללקוחות עסקיים.

(ה) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

פעילות חו"ל								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים ⁽¹⁾	עסקים קטנים וזעירים ⁽¹⁾
10,069	1,134	8,935	-	713	27	1,697	758	2,153
2,023	142	1,881	-	566	426	199	89	83
8,046	992	7,054	-	147	(399)	1,498	669	2,070
-	(24)	24	-	392	471	(326)	8	(155)
8,046	968	7,078	-	539	72	1,172	677	1,915
5,428	273	5,155	370	926	179	672	322	747
13,474	1,241	12,233	370	1,465	251	1,844	999	2,662
172	54	118	-	-	2	(298)	(20)	255
8,501	832	7,669	685	240	262	540	518	1,444
-	3	(3)	14	(60)	2	1	-	-
8,501	835	7,666	699	180	264	541	518	1,444
4,801	352	4,449	(329)	1,285	(15)	1,601	501	963
1,692	151	1,541	(90)	432	(4)	558	177	336
3,109	201	2,908	(239)	853	(11)	1,043	324	627
92	-	92	-	92	-	-	-	-
3,201	201	3,000	(239)	945	(11)	1,043	324	627
29	(1)	30	(3)	-	-	1	-	1
3,172	202	2,970	(236)	945	(11)	1,042	324	626
438,465	34,254	404,211	9,290	153,359	3,310	54,257	24,635	51,850
138	-	138	-	138	-	-	-	-
267,023	23,283	243,740	-	-	3,322	54,649	24,876	52,426
271,216	23,507	247,709	-	-	2,087	56,495	25,728	54,309
3,219	674	2,545	-	-	-	1,311	284	510
845	12	833	-	-	-	24	-	75
406,006	26,597	379,409	11,598	37,988	62,245	52,180	32,169	43,382
345,566	25,269	320,297	-	-	60,213	48,877	30,893	40,628
362,478	25,299	337,179	-	-	70,496	54,866	32,371	40,761
297,831	30,786	267,045	16,261	20,660	1,021	72,992	28,032	47,838
303,292	31,078	272,214	16,825	21,417	1,185	75,125	28,730	49,410
896,395	18,930	877,465	-	36,183	585,606	78,344	16,957	31,602
9,199	967	8,232	-	2,402	14	1,093	585	1,810
(1,329)	(142)	(1,187)	-	(1,892)	56	79	90	105
176	143	33	-	29	2	-	2	-
8,046	968	7,078	-	539	72	1,172	677	1,915

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

כללי

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

מידע בדבר מגזרי פעילות גישת ההנהלה הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת ההנהלה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018												
בלתי מבוקר												
במיליוני ש"ח												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק									
			אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	
2,006	265	92	-	76	123	141	272	1,037	219	333	485	הכנסות ריבית נטו
1,114	225	278	(63)	(24)	76	54	101	467	1	127	339	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
3,120	490	370	(63)	52	199	195	373	1,504	220	460	824	סך כל ההכנסות (הוצאות)
130	14	29	(9)	13	(72)	(18)	35	138	6	48	84	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
1,998	210	237	225	69	29	62	174	992	64	257	671	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
992	266	104	(279)	(30)	242	151	164	374	150	155	69	רווח (הפסד) לפני מס
262	27	26	(100)	(10)	83	52	56	128	51	53	24	הוצאות מס (הטבה)
730	239	76	(179)	(18)	159	99	108	246	99	102	45	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2018												
263,330	24,224	^(א) 639	5,922	4,080	21,354	33,938	37,264	135,909	78,879	27,061	29,969	אשראי לציבור, נטו
362,026	25,470	^(ב) -	118	72,371	5,688	22,904	44,642	190,833	-	35,607	155,226	פיקדונות הציבור
1,006,427	17,706	276,305	23,310	450,769	1,177	19,990	23,641	193,529	-	19,948	173,581	נכסים בניהול

(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 8,128 מיליון ש"ח.
 (ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 89 מיליון ש"ח.

ביאור 12 ב - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 ^(א)												
בלתי מבוקר												
במיליוני ש"ח												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	בנק	
											קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	
1,873	243	61	(1)	117	108	141	235	969	201	314	454	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו
1,287	(45)	293	79	264	84	59	102	451	(2)	123	330	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
3,160	198	354	78	381	192	200	337	1,420	199	437	784	סך כל ההכנסות (הוצאות) (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
101	1	17	(7)	(15)	15	(7)	4	93	2	67	24	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,050	199	232	207	73	34	67	171	1,067	74	250	743	רווח לפני מס (הטבה)
1,009	(2)	105	(122)	323	143	140	162	260	123	120	17	הוצאות מס (הטבה)
388	28	29	(29)	113	50	49	57	91	43	42	6	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
622	(30)	76	(93)	211	93	91	105	169	80	78	11	
יתרות ליום 31 במרס 2017												
264,754	22,977	7,945	5,765	4,474	18,801	32,902	34,515	137,375	78,834	27,400	31,141	אשראי לציבור, נטו
341,663	25,399	93	49	59,132	5,779	20,476	40,741	189,994	-	34,968	155,026	פיקדונות הציבור
872,030	18,992	226,640	26,422	372,418	1,991	18,255	25,918	181,394	-	17,134	164,260	נכסים בניהול ^(ב)
(א) סווג מחדש.												
(ב) הוצג מחדש.												
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017												
מבוקר												
במיליוני ש"ח												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	בנק	
											קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	
8,046	991	294	(1)	632	461	581	1,014	4,074	843	1,308	1,923	הכנסות (הוצאות) ריבית נטו
5,428	265	1,176	399	812	325	227	407	1,817	5	492	1,320	הכנסות שאינן מריבית
13,474	1,256	1,470	398	1,444	786	808	1,421	5,891	848	1,800	3,243	סך כל ההכנסות (הוצאות) בנין הפסדי אשראי
172	52	75	(23)	(13)	(316)	(72)	26	443	13	273	157	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (הפסד)
8,501	833	1,021	864	306	132	280	725	4,340	296	1,060	2,984	רווח לפני מס (הפסד)
4,801	371	374	(443)	1,151	970	600	670	1,108	539	467	102	הוצאות מס (הטבה)
1,692	149	89	(123)	404	340	210	235	388	189	163	36	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,172	222	345	(320)	750	630	390	435	720	350	304	66	
יתרות ליום 31 בדצמבר 2017												
267,952	23,204	8,773	5,712	4,437	20,684	33,152	35,712	136,278	78,626	27,438	30,214	אשראי לציבור, נטו
362,478	25,300	65	93	76,065	6,425	21,614	43,484	189,432	-	35,369	154,063	פיקדונות הציבור
974,430	19,282	260,155	22,448	432,806	1,293	21,228	24,432	192,786	-	19,750	173,036	נכסים בניהול

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,504	450	794	3,748	3	3,751
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
22	-	-	22	-	22
שינויים שנזקפו להון ^(ב)					
2,526	450	794	3,770	3	3,773
יתרה ליום 1 בינואר 2018					
37	6	89	132	(2)	130
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(161)	(1)	(115)	(277)	-	(277)
מחיקות חשבונאיות					
176	-	85	261	-	261
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
15	(1)	(30)	(16)	-	(16)
מחיקות חשבונאיות נטו					
4	1	-	5	-	5
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(6)	-	(147)	(153)	-	(153)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ג)					
2,576	456	706	3,738	1	3,739
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
436	-	21	457	-	457
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,685 ^(ד)	473	823 ^(ד)	3,981	1	3,982
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
82 ^(ד)	(2)	21 ^(ד)	101	-	101
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(182) ^(ד)	(2)	(172)	(356)	-	(356)
מחיקות חשבונאיות					
106	-	109	215	-	215
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(76)	(2)	(63)	(141)	-	(141)
מחיקות חשבונאיות נטו					
(10)	1	-	(9)	-	(9)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
2,681	470	781	3,932	1	3,933
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
476	-	38	514	-	514
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל.

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ד) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
115,888	31	921	116,840	12,134	128,974
שנבדקו על בסיס פרטני					
43,541	78,152	36,344	158,037	1,353	159,390
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
1,109 ^(א)	77,680	-	78,789	-	78,789
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
(604)	-	(7,662)	(8,266)	(32)	(8,298)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)					
158,825	78,183	29,603	266,611	13,455	280,066
סך הכל חובות ^(א)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,635	7	222	1,864	1	1,865
שנבדקו על בסיס פרטני					
511	449	595	1,555	-	1,555
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
-	448 ^(א)	-	448	-	448
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
(6)	-	(132)	(138)	-	(138)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)					
2,140	456	685	3,281	1	3,282
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³					
462	-	168	630	-	630
מזה: בגין חובות פגומים					
31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר ^(א)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
109,675	41	894	110,610	7,758	118,368
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,677	78,420	38,465	157,562	3,357	160,919
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
979 ^(א)	77,978	-	78,957	-	78,957
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
150,352	78,461	39,359	268,172	11,115	279,287
סך הכל חובות ^(א)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,786 ^(ה)	6	123 ^(ה)	1,915	1	1,916
שנבדקו על בסיס פרטני					
419	464	620	1,503	-	1,503
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
-	459 ^(ב)	-	459	-	459
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
2,205	470	743	3,418	1	3,419
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³					
599 ^(ה)	-	77 ^(ה)	676	-	676
מזה: בגין חובות פגומים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 334 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2018 (31 במרס 2017 - סך של 290 מיליון ש"ח).
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).
 (ה) סווג מחדש.
 (ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר ⁽¹⁾	דיוור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):						
125,392	11,457	113,935	1,075	29	112,831	שנבדקו על בסיס פרטני
158,403	1,122	157,281	37,842	77,928	41,511	שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹
78,531	-	78,531	-	77,465	1,066 ⁽¹⁾	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
283,795	12,579	271,216	38,917	77,957	154,342	סך הכל חובות ^(א)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):						
1,709	3	1,706	131	5	1,570	שנבדקו על בסיס פרטני
1,558	-	1,558	627	445	486	שנבדקו על בסיס קבוצתי ²
443	-	443	-	443 ⁽²⁾	-	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
3,267	3	3,264	758	450	2,056	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ³
560	-	560	101	-	459	מזה: בגין חובות פגומים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 283 מיליון ש"ח.

(ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד/ז)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
33	13	20,008	236	193	19,579
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ט)					
21	22	24,786	315	158	24,313
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(ט)					
20	1	11,007	4	8	10,995
שרותים פיננסיים					
191	64	73,411	1,196	1,531	70,684
מסחרי - אחר					
265	100	129,212	1,751	1,890	125,571
סך הכל מסחרי					
549	758	77,664	-	758 ^(י)	76,906
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
114	8	36,720	444	441	35,835
אנשים פרטיים - אחר					
(6)	-	(8,266)	(38)	(330)	(7,898)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
922	866	235,330	2,157	2,759	230,414
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	873	-	-	873
בנקים בישראל					
-	-	76	-	-	76
ממשלת ישראל					
-	-	(31)	-	-	(31)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
922	866	236,248	2,157	2,759	231,332
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
13	-	10,244	161	14	10,069
בינוי ונדל"ן					
71	-	19,973	530	765	18,678
מסחרי - אחר					
84	-	30,217	691	779	28,747
סך הכל מסחרי					
13	-	1,064	36	-	1,028
אנשים פרטיים					
97	-	31,281	727	779	29,775
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	11,891	-	-	11,891
בנקים בחו"ל					
-	-	647	-	-	647
ממשלות בחו"ל					
-	-	(1)	-	-	(1)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
97	-	43,818	727	779	42,312
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,019	866	266,611	2,884	3,538	260,189
סך הכל ציבור					
-	-	12,732	-	-	12,732
סך הכל בנקים^(ז)					
-	-	723	-	-	723
סך הכל ממשלות					
1,019	866	280,066	2,884	3,538	273,644
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
48	17	15,951	254	249	15,448	בינוי ונדל"ן - בינוי
10	25	24,326	602	343	23,381	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
8	1	11,656	334	3	11,319	שרותים פיננסיים
172	58	70,031	1,479	1,673	66,879	מסחרי - אחר
238	101	121,964	2,669	2,268	117,027	סך הכל מסחרי
480	698	77,968	-	698 ^(ו)	77,270	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
129	3	38,797	441	354	38,002	אנשים פרטיים - אחר ^(א)
847	802	238,729	3,110	3,320	232,299	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	742	-	-	742	בנקים בישראל
-	-	234	-	-	234	ממשלת ישראל
847	802	239,705	3,110	3,320	233,275	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור-מסחרי						
51	15	9,522	284	53	9,185	בינוי ונדל"ן
308	35	18,866	321	451	18,094	מסחרי - אחר
359	50	28,388	605	504	27,279	סך הכל מסחרי
2	-	1,055	45	-	1,010	אנשים פרטיים
361	50	29,443	650	504	28,289	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	9,753	-	-	9,753	בנקים בחו"ל
-	-	386	-	-	386	ממשלות בחו"ל
361	50	39,582	650	504	38,428	סך הכל פעילות בחו"ל
1,208	852	268,172	3,760	3,824	260,588	סך הכל ציבור
-	-	10,495	-	-	10,495	סך הכל בנקים
-	-	620	-	-	620	סך הכל ממשלות
1,208	852	279,287	3,760	3,824	271,703	סך הכל

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
62	15	18,936	237	210	18,489
בינוי ונדל"ן - בינוי					
45	12	24,444	491	120	23,833
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
7	2	11,189	3	5	11,181
שרותים פיננסיים					
174	70	70,580	1,349	1,477	67,754
מסחרי - אחר					
288	99	125,149	2,080	1,812	121,257
סך הכל מסחרי					
516	722	77,448	-	722 ^(ו)	76,726
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
145	12	38,395	440	434	37,521
אנשים פרטיים - אחר ^(א')					
949	833	240,992	2,520	2,968	235,504
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	1,650	-	-	1,650
בנקים בישראל					
-	-	129	-	-	129
ממשלת ישראל					
949	833	242,771	2,520	2,968	237,283
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
-	-	9,748	170	14	9,564
בינוי ונדל"ן					
7	12	19,445	495	752	18,198
מסחרי - אחר					
7	12	29,193	665	766	27,762
סך הכל מסחרי					
1	-	1,031	34	1	996
אנשים פרטיים					
8	12	30,224	699	767	28,758
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	10,214	-	-	10,214
בנקים בחו"ל					
-	-	586	-	-	586
ממשלות בחו"ל					
8	12	41,024	699	767	39,558
סך הכל פעילות בחו"ל					
957	845	271,216	3,219	3,735	264,262
סך הכל ציבור					
-	-	11,864	-	-	11,864
סך הכל בנקים					
-	-	715	-	-	715
סך הכל ממשלות					
957	845	283,795	3,219	3,735	276,841
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 154](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

הערות:

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים. למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה [ביאור 13.2.2.1](#) להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 705 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 580 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 642 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדיר בסך 93 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 111 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 94 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) 2.6% מהאשראי לנכסים מניבים שניתן באמצעות מערך בינוי ונדל"ן בבנק הינו בשיעורי LTV העולים על 85%.
- (ח) יתרת החובות הלא פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, נכון ליום 31 במרס 2018, בסך של 926 מיליון ש"ח הינם אשראי שנתן הבנק, מתוכו 168 מיליון ש"ח הינו בגין הלוואות שאינן לדיר ו-758 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר, כאשר מתוכן סך של 170 מיליון ש"ח הינו בפיגור של עד 149 יום, 103 מיליון ש"ח הינו בפיגור של 150-249 יום והיתרה הינה בגין חוב בפיגור של 250 ימים או יותר.
- (ט) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).
- (י) בניכוי יתרות בגין בנקים שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה.
- (יא) סוג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך יום פיגור אחד ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם לא קיימת	יתרת ^(ג) הפרשה פרטנית ^(א)	יתרת ^(ג) חובות פגומים
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ג) הפרשה פרטנית ^(א)	יתרת ^(ג) הפרשה פרטנית ^(א)	יתרת ^(ג) חובות פגומים
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
46	23	190	236	723
בינוי ונדל"ן - בינוי	55	54	315	1,233
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	2	1	4	464
שרותים פיננסיים	645	269	1,196	4,174
מסחרי - אחר	748	347	1,751	6,594
סך הכל מסחרי	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	397	161	444	2,610
אנשים פרטיים - אחר	(10)	(2)	(38)	(38)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)	1,135	506	1,022	9,166
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	פעילות לווים בחו"ל			
ציבור-מסחרי				
138	66	23	161	308
בינוי ונדל"ן	172	49	530	958
מסחרי - אחר	310	115	691	1,266
סך הכל מסחרי	15	9	36	87
אנשים פרטיים	325	124	727	1,353
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,460	630	1,424	10,519
סך הכל ציבור	מזה:			
1,280	565	948	2,228	
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	692	296	952	1,644
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים				

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) יתרת חוב רשומה.
 (ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (ד) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם לא קיימת	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם קיימת
	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	פרטנית ^(ג)	פרטנית ^(ג)	פרטנית ^(ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	774	254	21 ^(ה)	42	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,725	602	63 ^(ה)	114	
שרותים פיננסיים	809	334	- ^(ד,ה)	5	
מסחרי - אחר	4,585	1,479	351 ^(ה)	612	
סך הכל מסחרי	7,893	2,669	435	773	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר ^(ו)	2,599	441	103	68	338
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	10,492	3,110	503	1,111	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
בינוי ונדל"ן	431	284	97	96	187
מסחרי - אחר	634	321	102	68	219
סך הכל מסחרי	1,065	605	199	164	406
אנשים פרטיים	106	45	17	9	28
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,171	650	216	173	434
סך הכל ציבור	11,663	3,760	2,215	676	1,545
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים ^(ה)	2,592	1,384	475	1,208	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ^(ה)	2,190	1,653	170	537	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(ד) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

(ה) סווג מחדש.

(ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים
	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן - בינוי	735	237	202	18
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,412	491	419	52
שרותים פיננסיים	460	3	1	1
מסחרי - אחר	4,348	1,349	607	273
סך הכל מסחרי	6,955	2,080	1,229	344
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר ^(ד)	2,678	440	53	93
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	9,633	2,520	1,282	437
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן	316	170	26	71
מסחרי - אחר	910	495	419	44
סך הכל מסחרי	1,226	665	445	115
אנשים פרטיים	86	34	20	8
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,312	699	465	123
סך הכל ציבור	10,945	3,219	1,747	560
מזה:				
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים ^(ד)	2,437	1,065	493	1,372
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ^(ד)	1,810	1,145	230	665

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה.
(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
(ד) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017			2018		
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
-	-	259	-	-	237
בינוי ונדל"ן - בינוי					
1	2	608	-	-	403
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
-	-	396	-	-	3
שרותים פיננסיים					
2	6	1,514	1	4	1,272
מסחרי - אחר					
3	8	2,777	1	4	1,915
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
1	2	425 ^(א)	-	1	442
אנשים פרטיים - אחר					
-	-	-	-	-	(34) ^(ה)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)					
4	10	3,202	1	5	2,323
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
1	1	303	1	1	170
בינוי ונדל"ן					
1	1	319	1	1	530
מסחרי - אחר					
2	2	622	2	2	700
סך הכל מסחרי					
-	-	33	-	-	21
אנשים פרטיים					
2	2	655	2	2	721
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)					
6	12 ^(ו)	3,857	3	7 ^(ו)	3,044
סך הכל ציבור					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2018 בסך 61 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 85 מיליון ש"ח).

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון חדש^(ה)

ליום 31 במרס 2017				ליום 31 במרס 2018				
צובר	שאינו צובר	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר	שאינו צובר	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	
סך הכל ^(א)	לא בפיגור	לא בפיגור	לא בפיגור	סך הכל ^(א)	לא בפיגור	לא בפיגור	לא בפיגור	
בלתי מבוקר								
במיליוני ש"ח								
<u>פעילות לווים בישראל</u>								
<u>ציבור-מסחרי</u>								
189	12	-	177	173	3	1	169	בינוי ונדל"ן - בינוי
375	44	-	331	172	6	-	166	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
324	-	-	324	1	-	-	1	שרותים פיננסיים
608	262	1	345	609	193	1	415	מסחרי - אחר
1,496	318	1	1,177	955	202	2	751	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
403	166 ^(ו)	17 ^(ו)	220 ^(ו)	369	149	16	204	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	(9)	-	-	(9)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)
1,899	484	18	1,397	1,315	351	18	946	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>								
<u>ציבור-מסחרי</u>								
197	73	-	124	105	44	-	61	בינוי ונדל"ן
84	37	-	47	214	187	-	27	מסחרי - אחר
281	110	-	171	319	231	-	88	סך הכל מסחרי
10	5	-	5	10	5	-	5	אנשים פרטיים
291	115	-	176	329	236	-	93	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
2,190	599	18	1,573	1,644	587	18	1,039	סך הכל ציבור

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

(ד) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.1. לדוחות הכספיים](#)

[השנתיים לשנת 2017](#).

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ההתחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 31 במרס 2018 לסך 18 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2017 - 16 מיליון ש"ח).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון חדש^(מ) (המשך)

31 בדצמבר 2017			
סך הכל ^(ג)	צובר ^(ב) לא בפיגור	צובר בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	שאינו צובר הכנסות ריבית מבוקר במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל			
ציבור-מסחרי			
175	8	-	167
318	170	-	148
-	-	-	-
609	214	-	395
1,102	392	-	710
-	-	-	-
366	154	15	197
1,468	546	15	907
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור-מסחרי			
117	56	-	61
216	190	-	26
333	246	-	87
9	5	-	4
342	251	-	91
1,810	797	15	998

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

(ד) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח. לדוחות הכספיים](#)

[השנתיים לשנת 2017](#)

(ה) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ההתחייבויות לתמן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2017 בסך 15 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון חדש^(ב) (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017			2018		
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
5	5	82	5	5	65
2	2	9	9	9	19
-	-	7	1	1	7
18	19	231	27	28	254
25	26	329	42	43	345
-	-	-	-	-	-
50	50	2,660	57	58	2,550
-	-	-	(7)	(7)	(690)
75	76	2,989	92	94	2,205
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי^(ה)					
9	9	1	-	-	1
1	1	5	2	2	1
10	10	6	2	2	2
-	-	1	-	-	-
10	10	7	2	2	2
85	86	2,996	94	96	2,207

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#).

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ד) סווג מחדש, למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

(ה) הוצג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון חדש^(ב) (המשך)

2. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו^(א)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
2017		2018	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ד)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ד)
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
2	66	4	83
בינוי ונדל"ן - בינוי			
1	3	1	18
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
-	4	-	5
שרותים פיננסיים			
6	199	16	359
מסחרי - אחר			
9	272	21	465
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
^(ו) 22	^(ו) 1,595	23	2,351
אנשים פרטיים - אחר			
-	-	(3)	(641)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)			
31	1,867	41	2,175
סך הכל ציבור - פעילות בישראל			
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
2	1	4	2
בינוי ונדל"ן			
-	1	6	7
מסחרי אחר			
2	2	10	9
סך הכל מסחרי			
2	2	10	9
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל			
33	1,869	51	2,184
סך הכל ציבור			

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי [ביאור 1.ח. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#)

(ג) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ד) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

(ו) סווג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 6](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(ב), סוג החזר וסוג ריבית

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	
חוץ מאזני	ריבית	בולט	ובלון	סך הכל ¹	
סך הכל	משתנה				
במיליוני ש"ח					
1,229	33,048	2,272	50,193	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
295	19,440	837	27,953	מעל 60%	
-	34	2	37		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,524	52,522	3,111	78,183		סך הכל

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	
חוץ מאזני	ריבית	בולט	ובלון	סך הכל ¹	
סך הכל	משתנה				
במיליוני ש"ח					
1,607	33,114	2,680	50,127	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
152	19,986	838	28,293	מעל 60%	
21	35	2	41		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,780	53,135	3,520	78,461		סך הכל

31 בדצמבר 2017 (מבוקר) ^(א)					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	מזה: ¹	
חוץ מאזני	ריבית	בולט	ובלון	סך הכל ¹	
סך הכל	משתנה				
במיליוני ש"ח					
1,416	32,946	2,214	50,126	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
170	19,308	788	27,794	מעל 60%	
-	33	2	37		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,586	52,287	3,004	77,957		סך הכל

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
- יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת הפרשה הקבוצתית המינימאלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול הפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי הפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.
- (ג) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 במרס	
2017		2018	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

אשראי תעודות	4	1,594	1	1,369	3	1,205
ערביות להבטחת אשראי	83	5,519	108	5,538	80	5,480
ערביות לרוכשי דירות	15	19,261	19	19,648	16	19,313
ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)	242	15,586	251	15,023	257	15,959
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	27 ^(א)	25,802 ^(א)	26	25,850	28	26,731
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	24	12,166	25	12,523	25	12,234
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ¹	60	23,144	64	24,164	58	23,159
התחייבויות להוצאת ערביות	17	15,979	20	14,669	17	16,065
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו	-	2,108	-	2,961	-	1,955
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית	-	3,751	-	3,838	-	3,246

1. מזה: חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני איגוח בחסות אחרים שלא נוצלו בסך 211 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 218 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 208 מיליון ש"ח) המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.

- (א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעוף בסך 93 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2017 וב-31 בדצמבר 2017 סך של 106 מיליון ש"ח ו-86 מיליון ש"ח בהתאמה).
 (ג) כולל יתרת חוזים בסך 11,708 מיליון ש"ח ויתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך 15 מיליון ש"ח בגין נכסים המוחזקים למכירה.

ד. מידע אודות הלוואות שנמכרו

לא נמכרו הלוואות בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 ובשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	במטבעות אחרים	בדולרים של ארה"ב באירו	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
במיליוני ש"ח						
נכסים						
73,376	212	1,734	895	10,137	-	60,398
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
80,061	3,257	2,647	6,714	26,461	3,503	37,479
ניירות ערך						
878	-	20	47	35	-	776
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
263,330	158	5,339	4,650	28,410	41,239	183,534
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
723	-	-	39	609	50	25
אשראי לממשלות						
831	831	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,762	2,762	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
11,803	3,539	454	800	2,372	108	4,530
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
16	16	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
8,274	1,586	30	3	696	4	5,955
נכסים אחרים						
8,513	235	1	-	55	12	8,210
נכסים מוחזקים למכירה ^(ה)						
450,567	12,596	10,225	13,148	68,775	44,916	300,907
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
362,026	444	6,354	12,075	95,272	18,698	229,183
פיקדונות הציבור						
3,077	-	178	385	1,807	10	697
פיקדונות מבנקים						
968	-	-	7	258	-	703
פיקדונות מממשלות						
495	32	24	5	38	-	396
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
15,603	-	-	-	-	11,547	4,056
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
11,417	3,476	482	620	1,999	177	4,663
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
16,561	1,522	139	21	415	11,595	2,869
התחייבויות אחרות						
6,470	14	-	4	98	11	6,343
התחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)						
416,617	5,488	7,177	13,117	99,887	42,038	248,910
סך כל ההתחייבויות						
33,950	7,108	3,048	31	(31,112)	2,878	51,997
הפרש ^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	230	(3,862)	(1,593)	29,094	(4,741)	(19,128)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	120	62	812	332	-	(1,326)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	189	26	454	(332)	-	(337)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
33,950	7,647	(726)	(296)	(2,018)	(1,863)	31,206
סך הכל כללי						
-	224	29	1,196	1,325	-	(2,774)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	225	69	894	(2,339)	-	1,151
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,281 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	כמטבעות אחרים	בדולרים של ארה"ב באירו	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
במיליוני ש"ח						
נכסים						
68,275	213	2,024	921	7,035	-	58,082
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
77,959	2,393	2,749	5,209	27,233	3,539	36,836
ניירות ערך						
903	-	-	-	-	-	903
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
264,754	215	4,383	3,615	29,398	43,721 ^(ג)	183,422
אשראי לציבור, נטו ^(ד)						
620	-	-	45	420	98	57
אשראי לממשלות						
878	878	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,016	3,016	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
11,032	1,194	176	99	1,822	140	7,601
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
17	17	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
7,844	1,128	55	4	722	10 ^(ה)	5,925
נכסים אחרים						
435,298	9,054	9,387	9,893	66,630	47,508	292,826
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
341,663	500	6,627	12,281	85,830	19,588	216,837
פיקדונות הציבור						
4,493	-	48	795	2,597	18	1,035
פיקדונות מבנקים						
770	-	-	4	689	-	77
פיקדונות מממשלות						
481	15	-	-	4	-	462
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
22,689	-	-	-	-	16,384	6,305
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
11,272	1,104	97	131	1,555	281	8,104
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,309	1,127	156	23	598	10,279	9,126
התחייבויות אחרות						
402,677	2,746	6,928	13,234	91,273	46,550	241,946
סך כל ההתחייבויות						
32,621	6,308	2,459	(3,341)	(24,643)	958	50,880 ^(ה)
הפרש ^(ה)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	429	(2,789)	3,570	24,502	(1,567)	(24,145)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	73	(22)	(526)	(1,670)	-	2,145
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	35	(100)	(67)	-	132
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
32,621	6,810	(317)	(397)	(1,878)	(609)	29,012
סך הכל כללי						
-	183	(8)	(601)	(2,375)	-	2,801
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(218)	130	(1,275)	(2,797)	-	4,160
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,418 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.
 (ה) סווג מחדש.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
מטבע ישראלי						
מטבע חוץ ^(א)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	כמטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
82,067	106	2,335	1,503	6,449	-	71,674
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
77,299	4,234	1,203	4,490	29,732	3,132	34,508
ניירות ערך						
1,161	-	12	42	27	-	1,080
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
267,952	290	4,831	4,132	29,444	41,928	187,327
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
715	-	-	43	543	102	27
אשראי לממשלות						
807	807	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,986	2,986	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
9,573	1,965	202	574	924	113	5,795
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
16	16	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
8,262	1,389	26	2	648	4	6,193
נכסים אחרים						
450,838	11,793	8,609	10,786	67,767	45,279	306,604
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
362,478	503	6,170	11,799	90,620	18,955	234,431
פיקדונות הציבור						
5,156	-	113	999	2,636	10	1,398
פיקדונות מבנקים						
452	-	-	8	383	-	61
פיקדונות מממשלות						
558	44	-	3	2	-	509
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
15,577	-	-	-	-	11,538	4,039
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
9,740	1,886	276	521	822	211	6,024
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
23,324	1,458	130	20	572	12,003	9,141
התחייבויות אחרות						
417,285	3,891	6,689	13,350	95,035	42,717	255,603
סך כל ההתחייבויות						
33,553	7,902	1,920	(2,564)	(27,268)	2,562	51,001
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	(854)	(2,558)	1,094	26,775	(5,014)	(19,443)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	181	(31)	598	(2,174)	-	1,426
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	12	11	520	721	-	(1,264)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
33,553	7,241	(658)	(352)	(1,946)	(2,452)	31,720
סך הכל כללי						
-	308	(64)	845	(2,676)	-	1,587
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	55	62	392	(468)	-	(41)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לכסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,264 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
73,321	1,580	9,822	61,919	73,376
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
80,036	2,623	30,618	46,795	80,061
ניירות ערך ^(ב)				
878	-	-	878	878
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
262,502	179,977	79,893	2,632	263,330
אשראי לציבור, נטו				
759	749	10	-	723
אשראי לממשלות				
11,803	1,415	7,561	2,827	11,803
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
10,179	8,937	32	1,210	10,185
נכסים פיננסיים אחרים, לרבות יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)				
439,478	195,281	127,936	116,261 ^(א)	440,356
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
362,696	100,424	259,985	2,287	362,026
פיקדונות הציבור				
3,080	17	3,063	-	3,077
פיקדונות מבנקים				
970	722	248	-	968
פיקדונות מממשלות				
495	-	-	495	495
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
16,732	4,948	-	11,784	15,603
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים				
11,417	419	8,190	2,808	11,417
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
8,627	1,318	5,725	1,584	8,627
התחייבויות פיננסיות אחרות, לרבות יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)				
404,017	107,848	277,211	18,958 ^(א)	402,213
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
360	360	-	-	360
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
17,443	17,252	191	-	17,443
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)				

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים כשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 121,892 מיליון ש"ח ובסך 179,172 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 115-115](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 16](#).

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
68,282	1,506	7,481	59,295	68,275	מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,933	2,321	28,476	47,136	77,959	ניירות ערך ^(ב)
903	-	-	903	903	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
262,892	186,509 ^(ה)	73,888	2,495 ^(ה)	264,754	אשראי לציבור, נטו
649	618	31	-	620	אשראי לממשלות
11,032	1,575	8,759	698	11,032	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,553	754 ^(ה)	-	799	1,553 ^(ה)	נכסים פיננסיים אחרים
423,244	193,283	118,635	111,326 ^(ג)	425,096	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
343,080	109,937	230,747	2,396	341,663	פיקדונות הציבור
4,704	56	4,648	-	4,493	פיקדונות מבנקים
787	85	702	-	770	פיקדונות מממשלות
481	-	-	481	481	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
23,977	6,065	-	17,912	22,689	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
11,272	425	10,153	694	11,272	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,123	1,395	5,550	1,178	8,122	התחייבויות פיננסיות אחרות
392,424	117,963	251,800	22,661 ^(ג)	389,490	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
373	373	-	-	373	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
15,996	15,821	175	-	15,996	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 127,690 מיליון ש"ח ובסך 158,906 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 215-211](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.
 (ה) סווג מחדש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
82,134	1,294	8,456	72,384	82,067	מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,301	2,360	26,244	48,697	77,299	ניירות ערך ^(ב)
1,161	-	-	1,161	1,161	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
266,444	186,463	77,657	2,324	267,952	אשראי לציבור, נטו
749	741	8	-	715	אשראי לממשלות
9,573	1,114	7,346	1,113	9,573	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,845	690	-	1,155	1,844	נכסים פיננסיים אחרים
439,207	192,662	119,711	126,834 ^(ג)	440,611	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
363,493	107,457	253,897	2,139	362,478	פיקדונות הציבור
5,260	96	5,164	-	5,156	פיקדונות מבנקים
467	72	395	-	452	פיקדונות מממשלות
558	3	-	555	558	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
16,784	4,982	-	11,802	15,577	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
9,740	439	8,211	1,090	9,740	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,761	1,517	5,523	1,721	8,761	התחייבויות פיננסיות אחרות
405,063	114,566	273,190	17,307 ^(ג)	402,722	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
364	364	-	-	364	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
17,995	17,814	181	-	17,995	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#) ניירות ערך.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 118,402 מיליון ש"ח ובסך 180,345 מיליון ש"ח. בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 2.15-1.15](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
38,509	-	2,639	35,870
אגרות חוב ממשלת ישראל			
10,769	-	7,357	3,412
אגרות חוב ממשלות זרות			
11	-	11	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
9,338	-	9,313	25
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
8,268	1,631	6,637	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
162	-	70	92
אגרות חוב אחרות בישראל			
2,758	-	2,758	-
אגרות חוב אחרות זרים			
2,196	-	-	2,196
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
72,011	1,631	28,785	41,595
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
4,501	-	-	4,501
אגרות חוב ממשלת ישראל			
78	-	-	78
אגרות חוב ממשלות זרות			
172	-	-	172
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
256	-	256	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
293	-	293	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
178	-	-	178
אגרות חוב אחרות בישראל			
251	-	251	-
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
69	-	-	69
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
5,798	-	800	4,998
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
284	152	132	-
חוזי שקל - מדד			
4,419	268	4,021	130
חוזי ריבית			
3,313	820	2,492	1
חוזי מטבע - חוץ			
3,406	166	881	2,359
חוזי מניות			
48	9	35	4
חוזי סחורות ואחרים			
333	-	-	333
פעילות בשוק המעוף			
11,803	1,415	7,561	2,827
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,790	-	9	2,781
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
878	-	-	878
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
1,210	-	-	1,210
אחר			
4,878	-	9	4,869
סך הכל אחרים			
94,490	3,046	37,155	54,289
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות				
	בנתונים לא נצפים	בנתונים נצפים משמעותיים	במחירים מצוטטים	
סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	בשוק פעיל (רמה 1)	
בתחילת ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
435	253	182	-	חוזי שקל - מדד
4,160	-	4,030	130	חוזי ריבית
3,054	166	2,887	1	חוזי מטבע - חוץ
3,404	-	1,045	2,359	חוזי מניית
50	-	46	4	חוזי סחורות ואחרים
314	-	-	314	פעילות בשוק המעוף
11,417	419	8,190	2,808	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
2,397	2	31	2,364	פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
495	-	-	495	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1,584	-	-	1,584	אחרים
4,476	2	31	4,443	סך הכל אחרים
15,893	421	8,221	7,251	סך כל התחייבויות

ביאור 15 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
36,781	-	1,976	34,805
אגרות חוב ממשלת ישראל			
10,174	-	4,749 ^(א)	5,425
אגרות חוב ממשלות זרות			
23	-	23	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
8,387	-	8,345	42
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
8,424	1,409	7,015	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
292	-	224	68
אגרות חוב אחרות בישראל			
2,393	-	2,393 ^(א)	-
אגרות חוב אחרות זרים			
1,481	-	-	1,481
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
67,955	1,409	24,725	41,821
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
5,038	-	80	4,958
אגרות חוב ממשלת ישראל			
1,630	-	1,629	1
אגרות חוב ממשלות זרות			
211	-	-	211
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
414	-	414	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
260	-	260	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
145	-	-	145
אגרות חוב אחרות בישראל			
539	-	539	-
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
-	-	-	-
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
8,237	-	2,922	5,315
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
343	217	126	-
חוזי שקל - מדד			
5,305	129	5,154	22
חוזי ריבית			
3,897	1,125	2,772	-
חוזי מטבע - חוץ			
1,118	101	693	324
חוזי מניות			
20	3	14	3
חוזי סחורות ואחרים			
349	-	-	349
פעילות בשוק המעוף			
11,032	1,575	8,759	698
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,501	-	6	2,495
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
903	-	-	903
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
800	-	-	800
אחר			
4,204	-	6	4,198
סך הכל אחרים			
91,428	2,984	36,412	52,032
סך כל הנכסים			

(א) סווג מחדש.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
	413	162	251	-	חוזי שקל - מדד
	4,828	-	4,807	21	חוזי ריבית
	4,617	263	4,354	-	חוזי מטבע - חוץ
	1,047	-	724	323	חוזי מניות
	20	-	17	3	חוזי סחורות ואחרים
	347	-	-	347	פעילות בשוק המעוף
	11,272	425	10,153	694	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
	2,288	50	9	2,229	פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
	481	-	-	481	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	1,178	-	-	1,178	אחרים
	3,947	50	9	3,888	סך הכל אחרים
	15,219	475	10,162	4,582	סך כל התחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
36,633	-	2,387	34,246
אגרות חוב ממשלת ישראל			
10,755	-	3,055	7,700
אגרות חוב ממשלות זרות			
11	-	11	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
9,653	-	9,609	44
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
8,529	1,369	7,160	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
70	-	67	3
אגרות חוב אחרות בישראל			
2,352	-	2,352	-
אגרות חוב אחרות זרים			
1,936	-	-	1,936
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
69,939	1,369	24,641	43,929
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
3,204	-	26	3,178
אגרות חוב ממשלת ישראל			
82	-	-	82
אגרות חוב ממשלות זרות			
90	-	-	90
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
142	-	142	-
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
268	-	268	-
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
111	-	-	111
אגרות חוב אחרות בישראל			
299	-	299	-
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
1,307	-	-	1,307
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
5,503	-	735	4,768
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
315	166	149	-
חוזי שקל - מדד			
4,148	266	3,852	30
חוזי ריבית			
2,822	616	2,206	-
חוזי מטבע - חוץ			
1,845	63	1,113	669
חוזי מניות			
32	3	26	3
חוזי סחורות ואחרים			
411	-	-	411
פעילות בשוק המעוף			
9,573	1,114	7,346	1,113
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,480	-	7	2,473
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,161	-	-	1,161
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
1,155	-	-	1,155
אחר			
4,796	-	7	4,789
סך הכל אחרים			
89,811	2,483	32,729	54,599
סך כל הנכסים			

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	במיליוני ש"ח	
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:					
431	255	176	-	1,090	חוזי שקל - מדד
3,833	-	3,804	29	29	חוזי ריבית
3,214	184	3,030	-	-	חוזי מטבע - חוץ
1,842	-	1,179	663	663	חוזי מניות
25	-	22	3	3	חוזי סחורות ואחרים
395	-	-	395	395	פעילות בשוק המעוף
9,740	439	8,211	1,090	1,090	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:					
2,277	44	14	2,219	2,219	פקדונות בגין השאלות ניירות ערך
558	3	-	555	555	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1,721	-	-	1,721	1,721	אחרים
4,556	47	14	4,495	4,495	סך הכל אחרים
14,296	486	8,225	5,585	5,585	סך כל התחייבויות

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
במיליוני ש"ח					
85	589	589	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(25)	1,235	-	1,033	202	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
60	1,824	589	1,033	202	סך הכל
31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
במיליוני ש"ח					
18	968	968	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(26)	829	-	829	-	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(8)	1,797	968	829	-	סך הכל
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות					
סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
במיליוני ש"ח					
344	728	728	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
2	868	-	868	-	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
346	1,596	728	868	-	סך הכל

ביאור ג'15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2018	שווי הוגן ליום 31 במרס 2018	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(ב)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר ^(א)	בדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:
במיליוני ש"ח										
נכסים										
ניירות ערך זמינות למכירה:										
-	1,631	-	326	-	(85)	-	-	(1)	22	1,369
MBS/ABS										
נכסים בגין מכשירים נגזרים:										
(61)	152	-	11	-	-	-	-	-	(25)	166
חוזי שקל - מדד										
13	268	-	-	-	(39)	-	-	-	41	266
חוזי ריבית										
313	820	-	-	-	-	-	83	-	121	616
חוזי מטבע - חוץ										
155	166	-	-	-	-	-	-	-	103	63
חוזי מניות										
7	9	-	-	-	-	-	-	-	6	3
חוזי סחורות ואחרים										
427	1,415	-	11	-	(39)	-	83	-	246	1,114
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים										
427	3,046	-	337	-	(124)	-	83	(1)	268	2,483
סך כל הנכסים										
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:										
29	253	(29)	25	-	-	-	-	-	2	255
חוזי שקל - מדד										
(56)	166	-	-	-	-	-	-	-	(18)	184
חוזי מטבע - חוץ										
(27)	419	(29)	25	-	-	-	-	-	(16)	439
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים										
-	2	-	-	-	-	-	-	-	(45)	47
סך הכל אחרים										
(27)	421	(29)	25	-	-	-	-	-	(61)	486
סך כל ההתחייבויות										

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) הפסדים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה. כמו כן, הועברו עסקאות מסוג SBA בעקבות ביצוע הקצאה מחדש של יתרת הקרן שטרם שולמה.
- העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור ג15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2017	שווי הוגן ליום 31 במרס 2017	העברות מרמה 3 ^(א)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה
							רווח כולל	רווח אחר ^(ב)			
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה:											
(1)	1,409	-	-	-	(355)	-	415	(6)	(71)	1,426	MBS/ABS
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
-	217	-	20	-	-	-	-	-	(5)	202	חוזי שקל - מדד
13	129	-	-	-	(53)	-	-	-	52	130	חוזי ריבית
561	1,125	-	-	-	-	-	195 ^(ד)	-	355 ^(ד)	575	חוזי מטבע - חוץ
61	101	-	-	-	-	-	-	-	44	57	חוזי מניות
1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	חוזי סחורות ואחרים
636	1,575	-	20	-	(53)	-	195	-	446	967	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
635	2,984	-	20	-	(408)	-	610	(6)	375	2,393	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
14	162	(21)	-	-	-	-	-	-	21	162	חוזי שקל מדד
55	263	-	-	-	-	-	-	-	18	245	חוזי מטבע חוץ
69	425	(21)	-	-	-	-	-	-	39	407	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20	50	-	-	-	-	-	-	-	16	34	סך הכל אחרים
89	475	(21)	-	-	-	-	-	-	55	441	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מתחת לשנה.
- העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנתרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.
- (ד) סווג מחדש.

ביאור ג'15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	העברות מרמה (ג)3	העברות אל רמה (ג)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה ההפסד (א)	ברוח כולל אחר(ב)	במיליוני ש"ח
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה:											
	1,369	-	-	-	(873)	-	887	(10)	(61)	1,426	MBS/ABS
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
	166	(31)	20	-	-	-	-	-	(25)	202	חוזי שקל - מדד
	266	-	-	-	(193)	-	-	-	329	130	חוזי ריבית
	616	-	-	-	-	-	573	-	(532)	575	חוזי מטבע - חוץ
	63	-	-	-	-	-	-	-	6	57	חוזי מניות
	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	חוזי סחורות ואחרים
	1,114	(31)	20	-	(193)	-	573	-	(222)	967	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	2,483	(31)	20	-	(1,066)	-	1,460	(10)	(283)	2,393	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
	255	(32)	52	-	-	-	-	-	73	162	חוזי שקל - מדד
	184	-	-	-	-	-	-	-	(61)	245	חוזי מטבע - חוץ
	439	(32)	52	-	-	-	-	-	12	407	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	47	-	-	-	-	-	-	-	13	34	סך הכל אחרים
	486	(32)	52	-	-	-	-	-	25	441	סך כל ההתחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.
- העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן		טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾					
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS)	1,631	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 110-215	bp 163
או מגובי משכנתאות (MBS)			הסתברות לכשל	2%-3.8%	2.90%
			שיעור פירעון מוקדם	20%	20%
			שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	116	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.27%-0.5%	0.39%
	36	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.49%-100% ^(*)	0.90%
חוזי ריבית	268	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.49%-100% ^(*)	0.90%
חוזי מטבע - חוץ	88	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.27%-0.5%	0.39%
	732	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.49%-100% ^(*)	0.90%
חוזים בגין מניות	166	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.49%-100% ^(*)	0.90%
חוזים בגין סחורות	9	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.49%-100% ^(*)	0.90%
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	253	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.27%-0.5%	0.39%
חוזי מטבע - חוץ	166	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.27%-0.5%	0.39%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון		589	השווי הוגן של הביטחון		

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא ליד ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי הוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי הוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי הוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי הוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 במרס 2017 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן		טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾					
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)					
1,409	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	מרווח	bp 125-190	bp 157
		הסתברות לכשל	הסתברות לכשל	2.5%-3.8%	3.15%
		שיעור פירעון מוקדם	שיעור פירעון מוקדם	20%	20%
		שיעור הפסד	שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
173	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	ציפיות אינפלציה	(0.01%) - 0.22%	0.11%
44	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	סיכון צד נגדי לעסקה	0.095% - 100% ^(*)	2.17%
129	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	סיכון צד נגדי לעסקה	0.095% - 100% ^(*)	2.17%
122	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	ציפיות אינפלציה	(0.01%) - 0.22%	0.11%
1,003	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	סיכון צד נגדי לעסקה	0.095% - 100% ^(*)	2.17%
101	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	סיכון צד נגדי לעסקה	0.095% - 100% ^(*)	2.17%
3	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	סיכון צד נגדי לעסקה	0.095% - 100% ^(*)	2.17%
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
162	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	ציפיות אינפלציה	(0.01%) - 0.22%	0.11%
263	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	ציפיות אינפלציה	(0.01%) - 0.22%	0.11%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
968	השווי ההוגן של הביטחון	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון			

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת הפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
שווי הוגן		טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
במיליוני ש"ח					
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾					
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS)	1,369	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 110-215	bp 163
או מגובי משכנתאות (MBS)			הסתברות לכשל	2%-3.8%	2.90%
			שיעור פירעון מוקדם	20%	20%
			שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	110	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
	56	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
חוזי ריבית	266	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
חוזי מטבע - חוץ	93	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
	523	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
חוזים בגין מניות	63	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
חוזים בגין סחורות	3	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
חוזי ריבית שקל - מדד	255	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
חוזי מטבע - חוץ	184	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	728	השווי ההוגן של הביטחון			

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת הפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 16 - נושאים שונים

1. שינוי מבנה הבורסה - חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017

ביום 6 באפריל 2017 פורסם התיקון לחוק שבנדון. מטרתו העיקרית של החוק, הפיכת הבורסה לתאגיד למטרת רווח במבנה בעלות המופרדת מהגישה למסחר, המסוגל להוות תחרות משמעותית לבורסות בשווקים בינלאומיים ולזירות מסחר אלטרנטיביות בארץ ובחו"ל. לצורך כך תעבור הבורסה שינוי מבני באישור בית משפט, שבסיומו תהפוך מחברה מוגבלת בערכות לחברה בעלת הון מניות, אשר יתחלק בין חברי הבורסה.

ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט את ההסדר לשינוי מבנה הבורסה.

כפועל יוצא מהוראות החוק, הבנק ידרש למכור את החזקותיו בבורסה העולות על שיעור של 5%, וזאת בהתאם למתווה וכלוחות הזמנים הקבועים לעניין זה בחוק.

ביום 18 בינואר 2018 הגיש הבנק לבורסה הצעה למכירה והעברה של מלוא החזקותיו בבורסה ("המניות המוצעות") וזאת במענה לפנייתו מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם.

ביום 16 באפריל 2018 הודיעה הבורסה לבנק על קיבול הצעתו האמורה ("הודעת הקיבול"). בהתאם להודעת הקיבול, כל המניות המוצעות יימכרו ויועברו לנעבר או לכמה נעברים. בהודעת הקיבול הובהר, כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על המחיר שנקבע בהצעת הבנק, אולם הסכום העודף בין התמורה שתשולם בפועל לבין המחיר הכולל הנקוב בהצעת הבנק בגין המניות המוצעות, יועבר לבורסה כמתחייב מהוראות החוק הנ"ל. בהודעת הקיבול הובהר כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים והשלמה של העסקה.

לפי הודעת הקיבול, המועד הקובע להשלמת העסקה נקבע ליום 19 ביוני 2018, בכפוף לאפשרות דחייתו בהסכמת הצדדים ("המועד הקובע"). אם לא יתקבלו האישורים הנדרשים עד המועד הקובע או שהעסקה לא תושלם עד אותו מועד, העסקה תבטל.

2. Bank Leumi USA

ביום 22 בינואר 2018 התקשר הבנק בהסכם להכנסת שותפים אסטרטגיים ל-BLUSA. בהתאם לתנאי ההסכם רכשו כל אחד מהשותפים 7.5% מהון המניות של Bank Leumi Corporation, תאגיד אמריקאי באמצעותו מחזיק הבנק את השליטה ב-BLUSA. ביום 22 במאי 2018, הושלמה העסקה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לשם השלמתה. בהתאם לתנאי ההסכם, התמורה ששולמה עבור המניות שנמכרו הינה כ-141 מיליון דולר. העסקה תסופל כעסקה הונית והפער בין התמורה לחלק המיעוט בהון ייזקף ישירות להון.

3. חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

ביום 17 באפריל 2018 הושלמה העסקה בין הבנק להרמטיק למכירת השליטה בחברה לנאמנות. להשלמת העסקה לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות.

4. לאומי פרטנרס בע"מ

ביום 13 במאי 2018 חתמה לאומי פרטנרס בע"מ (להלן: "לאומי פרטנרס") על הסכם ("ההסכם") עם Indorama Ventures Spain S.L., חברה פרטית המאוגדת בספרד (להלן: "הקונה") למכירת מלוא החזקותיה של לאומי פרטנרס באבגול תעשיות 1953 בע"מ (להלן: "החברה"), שמהוות כ-14.96% מהזכויות בהון ובהצבעה בחברה. התקשרותה של לאומי פרטנרס בהסכם נעשתה במקביל להתקשרותה של HFH International B.V., בעלת השליטה בחברה, בהסכם עם הקונה למכירת מלוא מניותיה בחברה (להלן: "הסכם HFH"). השלמת העסקה לפי ההסכם והשלמת העסקה לפי הסכם HFH מותנות זו בזו ויבוצעו בו זמנית.

עסקת המכירה תושלם בכפוף לקיומם של מספר תנאים מתלים כמפורט בדיווח המיידני מיום ה-13 במאי 2018. נכון למועד זה אין כל ודאות לגבי השלמת הסכם המכירה הנ"ל.

אם וכאשר העסקה תושלם, הבנק צפוי לרשום בגין ההשקעה בחברה והעסקה המתוארת לעיל רווח לפני מס בסך של כ-118 מיליון ש"ח.

5. מעלות סוכנות לביטוח בע"מ

ביום 15 במאי 2018 חתמה מעלות סוכנות לביטוח בע"מ, שהינה בבעלות מלאה של הבנק ("הסוכנות"), על הסכם עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל") ועם סטנדרד ביטוחים בע"מ מקבוצת הראל ("סטנדרד"), במסגרתו נקבע כי החל מתאריך 2 בספטמבר 2018, תקבל הסוכנות שירותי מיקור חוץ מסטנדרד וכן תמשיך לעסוק בתיווך בביטוח מול הראל כמבטחת יחידה לפוליסות החדשות שישווקו בתקופת ההסכם, הכל בהתאם לאופן ולתנאים שנקבעו בהסכם שנחתם. בעקבות ההסכם ההסתדרות הודיעה על סכסוך עבודה במעלות. הנהלת מעלות מקיימת מגעים מול העובדים ונציגי ההסתדרות.

ביאור 16 - נושאים שונים (המשך)

6. נכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, הבנק נדרש למכור את החזקותיו בחברה הבת, לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), בתוך המועד שנקבע בחוק. כחלק מהיערכות למימוש האמור, הבנק פועל במספר חלופות.

בשל כך, לאומי קארד מוצגת כקבוצת מימוש המוחזקת למכירה. יתרות מאזניות של לאומי קארד הוצגו במספר אחד ממסגרת הנכסים וההתחייבויות. בדוח רווח והפסד אין שינוי באופן ההצגה.

נכסים המסווגים כמוחזקים למכירה - יתרות לאומי קארד לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
מזומנים ופיקדונות בבנקים	32
אשראי לציבור, ברוטו	8,266
הפרשה להפסדי אשראי	(138)
אשראי לציבור, נטו	8,128
בניינים וציוד	175
השקעה בחברות כלולות	7
נכסים אחרים	171
סך הכל נכסים המוחזקים למכירה	8,513

התחייבויות המסווגות כמוחזקות למכירה - יתרות לאומי קארד לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 במרס 2018 (בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות הציבור	89
התחייבויות אחרות	6,381
סך הכל התחייבויות המוחזקות למכירה	6,470

הכנסות והוצאות שהוכרו

לקבוצה אין הכנסות והוצאות שהוכרו ישירות ברווח כולל אחר, המתייחסות לנכסים וקבוצות מימוש, המוחזקים למכירה.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים
תוכן העניינים

עמוד	
א. ממשל תאגידי	
188	שינויים בדירקטוריון
188	המבקרת הפנימית
ב. פרטים נוספים	
188	השליטה בבנק
189	מינויים ופרישות ומבנה ארגוני
189	הסכמים מהותיים
190	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
194	דירוג אשראי
ג. נספחים	
195	שיעורי הכנסה והוצאה

שינויים בדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, הדירקטוריון מונה 13 דירקטורים. לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון במהלך הרבעון הראשון לשנת 2018.

למידע בנוגע לעדכונים להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 301 של הפיקוח על הבנקים שעניינה הדירקטוריון, ראה פרק [שינויים בדירקטוריון בדוח הכספי לשנת 2017](#).

לפרטים בעניין פירסום דיווח מיידי של הבנק אודות הכוונה לכנס אסיפה כללית שנתית של בעלי מניות הבנק ודיווח מיידי בעניין קבלת הודעות על מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפה השנתית של הבנק לשנת 2018, ראה פרק "אסיפה כללית שנתית" להלן.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה והדוח השנתי של המבקר, נכללו בדוח הכספי לשנת 2017.

דוח הביקורת הפנימית לשנת 2017 בקבוצת לאומי, הוגש לוועדת הביקורת ביום 19 במרס 2018 נדון בוועדה ביום 22 במרס 2018, הוגש לדירקטוריון ביום 21 במרס 2018 ונדון בדירקטוריון ביום 25 במרס 2018.

השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בדיון, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק נכון ליום 31 במרס 2018, ראה דוח מיידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 10 באפריל 2018 (אסמכתא: 2018-01-036208). כן, ראה דיווח רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי ליום 31 במרס 2018 מיום 10 באפריל 2018 (אסמכתא: 2018-01-036136).

אסיפה כללית שנתית

בהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 25 במרס 2018, ביום 26 במרס 2018, פורסם דיווח מיידי אודות הכוונה לכנס אסיפה כללית שנתית של בעלי מניות הבנק, אשר על סדר יומה צפויים להיכלל הנושאים הבאים: (1) דיון בדוחות הכספיים השנתיים; (2) מינוי רואי חשבון מבקרים והסמכה בנוגע לקביעת שכרם; (3) מינוי שני דירקטורים חיצוניים בהתאם לקבוע בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים (להלן: "דירקטור חיצוני", "הוראה 301") ו-(4) מינוי שני דירקטורים חיצוניים בהתאם לקבוע בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "דח"צ", "חוק החברות").

לפירוט נוסף ראה דיווח מיידי מתקן בעניין הודעה מקדימה בדבר כוונה לזמן אסיפה כללית שנתית שעל סדר יומה מספר נושאים וביניהם מינוי דירקטורים שפורסם ביום 26 במרס 2018 (אסמכתא: 2018-01-029917).

בהמשך להודעה המקדימה שפרסם הבנק כאמור לעיל ובהתאם לקבוע בסעיפים 11ד(א), (1), (2) ו-(3) לפקודת הבנקאות, 1941, קיבל הבנק:

1. הודעה מהוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981, במסגרתה מפורטת רשימת מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק לבחירה באסיפה הכללית השנתית של הבנק לשנת 2018, כמפורט להלן:

א. שלושה מועמדים לתפקיד דירקטור חיצוני על פי חוק החברות: מר גבאי יורם; הגב' גוטליב תמר ומר קפלן יאיר.

ב. שלושה מועמדים לתפקיד דירקטור חיצוני על פי הוראה 301: מר בן צבי שמואל ניר; מר טורבוביץ יורם ומר מראני אוהד.

2. הודעה מקבוצת אלטשולר שחם, בעלת מניות שמחזיקה, למיטב ידיעת הבנק, נכון למועד הגשת ההודעה לבנק, 76,797,152 מניות של הבנק, המהוות כ-5.04% מההון המזכיות והצבעה של הבנק, לפיה הציעה את מר אבי זיגלמן כמועמד לכהונה כדירקטור חיצוני בהתאם לקבוע בחוק החברות בדירקטוריון הבנק.

פירוט נוסף בדבר המועמדים יימסר במסגרת דוח זימון אסיפה שנתית שיפורסם על ידי הבנק בהתאם להוראות הדיון.

לפירוט נוסף ראה דיווח מיידי בעניין הודעות על מועמדים לכהונת דירקטורים בבנק שפורסם ביום 30 באפריל 2018 (אסמכתא: 2018-01-042874).

מינויים ופרישות

מינויים

מר **שמוליק ארבל**, ראש המערך לבנקאות מסחרית וחבר הנהלת הבנק, ימונה לתפקיד ראש החטיבה העסקית מסחרית החל מ-1 ביוני 2018 ויחליף את קובי הבר (בכפוף לאישור בנק ישראל).

פרישות

מר **קובי הבר**, ראש החטיבה העסקית מסחרית ויו"ר דירקטוריון לאומי טק, הודיע על פרישתו מהבנק ויסיים את תפקידו במהלך שנת 2018 לאחר כ-10 שנות עבודה בלאומי.

מבנה ארגוני

חטיבת התפעול

במסגרת הבחינה האסטרטגית שעורך הבנק למרכז יחידות התפעול השונות בבנק לחטיבת תפעול שתוקם במהלך שנת 2019 ובהמשך להקמת מערך תפעול בחטיבה הבנקאית, יועברו היחידות התפעוליות מהחטיבות השונות בבנק לאחריותו הניהולית של דני כהן המכהן כראש החטיבה הבנקאית ואשר יקבל בנוסף על תפקידו זה את האחריות להקמת חטיבת התפעול. זאת במטרה לרכז את כל הפעילויות התפעוליות, לטובת שירות טוב יותר ללקוחות באמצעות שיפור האפקטיביות, הפחתת הסיכונים והתייעלות.

מערך יעוץ בהשקעות

המערך יוכפף לחטיבת אסטרטגיה ורגולציה.

מערך אשראים מיוחדים

המערך יוכפף לחטיבת ניהול סיכונים.

מערך לאומי טק

עקב הצמיחה המשמעותית של פעילות ההיי טק בלאומי, יאוחדו כל היחידות העוסקות בהיי טק תחת מערך לאומי-טק, בכפיפות לחטיבה העסקית מסחרית.

הסכמים מהותיים

1. בהמשך למגעים שהתקיימו עם בנק איגוד לגבי מועד סיום הסכם שבין הבנק לבין בנק איגוד למתן שירותי מחשוב לבנק איגוד, על רקע העסקה לרכישת בנק אגוד על ידי בנק מזרחי טפחות בע"מ, ביום 29 במרס 2018 אישר דירקטוריון בנק אגוד את הצעת בנק לאומי להארכת תקופת ההיפרדות לתקופה של עד 18 חודשים נוספים, קרי לכל המאוחר עד ליום 30 ביוני 2021 ובלבד שבכל מקרה בו יבקש בנק אגוד להקדים את תום תקופת ההיפרדות לפני המועד האמור, תינתן לבנק לאומי הודעה מוקדמת של 24 חודשים לפחות. ככל שתהיה מגבלה רגולטורית להארכת תקופת ההיפרדות, לא יהיה בכך כדי לפטור את בנק אגוד מחובתו לשלם לבנק לאומי תמורת עלות השירותים בגין תקופה בת 24 חודשים ממועד ההודעה. הארכת ההתקשרות כפופה לקבלת אישור הממונה על ההגבלים העסקיים והמפקחת על הבנקים.
2. ביום 15 במאי 2018 חתמה מעלות סוכנות לביטוח בע"מ, שהינה בבעלות מלאה של הבנק ("הסוכנות"), על הסכם עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל") ועם סטנדרד ביטוחים בע"מ מקבוצת הראל ("סטנדרד"), במסגרתו נקבע כי החל מתאריך 2 בספטמבר 2018, תקבל הסוכנות שירותי מיקור חוץ מסטנדרד וכן תמשיך לעסוק בתיווך בביטוח מול הראל כמבטחת יחידה לפוליסות החדשות שישוקו בתקופת ההסכם, הכל בהתאם לאופן ולתנאים שנקבעו בהסכם שנחתם. בעקבות ההסכם ההסתדרות הודיעה על סכסוך עבודה במעלות. הנהלת מעלות מקיימת מגעים מול העובדים ונציגי ההסתדרות.

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

ראה תאור מפורט [בדוח הכספי לשנת 2017 - עמודים 304-308](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. מרבית ההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר השפעתן על הבנק צפויה להיות משמעותית.

חקיקה

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

החוק פורסם ברשומות ביום 15 במרס 2018. החוק כולל רפורמה בהליכי חדלות הפירעון של יחידים ותאגידים. בחוק כלולות הוראות המתייחסות לכלל סוגי החייבים, ולצידן הוראות העוסקות בהיבטים הייחודיים לסוגי חייבים שונים - יחידים ותאגידים. בין היתר, קובע החוק, כי נושה מובטח בשעבוד שוטף יהיה זכאי לפרוע את חובו המובטח מהשעבוד השוטף רק עד לסכום השווה ל-75% משווי הנכסים עליהם חל השעבוד. יתרת הנכסים המשועבדים תשמש לתשלום החובות הכלליים. הוראה זו, עתידה לפגוע בשווי השעבדים השוטפים שבידי הבנק.

תחילתו של החוק 18 חודשים מיום פרסומו, והוא יחול על הליכים לפי החוק שהחלו ביום התחילה ואילך.

החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

החוק פורסם ברשומות ביום 18 במרס 2018. החוק קובע הגבלות על השימוש במזומן ובשיקים סחירים, במטרה לצמצם את ההון השחור ולסייע במאבק בפעילות פלילית לרבות פשיעה חמורה, העלמות מס, והלבנת הון ומימון טרור. החוק מיישם את המלצות הוועדה הבין-משרדית לבחינת נושא צמצום השימוש במזומן (וועדת לוקר).

בין היתר, כולל החוק הגבלות על שימוש במזומן בסכומים שונים, תוך עריכת הבחנה בין נותני תשלום ומקבלי תשלום שהינם "עוסקים" לבין נותני תשלום ומקבלי תשלום ש"אינם עוסקים", ובין סוגי עסקאות שונים (כגון: שכר עבודה, תרומה, מתנה, והלוואה).

בנוסף קובע החוק הגבלות על השימוש בשיקים והיסבם, לרבות הגבלות שיחולו על בנקים הפורעים שיקים.

החוק יכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2019, ובכל הנוגע להתנהלות הבנקים ביחס לשיקים ביום 1 ביולי 2019.

הבנק נדרש להיערך ליישום החוק על היבטיו השונים.

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017 - שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם התיקון לחוק שבנדון. מטרתו העיקרית של החוק, הפיכת הבורסה לתאגיד למטרת רווח במבנה בעלות המופרדת מהגישה למסחר, המסוגל להוות תחרות משמעותית לבורסות בשוקים בינלאומיים ולזירות מסחר אלטרנטיביות בארץ ובח"ל. לצורך כך תעבור הבורסה שינוי מבני באישור בית משפט, שבסיומו תהפוך מחברה מוגבלת בערבות לחברה בעלת הון מניות, אשר יתחלק בין חברי הבורסה.

ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט את ההסדר לשינוי מבנה הבורסה.

להלן עיקרי החוק:

- הגישה למסחר לא תחייב בעלות בבורסה, אלא תהא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה לבין החברים.
- החל מהמועד בו יאשר בית המשפט את השינוי המבני, החזקותיהם של חברי הבורסה הקיימים, מעבר לשיעור של 5%, יורדמו ולא יקנו להם כל זכות, ותחול עליהם חובה למכור כל החזקה מעבר לשיעור זה, עד תום חמש שנים ממועד אישור הסדר כאמור, או עד מועד הנפקת מניות הבורסה בתל אביב לציבור ורישומן למסחר, לפי המוקדם.
- חברי הבורסה הקיימים יהיו זכאים לתמורה בגין מכירת החזקותיהם כאמור מתוך ההון העצמי של הבורסה, בלבד. חברי הבורסה הקיימים שימכרו את החזקותיהם, יעבירו לבורסה את מלוא ההפרש שבין תמורת המכירה שהתקבלה בידיהם, לבין שווי ההחזקות שנמכרו על ידם, בהתאם להון העצמי של הבורסה בהתאם לדוחותיה הכספיים לשנת 2015.
- לא יחזיק אדם אמצעי שליטה בבורסה בשיעור 5% או יותר, אלא על פי היתר החזקה שיינתן על ידי רשות ניירות ערך. בנוסף, לא ישלוח אדם בבורסה אלא על פי היתר שנתנה הרשות. בכל מקרה, תאגיד בנקאי וחבר בורסה לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה או שליטה בבורסה.

- הבורסה תוכל לחלק דיבידנד לבעלי המניות.
- ממשל תאגיד - מרבית הדירקטורים יהיו בלתי תלויים. נקבע, כי כל עוד חברי הבורסה (הבנקים) מחזיקים מעל 50%, ימונו מרבית הדירקטורים הבלתי תלויים על ידי ועדה חיצונית (הוועדה לאיתור מועמדים).
- לשר האוצר סמכות להעניק ולהתלות רישיון בורסה. חל איסור להציע שרותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך, אלא אם היא מנוהלת על ידי הבורסה.
- הבורסה תפרסם את העמלות שגובים חברי הבורסה מלקוחותיהם כפורמט בר השוואה, וחברי הבורסה נדרשים לדווח לה על עמלות אלו וכל שינוי שלהן.
- כפועל יוצא מהוראות החוק, הבנק ידרש למכור את החזקותיו בבורסה העולות על שיעור של 5%, וזאת בהתאם למתווה ובלוחות הזמנים הקבועים לעניין זה בחוק.
- ביום 18 בינואר 2018 הגיש הבנק לבורסה הצעה למכירה והעברה של מלוא החזקותיו בבורסה ("המניות המוצעות") וזאת במענה לפנייתו מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם.
- ביום 16 באפריל 2018 הודיעה הבורסה לבנק על קיבול הצעתו האמורה ("הודעת הקיבול"). בהתאם להודעת הקיבול, כל המניות המוצעות יימכרו ויועברו לנעבר או לכמה נעברים. בהודעת הקיבול הובהר, כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על המחיר שנקבע בהצעת הבנק, אולם הסכום העודף בין התמורה שתשולם בפועל לבין המחיר הכולל הנקוב בהצעת הבנק בגין המניות המוצעות, יועבר לבורסה כמתחייב מהוראות החוק הנ"ל. בהודעת הקיבול הובהר כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים והשלמה של העסקה.
- לפי הודעת הקיבול, המועד הקובע להשלמת העסקה נקבע ליום 19 ביוני 2018, בכפוף לאפשרות דחייתו בהסכמת הצדדים ("המועד הקובע"). אם לא יתקבלו האישורים הנדרשים עד המועד הקובע או שהעסקה לא תושלם עד אותו מועד, העסקה תתבטל.

הוראות הפיקוח על הבנקים

תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 367 ו-420 בנושא בנקאות בתקשורת

ביום 22 במרס 2018 פורסמו תיקונים להוראות הנ"ל הכוללים הקלות שונות. בכלל זה, נקבעה חלופה נוספת לזיהוי הלקוח בפתיחת חשבון מקוון, באמצעות שימוש בטכנולוגיה לזיהוי ואימות חזותיים מרחוק. שימוש בטכנולוגיה זו יאפשר לבנק, בין היתר, לפתוח חשבונות מקוונים לקטינים החל מגיל 16 וללקוחות שאין ברשותם חשבון קיים. כמו כן נקבע, כי בכפוף לביצוע הערכת סיכונים מתאימה, יהיה הבנק רשאי לעשות שימוש בדואר אלקטרוני לא מוצפן.

ישום ההקלות השונות בהוראה יאפשר לבנק לקדם ולהרחיב את השימוש בבנקאות דיגיטלית לשם המשך שיפור חווית הלקוח, ניהול מיטבי של הסיכונים התפעוליים, קידום תהליכי ההתייעלות וצמצום העלויות.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין מיקור חוץ והוראת ניהול בנקאי תקין 363 בעניין ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה

ביום 26 במרס 2018 פורסמה טיוטת ההוראה בעניין מיקור חוץ. הטיטה נועדה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לעשות שימוש במיקור חוץ, מתוך מטרה להגביר את הנגישות והזמינות ללקוחות ולהמשיך את תהליכי ההתייעלות והגברת התחרות בתחום הבנקאות והתשלומים. זאת, תוך קביעת העקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול, על מנת לצמצם את חשיפתם לסיכונים פוטנציאליים הגלומים במיקור חוץ.

בין היתר קובעת ההוראה מהו מיקור חוץ, רשימת פעולות האסורות להעברה למיקור חוץ, הצורך בביצוע בדיקת נאותות לנותן השירות ואופן ביצועה ודרישות דיווח לפיקוח על הבנקים לגבי הוצאת פעילויות מסוימות למיקור חוץ. כמו כן, טיוטת ההוראה מאפשרת לבצע באמצעות מיקור חוץ פנייה יזומה למשקי בית לצורך העמדת אשראי על ידי התאגיד הבנקאי, למשל הפניית הלקוח לבנק בעת רכישת מוצר (כגון: סוכנויות רכב), וזאת בכפוף לתנאים הקבועים בטיוטת ההוראה.

בנוסף, ביום 24 באפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנושא ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה. ההוראה נועדה להבהיר, מהי האחריות של התאגיד הבנקאי בנוגע לקיום תצורת עבודה מאובטחת מול הספקים החיצוניים המהותיים ואת חובותיו לניהול סיכונים סייבר הולמים בפעילות ספקים אלו בחצרותיהם, בחצרי התאגיד הבנקאי ובממשקים שלהם עם התאגיד, ובין היתר: דרישה לקביעת עקרונות להתחייבויותיהם של ספקים מהותיים בהתייחס לניהול סיכונים סייבר; חובה להגדרת התייחסות פרטנית לנושא ניהול סיכונים סייבר בהסכמי התקשרות עם ספקים מהותיים בהתאם להערכת הסיכונים וחובה לוודא כי הספק עומד בעקרונות שהוגדרו; וכן עריכת בדיקות תקופתיות שונות ביחס לעמידת הספקים בדרישות התאגיד הבנקאי.

תחילתה של ההוראה לא יאוחר מ-6 חודשים ממועד פרסומה. הוראה זו תשולב בהמשך בהוראה בנושא "מיקור חוץ".

הבנק נערך לבחינת השפעתן האפשרית של ההוראות וליישומן.

הוראות בתחום כרטיסי האשראי

סיוטות תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות החוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (חוק שטרומ):

ביום 22 באפריל 2018 פרסם בנק ישראל סיוטות תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין, שמטרתן להקל על חברות כרטיסי האשראי ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים.

להלן עיקרי התיקונים המוצעים:

1. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 (מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית):
לצרכי מדידה והלימות הון, הבנקים ישקלו אשראי שהם נותנים לחברות כרטיסי אשראי באופן דומה לאשראי שניתן לבנקים.
2. הוראת ניהול בנקאי תקין 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):
חשיפה של בנק ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, וזאת בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית". הוראה זו תכנס לתוקף באופן מדורג תוך 3 שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי.
3. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221 (יחס כיסוי הנזילות):
נקבעה דרישה פיקוחית מקלה בנושא ניהול סיכון הנזילות, כך שחברות כרטיסי אשראי ידרשו לנהל את סיכון הנזילות שלהן על פי מודל פנימי, אך לא יחויבו לעמוד ביחס כיסוי הנזילות הפיקוחי.
4. הוראת ניהול בנקאי תקין 470 (כרטיסי חיוב):
  - נקבע כי התמורה בגין כל העסקאות שנעשו בכרטיס חיוב של מנפיק בנקאי, תועבר מהמנפיק הבנקאי למתפעל ההנפקה, במועד בו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר את הכספים לסולק, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזוהות הסולק. ההסדר ייכנס לתוקף ב-1 בפברואר 2019.
  - הסכמי תפעול חודשים בין מנפיק בנקאי (שהוא בנק בעל היקף פעילות רחב) לבין מתפעל הנפקה, שנחתמו עד ליום 31 בינואר 2022, טעונים אישור המפקח.

החלטת רשות ההגבלים העסקיים ביחס להסדר הסליקה הצולבת

ביום 25 באפריל 2018 פרסמה רשות ההגבלים העסקיים את החלטתה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בנוגע להסדר הסליקה הצולבת. בין היתר נקבע בהחלטה, כי העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום אחד, תתבצע לא יאחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק. ההסדר ייכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2021.

להוראות הנ"ל בתחום כרטיסי החיוב השפעה על מתכונת היערכות של הבנק ליישום הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל; והן צפויות להשפיע בשנים הקרובות על שוק כרטיסי החיוב.

נושאים נוספים

יוזמות חקיקה שונות בתחום הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי

בתקופה האחרונה הושם דגש מיוחד על חקיקה המעודדת את התחרות, בעיקר בכל הנוגע לתחום האשראי הקמעונאי. מגמה זו משתקפת בהוראות וביוזמות חקיקה שונות, שנועדו להקל על כניסתם לשוק של שחקנים חדשים; זאת, בין היתר, באמצעות הגדלת המקורות שיעמדו לרשותם, קביעת מדרגות רגולטוריות מקלות, ומתן הקלה בהתחברות למערכות התשלומים והסליקה.

להלן מספר דוגמאות להוראות ויוזמות שנועדו לעודד את התחרות כאמור:

- חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, אשר מחייב בנקים בעלי היקף פעילות רחב (לאומי והפועלים) להיפרד מחברות כרטיסי האשראי שבבעלותם בתוך פרק זמן מוגדר; אוסר על בנקים כאמור לעסוק בתפעול הנפקה ובסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב ולהחזיק באמצעי שליטה בתאגידים העוסקים בפעילות כאמור; מחייב את הבנק, במהלך תקופת מעבר מוגדרת, לבצע את תפעול ההנפקה באמצעות חברות מתפעלות; קובע מגבלות שונות כלפי בנק בעל היקף פעילות רחב לעניין פנייה ללקוח בנוגע ל"חידוש כרטיס אשראי"; וכן מחייב, במהלך תקופה מוגדרת, להפחית את מסגרות האשראי של לקוחות הבנק. כפועל יוצא מהוראות החוק כאמור, על הבנק למכור את חברת הבת, לאומי קארד בע"מ, בתוך פרק זמן הקבוע לעניין זה בחוק.
- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, שנכנס לתוקף ביום 1 ביוני 2017, וקובע מסגרת כוללת להסדרת שוק האשראי החוץ-בנקאי והחוץ-מוסדי בישראל;

- הסדרת מדיניות פעילות התאגידים הבנקאיים מול לקוחות מסוג נותני שירותים פיננסיים מוסדרים ורכזי הצעה.
  - החלטת רשות ההגבלים העסקיים בדבר העברת פרוטוקול התקשורת המשמש לביצוע עסקאות בכרטיסי חיוב לידי כלל השחקנים בשוק;
  - הסדרת מעמדו ופעולתו של סולק מתארח;
  - קביעת קריטריונים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי;
  - תיקון תקנות ניירות ערך בעניין הצעת ניירות ערך באמצעות רכז הצעה, לצורך התרת מימון הלוואות המונים לתאגידים בפטור מתשקיף (Peer to Business Lending P2B);
  - הצעה לעדכונים בכללי ההשקעה החלים על גופים מוסדיים;
  - תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), שפורסם ביום 22 במרס 2018 כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019). במסגרת תיקון זה נקבע, כי בנק יאפשר ללקוח שמעוניין להעביר את הפעילות הפיננסית שלו מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר, לעשות זאת באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח וללא גביית תשלום מהלקוח, והכל בתוך שבעה ימי עסקים מהמועד שבו הבנק המקורי קיבל הודעה על אישור בקשתו של הלקוח בידי הבנק אליו ביקש הלקוח להעביר את פעילותו, או בתוך מועד אחר שיקבע הנגיד בהסכמת שר האוצר.
  - הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי האמור לא יחול על בנק קטן (שווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) או על בנק דיגיטלי, או כי יחול עליו בתום תקופה שקבע. המפקח על הבנקים יקבע הוראות ביצוע למימוש חובת הניידות.
  - תחילתו של תיקון זה שלוש שנים מיום פרסומו. שר האוצר בהסכמת הנגיד ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לדחות את המועד האמור בשתי תקופות נוספות שלא יעלו על שישה חדשים כל אחת.
  - השינויים הנ"ל, לצד יוזמות שמוביל בנק ישראל, כגון: בניית מאגר נתוני אשראי, עידוד התייעלות המערכת הבנקאית וקידום רגולציה התומכת במעבר לבנקאות דיגיטלית בערוצים ישירים, צפויים להשפיע בשנים הקרובות על שוק הבנקאות בישראל.
- שב"א - פטור מאישור הסדר כובל - החלטת רשות ההגבלים העסקיים מיום 24 בספטמבר 2017**
- ביום 24 בספטמבר 2017 נתנה רשות ההגבלים העסקיים פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין חברת שב"א לבין בעלי המניות של החברה, ובהם בנק לאומי. בתנאי הפטור נקבעו, בין היתר, עניינים אלה:
- שב"א תעביר, בתחילת שנת 2018 וללא תמורה, את כל זכויותיה בפרוטוקול אשראית EMV לעמותה שתוקם על ידי שב"א ומשתמשים נוספים שיצורפו כחברים בעמותה. החל ממועד העברת הזכויות בפרוטוקול, שב"א תחדל מלעסוק בפעילות הפרוטוקול (למעט שירותי תפעול לפרק זמן מוגבל).
  - דרישות החיבור למערכת שב"א תהיינה שוויוניות. שב"א לא תסרב לבקשה של כל גוף להתחבר למערכתה, אם הוא עומד בדרישות החיבור.
  - בוטלה מגבלת חלוקת הדיבידנדים לבעלי המניות בשב"א. החל מתום שנת 2019 או מהמועד בו תחדל שב"א לספק שירותים כלשהם לעמותה, לפי המוקדם, רשאית שב"א לחלק דיבידנד לבעלי מניותיה אם התקיימו תנאים אלה: זכויות שב"א בפרוטוקול הועברו לעמותה וכן לא קיים בעל מניות המחזיק בשב"א מעל 10% מאמצעי השליטה. בהחלטה נקבע הסדר מיוחד לגבי חלוקת העודפים שנצברו בשב"א נכון למועד מתן ההחלטה, אשר יועברו לבעלי המניות הקיימים.
  - בהתאם לאמור, ובכפוף להסדר המיוחד שנקבע בהחלטת רשות ההגבלים העסקיים לגבי חלוקת העודפים, חילקה שב"א ביום 28 במרס 2018 דיבידנד לבעלי מניותיה. סכום הדיבידנד שקיבל הבנק מסתכם בכ-7.15 מיליון ש"ח, מתוכו סך של כ-64.5 מיליון ש"ח מוחזק בנאמנות בהתאם לתנאי אישור רשות ההגבלים העסקיים.

רגולציה בינלאומית

General Data Protection Regulation – רגולציית ההגנה על הפרטיות האירופאית

- רגולציית ההגנה על הפרטיות האירופאית (GDPR) הינה רגולציה בתחום הפרטיות המחליפה את הדירקטיבה האירופאית להגנת המידע Directive 95/46/EC, ששימשה עד כה כבסיס לחקיקת חוקי הגנה על המידע על ידי מדינות האיחוד האירופאי.
- ה-GDPR הינה רגולציה מקיפה בתחום הפרטיות, המפרטת בין היתר חובות ותנאים לגבי עיבוד מידע אישי, זכויות נושאי המידע וכו'. רגולציה זו תיכנס לתוקף ב-25 במאי 2018.
- בנק לאומי נערך לכניסת הרגולציה לתוקף ובוחן את משמעויות ה-GDPR והשלכותיו ביחס לפעילות הבנק.

דירוג אשראי

להלן דירוג האשראי של המדינה והבנק ליום 13 במאי 2018:

טווח קצר	תחזית	טווח ארוך	חברת דירוג	
P-1	stable	A1	Moody's	מדינת ישראל
A-1	positive	A+	S&P	
F1+	stable	A+	Fitch	
P-1	stable	A2	Moody's	בנק לאומי: מט"ח
A-2	positive	A-	S&P	
F1	stable	A	Fitch	
-	stable	AAA	S&P מעלות	דירוג מקומי (בישראל)
P-1	stable	Aaa	מידרוג	

ב-3 בינואר 2018 סוכנות הדירוג S&P אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-7 בפברואר 2018 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-17 באפריל 2018 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג האשראי ותחזית הדירוג למדינת ישראל.

ב-26 באפריל 2018 סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017			2018		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) ריבית	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) ריבית
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(ג)					
3.24	1,876	234,730	3.23	1,925	241,180
בישראל					
3.88	228	23,872	4.72	272	23,440
מחוץ לישראל					
3.29	2,104	258,602	3.36	2,197	264,620
סך הכל ^(ד)					
אשראי לממשלה					
3.22	5	628	3.93	7	722
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.22	5	628	3.93	7	722
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
2.30	28	4,902	1.44	26	7,250
בישראל					
0.60	1	665	1.36	1	295
מחוץ לישראל					
2.10	29	5,567	1.44	27	7,545
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.11	12	45,276	0.10	13	52,298
בישראל					
0.06	1	6,196	0.84	6	2,875
מחוץ לישראל					
0.10	13	51,472	0.14	19	55,173
סך הכל					
נ"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	1,099	-	-	1,220
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	1,099	-	-	1,220
סך הכל					
אג"ח לפדיון וזמינות למכירה ^(ה)					
0.79	122	62,127	0.82	131	63,855
בישראל					
2.35	35	6,010	2.82	36	5,164
מחוץ לישראל					
0.92	157	68,137	0.97	167	69,019
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ו)					
0.39	9	9,301	0.24	3	4,984
בישראל					
5.88	2	139	5.09	1	80
מחוץ לישראל					
0.47	11	9,440	0.32	4	5,064
סך הכל					
2.37	2,319	394,945	2.42	2,421	403,363
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
6,134			6,401		
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
34,060			38,323		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ז)					
2,319	435,139		2,421	448,087	
סך כל הנכסים^(ח)					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות					
2.93	267	36,882	4.03	316	31,854
מחוץ לישראל					

ראה הערות בעמוד 198.

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017			2018		
שיעור הוצאה באחוזים	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) במיליוני ש"ח	שיעור הוצאה באחוזים	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב) במיליוני ש"ח
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
(0.41)	(246)	238,330	(0.43)	(265)	249,006
בישראל					
(0.03)	(7)	97,052	(0.04)	(11)	112,645
לפי דרישה					
(0.68)	(239)	141,278	(0.75)	(254)	136,361
לזמן קצוב					
(0.76)	(32)	16,921	(1.27)	(50)	15,863
מחוץ לישראל					
(0.41)	(5)	4,845	(0.86)	(10)	4,670
לפי דרישה					
(0.90)	(27)	12,076	(1.44)	(40)	11,193
לזמן קצוב					
(0.44)	(278)	255,251	(0.48)	(315)	264,869
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
(2.25)	(1)	179	(2.43)	(1)	166
בישראל					
-	-	722	-	-	305
מחוץ לישראל					
(0.44)	(1)	901	(0.85)	(1)	471
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
-	-	15	-	-	61
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	15	-	-	61
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
(0.37)	(4)	4,369	(0.45)	(6)	5,305
בישראל					
-	-	3	-	-	37
מחוץ לישראל					
(0.37)	(4)	4,372	(0.45)	(6)	5,342
סך הכל					
נ"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
-	-	381	-	-	539
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	381	-	-	539
סך הכל					
אגרות חוב					
(2.91)	(163)	22,646	(2.41)	(93)	15,580
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
(2.91)	(163)	22,646	(2.41)	(93)	15,580
סך הכל					
(0.63)	(446)	283,566	(0.58)	(415)	286,862
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		86,443			93,817
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
		5,721			6,079
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
		27,691			27,804
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית					
	(446)	403,421		(415)	414,562
סך כל ההתחייבויות^(א)					
		31,718			33,525
סך כל האמצעים ההוניים					
	(446)	435,139		(415)	448,087
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1.74	1,873		1.84	2,006	
פער הריבית					
תשואה נטו^(ג) על נכסים נושאי ריבית					
1.84	1,638	358,063	1.89	1,740	371,509
בישראל					
2.57	235	36,882	3.38	266	31,854
מחוץ לישראל					
1.91	1,873	394,945	2.00	2,006	403,363
סך הכל					
(0.73)	(32)	17,646	(1.24)	(50)	16,205
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					

ראה הערות [בעמוד 198](#).

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2017			2018		
שיעור הכנסות (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסות (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבעי ישראל צמוד מדד					
2.37	285	48,510	1.99	224	45,463
(2.04)	(186)	36,674	(1.62)	(124)	30,818
0.33			0.37		
מטבעי ישראל לא צמוד					
2.37	1,533	260,680	2.37	1,604	273,654
(0.31)	(147)	189,575	(0.22)	(108)	199,136
2.06			2.15		
מטבע חוץ					
1.93	234	48,873	2.13	277	52,392
(0.82)	(81)	39,671	(1.31)	(133)	40,703
1.11			0.82		
סך פעילות בישראל					
2.31	2,052	358,063	2.29	2,105	371,509
(0.62)	(414)	265,920	(0.54)	(365)	270,657
1.69			1.75		

ראה הערות [בעמוד 198](#).

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2018 לעומת 2017			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
גידול (קיטון) בגלל שינוי ^(ח)			
שינוי נטו	מחיר	כמות	
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור			
49	(2)	51	בישראל
44	49	(5)	מחוץ לישראל
93	47	46	סך הכל
נכסים נושאי ריבית אחרים			
4	(6)	10	בישראל
5	29	(24)	מחוץ לישראל
9	23	(14)	סך הכל
102	70	32	סך כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור			
19	8	11	בישראל
18	21	(3)	מחוץ לישראל
37	29	8	סך הכל
התחייבויות נושאות ריבית אחרות			
(68)	(41)	(27)	בישראל
-	-	-	מחוץ לישראל
(68)	(41)	(27)	סך הכל
(31)	(12)	(19)	סך הכל הוצאות הריבית
133	82	51	סך הכל בנטו

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבעי ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהן העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של 120 מיליון ש"ח (31 במרס 2017 - 154 מיליון ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות המחיר החדש בשינוי בכמות השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופה של שלושה חודשים בסך של 93 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (31 במרס 2017 - 103 מיליון ש"ח).
- (י) מזה בגין נכסים מוחזקים למכירה, 8,417 מיליון ש"ח.
- (יא) מזה בגין התחייבויות מוחזקות למכירה, 6,289 מיליון ש"ח.

מילון מונחים

מונח

הגדרה

א

אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
איגוח	פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב.
אירוע קיברנטי (סייבר)	אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משוכצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אנשים פרטיים	יחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ואינם עוסקים בפעילות עסקית. אנשים פרטיים מגודרים בהתאם להוראות בנק ישראל כך שבקטגוריה זו נכללות הלוואות ליחידים שאינן למטרות עסקיות אשר מסווגים לענף משק אנשים פרטיים בהתאם להגדרות אחידות של הלמ"ס לרבות משקי בית ובנקאות פרטית.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב.
אשראי on call	אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי דוקומנטרי מותנה - SBLC	אשראי דוקומנטרי מותנה הוא ערבות בנקאית בניסוח של אשראי דוקומנטרי מסחרי, אשר מטרתו העיקרית היא להבטיח ביצוע תשלום. אשראי דוקומנטרי מותנה דומה לערבות בכך שהוא מהווה התחייבות של בנק לשלם את הסכום הנקוב בו כנגד מסמך דרישת תשלום מהמוטב, בעוד שלאשראי דוקומנטרי מסחרי בו נדרשת הצגת מסמכים שונים על מנת להפוך את התחייבות הבנק למוחלטת.
אשראי נחות	אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

<p>אשראי מאזני הנבחן על בסיס פרטני, ואשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה.</p> <p>אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי פגום אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.</p> <p>בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שנבחן פרטנית ואשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.</p>	<p>אשראי פגום</p>
<p>הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>	<p>ב באזל 2/באזל 3</p>
<p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>	<p>ה הון עצמי רובד 1</p>
<p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>	<p>הון רגולטורי</p>
<p>הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. במועד הדיווח בקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון ברובד זה. ככל שיונפקו בעתיד מכשירי הון רובד 1 נוסף, הם יידרשו לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. ההיקף הצפוי של חשיפתו של צד נגדי בעת כשל אשראי.</p>	<p>הון רובד 1 נוסף</p>
<p>הסכמי ריפו אלה הם הסכמים לרכישה או למכירת נייר ערך תמורת מזומנים או ניירות ערך כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.</p>	<p>החשיפה בעת הכשל EAD - (Exposure At Default) הסכמי רכש/ מכר חוזר (Repurchase agreement or reverse repurchase)</p>

<p>הפרשה שנקבעת לגבי כל חוב שנבחן פרטנית (ובכלל זה כל חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי וכפוף לבחינה פרטנית בהתאם למדיניות הבנק). סכום ההפרשה נאמד בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון. בהתאם לשווי הוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ותוך הפעלת מקדמי ביטחון זהירים. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את הלוחים הרלבנטיים. בנוסף, הפרשה פרטנית מבוצעת על כל חוב הכפוף לבחינה פרטנית כאמור לעיל והמצוי בפיגור של 90 יום.</p>	<p>הפרשה פרטנית</p>
<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.</p>	<p>הפרשה קבוצתית</p>
ח	
<p>סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים שכוללת אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC). חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.</p>	<p>חבות</p>
<p>פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם הוא (כולו או חלקו) לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפירעון. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שנקבעה על ידי הנהלת הבנק.</p>	<p>חוב בפיגור</p>
<p>מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>	<p>חוזה אופציה</p>
<p>כל חישוב הנותן ביטוי לתנאי אי וודאות, כלומר, מותאם לסיכון. לדוגמה, משקף את ניסיון העבר והערכת ההנהלה לגבי מועדי הפרישה הצפויים של עובדי הבנק וההטבות הצפויות עם הפרישה, המיוחסות ליניארית על פני תקופת העבודה הצפויה.</p>	<p>חישוב אקטוארי</p>
<p>חשיפות אלו נובעות ממחויבות שנטל הבנק כלפי הלווים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלווים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> • התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; • מסגרות אשראי לא מנוצלות; • התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; • התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. • ועוד. 	<p>חשיפות חוץ מאזניות</p>

<p>החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות.</p>	<p>חשיפת בסיס הצמדה ושער חליפין</p>
	<p>י</p>
<p>יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p>	<p>יחס הלימות ההון</p>
<p>יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p>	<p>יחס כיסוי נזילות</p>
<p>מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>	<p>יחס מינוף</p>
	<p>ד</p>
<p>מבנים שהוקמו במטרה להעביר לבעלי האג"ח תזרימים הנובעים ממכשירים/נכסים אחרים. לצורך כך מוקמת חברת יעודית (Entity SPE - Special Purpose) שקולטת את הנכסים היוצרים תזרימים מזומנים שמועבר על ידי יוצרם (originator) ומסיטה את תקבולי תזרימים המזומנים המסוים ממנה אל בעלי האג"ח זאת בהתאם למבנה שמוסכם עם בעלי האג"ח לפי סדר הקדימויות הגלום בסדרות האג"ח השונות (tranche). המחאת הזכויות כאמור יוצר מבנה משפטי שבו נושי ה-SPE לא יוכלו לרדת לנכסי הישות המעבירה וגם לא יהיו חשופים לסיכונים הגלומים מפעילויות האחרות של הישות, וכי כל מהותה של ה-SPE הוא קבלת תקבולי תזרימים המזומנים המדובר והעברה לבעלי האג"ח.</p>	<p>מבני איגוח</p>
<p>הבנק נעזר במודל ההון הכלכלי, המתבסס על דירוגי הלווים, על מנת להעריך את סיכון האשראי ברמת המכלול של תיק האשראי ובחתיכים שונים מתוכו</p>	<p>מודל ההון הכלכלי</p>
<p>נגזרים משובצים הינם מכשירים נגזרים, אשר משובצים (embedded) במסגרת חוזים ממכשירים פיננסיים אחרים או חוזים מסחריים לרכישה או מכירה של מוצרים ושירותים (חוזים אלו מכונים בספרות החשבונאית כ"חוזים מארחים" Host Contract).</p> <p>הטיפול החשבונאי מבוצע בהתאם למהות הכלכלית של הפריטים והעסקאות ולא בהתאם לצורתם המשפטית ולאור זאת, מכשירים נגזרים משובצים שעל פי מאפיינים כלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק לחוזה המארח מופרדים ממנו לצורכי המדידה בספרי הבנק.</p>	<p>מכשירים נגזרים משובצים (Embedded Derivative)</p>
<p>משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפדיון הסופי.</p>	<p>משך חיים ממוצע (מח"מ)</p>

	נ
<p>חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.</p>	נגזר אשראי
<p>הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.</p>	נדבך 1
<p>ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.</p>	ניהול נכסים והתחייבויות - ALM
<p>נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחוזף מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק משוקללת בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורי במסגרת הדרישות להלימות ההון. מאית של אחוז אחד המשמש כמודד לגבי שיעורי ריבית.</p>	נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון (RWA)
<p></p>	נקודת בסיס - Bp
<p></p>	ס
<p>סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו.</p>	סיכון אשראי
<p>סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות) הינו הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומתאמת לצרכי תוביל להפסדים כתוצאה מנזקים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין.</p>	סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות)
<p>סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.</p>	סיכון נזילות
<p>סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.</p>	סיכון תפעולי
<p>הסיכון השירי, הוא הסיכון שנשאר אחרי שיוך כל הסיכונים הספציפיים. לדוגמה: כאשר אדם רוכש נכס, הוא נחשף לחבילה של סיכונים שונים. רבים מהסיכונים הללו אינם ייחודיים לנכס שנרכש, אלא משקפים תרחישים רחבים יותר, כמו למשל עלייה או ירידה של מניות, העלאה או הורדה של שערי ריבית או שינוי קצב הצמיחה בכלכלה או בתעשייה מסוימת. ניתן לצמצם את החשיפה אליו באמצעות גיוון.</p>	סיכון שירי
<p>סיכון הבסיס, אשר מתבטא בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב הפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.</p>	סיכונים בסיס
<p>סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.</p>	סיכונים ריבית

<p>סיכון עסקי הכולל את ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על הון, רווחים, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של ההחלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטורים וטכנולוגיים.</p>	<p>סיכון אסטרטגי</p>
<p>הסיכון שפרסום או גילוי ציבורי של עסקה או נוהג הקשור ללקוחות, כמו גם תוצאות עסקיות ואירועים הקשורים לקבוצה, ישפיע באופן שלילי על אמון הציבור בקבוצה או יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות.</p>	<p>סיכון מוניטין</p>
<p>סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים).</p>	<p>סיכונים שוק</p>
ע	
<p>מרכיב הריבית שמוקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות שכר.</p>	<p>עלות ריבית</p>
<p>כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.</p>	<p>עלות שירות</p>
ר	
<p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (<i>gone concern capital</i>) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (<i>contingent convertible - CoCo</i>) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מכונן (<i>point of non viability</i>). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>	<p>רובד 2</p>
<p>הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.</p>	<p>רווח בסיסי למניה</p>
<p>חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.</p>	<p>רווח מדולל למניה</p>
<p>בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.</p>	<p>רווח/הפסד אקטוארי</p>
<p>ריבית הנקבעת לפי בסיס אובייקטיבי חיצוני היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתה, על פי נוסחה קבועה מראש.</p>	<p>ריבית העוגן</p>

ש

שווי הוגן

ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

- רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;
- רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;
- רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שיעור התשואה הפנימי (שת"פ)

מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון

היחס בין התשואה של עסק (רווח נקי) לבין ההון העצמי שלו. שיעור זה מודד את יכולות הבנק ביצירת רווחים מהנכסים נטו, וממחיש עד כמה יעיל הבנק בניצול השקעות נוספות ליצירת גידול בהכנסותיו.

התשואה להון בבנקים מתבטאת ביחסים אלה:

- רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע;
- רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע בניכוי יתרה ממוצעת של מניות בכורה שנכללו בהון העצמי.

ת

תאגיד עזר

תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.

תהליך הסקירה הפיקוחי
SREP - (Supervisory Review Process)

התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שננקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק ואיתנות הפיננסית שלו.

תכנית הטבה מוגדרת

סכומי קצבה או ביטוח קבועים וידועים מראש המשולמים לזכאים, בין שאלה תלויים בתוצאות ההשקעות של קרן הקצבה או המבטח.

תשואה להון

רווח נקי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע.

	A
נייר ערך שהבטוחות שניתנו לו, או השיעבוד, לגבי תשלומי הריבית והקרן, הינם תשואה על מסמך פיננסי מסוים.	ABS – Assets Back Securities (איגרות חוב מגובי נכסים)
	B
כלי ניהולי למדידת ביצועי הבנק וקווי העסקים שלו במגוון נושאים כמותיים ואיכותיים אותם הגדירה הנהלת הבנק במסגרת התכנית האסטרטגית	BSC – Balanced Score Card
מימון פרויקטיים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרוייקט לממשלה.	B.O.T – Build Operate Transfer
	C
אגרות חוב המגובה על ידי תיק אגרות חוב ו/או הלוואות ברמות "בכירות" (seniority) ובדירוגים שונים.	CDO – Collateralized Debt Obligation
מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.	CDS – Credit Default Swap
אגרת חוב המגובה בתיק הלוואות.	CLO – Collateralized Loan Obligation
מודל מובנה של בקרה פנימית. מטרת מסגרת המודל הינה לסייע לעסקים ולישויות אחרות להעריך, לאמוד ולהעצים את מערכות הבקרה הפנימית הפועלות אצלם.	COSO – Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission
מונח המתייחס להסדרי מימון שונים שחוצים גבולות לאומיים, כגון מתן הלוואות לאנשים וגופים במדינה אחרת, מכתבי אשראי, קיבולים בנקאיים וכו'.	Cross Border Activity (“פעילות חוצת גבולות”)
	D
ה-(DFA) הינו חוק פדראלי אמריקאי אשר נכנס לתוקף ב-28 ביולי 2010 ומכיל רפורמה מקיפה ברגולציה הפיננסית, שלה השלכות שונות על קבוצת לאומי, שהעיקרית בהן מתייחסת לעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC) מתחום החלף (Swap).	DFA – Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act
	E
רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	EMIR – European Market infrastructure Regulation
	F
חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	FATCA – Foreign Accounts Tax Compliance Act
התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות ואחת מרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב.	FDIC – Federal Deposit Insurance Corporation
סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FHLMC – Freddie Mac
חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	FNMA – Fannie Mae

חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צרכי הלקוח.	FORWARD (חוזה אקדמה)
חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.	FUTURE (חוזה עתידי)
	G
חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	GNMA - Ginnie Mea
	I
תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם. על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process
	L
השיעור מתוך חשיפת האשראי הכללית של הלווה במועד הכשל (EAD) אשר צפוי לגרום נזק לבנק בקרות אירוע הכשל.	LGD - Loss Given Default (שיעור הפסד בהינתן כשל)
השיעור שמהווה המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף מימד אחד של סיכון ההלוואה, כאשר יחס LTV גבוה משקף סיכון גבוה יותר לבנק נותן האשראי.	LTV (שיעור המימון)
	M
איגרות חוב המגובות בנכסים פיננסיים שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות בנכסים פיננסיים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.	MBS - Mortgage Back Securities (איגרות חוב מגובי משכנתאות)
	N
היחס שבין הכנסות ריבית נטו ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית.	NIM - Net Interest Margin
	O
ארגון בינלאומי של המדינות המפותחות המקבלות את עקרונות הדמוקרטיה הליברלית והשוק החופשי. הארגון הינו פלטפורמה לדיון במדיניות, השוואת ביצועים, איתור פתרונות לקשיים וגיבוש קודים, עקרונות מנחים וסטנדרטים משותפים לביצוע מדיניות כלכלית וחברתית ברמה הלאומית. במסגרת הארגון כל מדינה חברה יכולה לתרום באופן משמעותי לקביעת מדיניות הארגון וניסוח קווי פעולה משותפים.	OECD
	P
מונח המתאר את ההסתברות שהלווה יגיע למצב של כשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה ממועד ביצוע הדרוג. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו כפי התנאים החוזיים של חובותיו.	PD - Probability of Default (כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה)
מענק בצורת מניות אשר הינן חסומות ותלויות בביצועים עתידיים של התאגיד הבנקאי.	PSU (יחידות מניה חסומות תלויות בביצוע)

	R
<p>שיטה המשווה תשואות על השקעות שונות הלוקחת בחשבון את הסיכון. התשואה בפועל מתואמת על ידי מדידת חשיפות הנכס לסיכון ומתאמת כלפי מטה את התשואה על נכסים מסוכנים יותר. יעילות השיטה תלויה בדיוק הערכה של הסיכון בנכסים שונים, ועד כמה ה"עונש" המוטל על נכסים מסוכנים יותר אכן משקף את דרגת סלידת הסיכון של כל משקיע נתון. לסוגים חדשים של נכסים, כמו נגזרים פיננסיים הערכת סיכון הוא דבר מאוד לא ודאי, לאור הניסיון בדבר התנהגות מחיריהם בפועל.</p>	<p>RORAC (תשואה להון מותאמת סיכון)</p>
<p>מניה רגילה שעל פי תנאי ההנפקה שלה לא ניתנת למסחר חופשי במשך פרק זמן מסוים או עד שיקרה או שלא יקרה אירוע מסוים ופרק זמן זה טרם חלף ו/או אירוע זה עוד לא נתמלא.</p>	<p>RSU (יחידות מניה חסומות)</p>
	S
<p>סוכנות ממשלתית אמריקאית לתמיכה בעסקים קטנים בארה"ב.</p>	<p>SBA - Small Business Administration</p>
<p>הסכם המגובה על ידי תיק CDS (שהינן נגזרות) ברמות בכירות (Seniority) שונות.</p>	<p>SCDO - Synthetic collateralized Debt Obligation</p>
<p>סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.</p>	<p>SWAP</p>
	V
<p>הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>	<p>VaR - Value at Risk (ערך בסיכון)</p>

אינדקס

א

אומדנים בנושאים קריטיים 67

אומדנים חשבונאיים קריטיים 3

איגוח 202, 199, 164

אקטוארי 204, 201, 116, 115, 114, 95, 94

ארגון מחדש של חובות בעייתיים 157, 156, 155

ב

באזל 204, 203, 200, 125, 121, 64, 56, 27, 26, 25

ביטחונות 35

בניינים וציוד 185, 167, 166, 165, 81, 80, 77, 75, 19, 16, 8

בקריות 207, 204, 130, 72, 71, 70, 68, 3

ג

גידור 135, 134, 133, 132, 131, 95, 94, 93, 91, 87, 76, 65, 64, 18

136

ד

דוח מאוחד על הרווח הכולל 76, 5

דוח על השינויים בהון 93, 78, 5

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד 82, 81, 80

דוח רווח והפסד מאוחד 75

דיבידנדים 82, 15, 14

ה

הון והלימות ההון 25, 19, 3

הון מניות 190, 184, 78

הון עצמי רובד 1 200, 124, 123, 122, 121, 27, 26, 25, 11, 6

הון רובד 1 נוסף 200, 25

הון רובד 2 204, 123, 122, 26, 25

הלבנת הון 130, 65

הלוואות לדיור 51, 49, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 35, 34, 26, 21, 20

151, 150, 149, 144, 142, 140, 128, 111, 110, 109, 54, 53, 52

163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 153, 152

הנכסים המשועבדים 190

הנפקה 192, 130, 32

הפחתת סיכון אשראי 138, 137, 124

הפרשה לירידת ערך 80

הפרשה למס 12, 6

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 157, 156, 155

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 204, 201, 26

התחייבויות בגין הטבות לעובדים 76

ו

ועדת 203, 200, 193, 190, 125, 64, 27

ז

חובות בעייתיים 162, 161, 160, 159, 109, 21

חובות פגומים 144, 142, 140, 121, 111, 110, 109, 46, 44, 35, 21

198, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 155, 154, 150, 149

ח

יעד הון 26

ירידת ערך 87, 80, 22

ט

לווים גדולים 43

לקוחות עסקיים 129

מ

מאזן מאוחד 77, 5

מבנה ארגוני 189, 187, 5

מגבלות 192, 138, 52, 47, 43, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 26

מגזרי פעילות 147, 146, 144, 142, 140, 139, 83, 36, 30, 29, 3

מדד המחירים לצרכן 9

מדינות זרות 47, 46, 45, 44

מדיניות חשבונאית 67, 27, 3

מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 123

מוסדות פיננסיים זרים 22

מוסדיים 193, 145, 141, 113, 48, 47, 31, 30

מזומנים ושוי מזומנים 81, 80

מימון ממונף 55

מינוף 202, 200, 124, 123, 122, 121, 83, 6

מיסוי 65

מיסים נדחים 123, 80

מכשירי הון 200, 26, 25

ממשלה 206, 196, 195, 90, 81, 9

מסגרות אשראי 201, 164

נ

נגזרים 58, 56, 48, 47, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 34, 19, 15, 14, 11

135, 134, 133, 132, 131, 124, 91, 90, 87, 83, 80, 77, 67, 62, 60

172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 139, 138, 137, 136

208, 202, 198, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 176, 175, 174, 173

נזילות 203, 202, 164, 126, 125, 64, 56, 47, 6, 3

ניירות ערך 48, 42, 41, 40, 39, 38, 37, 24, 23, 22, 20, 19, 18, 8, 7

100, 99, 98, 97, 96, 95, 94, 93, 83, 82, 81, 80, 77, 76, 67, 65, 54

167, 166, 165, 127, 124, 120, 108, 107, 106, 105, 104, 103, 102

181, 180, 179, 178, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168

200, 193, 190, 184, 183, 182

נכסי סיכון 204, 203, 144, 142, 140, 122, 27, 25

נכסים אחרים 199, 198, 195, 185, 167, 166, 165, 80, 77, 48, 8

202

ס

סייבר 199, 191, 64, 34

סיכון הנזילות 203, 192, 64, 3

סיכון מוניטין 204, 66

סיכון ריבית 56

סיכוני אשראי 135, 134, 133, 132, 131, 83, 54, 34, 23, 21, 20, 3

203, 139, 138, 137, 136

סיכוני שוק 204, 203, 122, 56, 34, 25, 3

סיכונים אחרים 64, 3

סיכונים תפעוליים 64, 34, 3

ע

עמלות 198, 191, 130, 129, 128, 87, 75, 15, 14, 7, 6

ענפי משק 54, 42, 41, 40, 37, 36, 20

ערך בסיכון 208

פ

פחת והפחתות 16

פיקדונות הציבור 7, 8, 19, 24, 29, 30, 31, 54, 77, 83, 90, 113, 140,

142, 144, 146, 147, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 185, 196, 198,

פנסיה 7, 16, 17, 62, 67, 75, 86, 114, 116, 118, 168, 169, 170,

204

ר

רגולציה 5, 34, 64, 66, 190, 193, 206

רואי החשבון המבקרים 5, 68, 70, 71, 72, 73,

רווח למניה 86, 92

ש

שווי הוגן 18, 22, 48, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 76, 83, 87, 93, 94, 95,

96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 105, 106, 107, 108, 115, 132, 134,

136, 138, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178,

179, 180, 181, 182, 183, 198, 205

ת

תגמול 117, 119

תיאבון הסיכון 34, 36, 52, 56

תיק בנקאי 57

תיק למסחר 22, 23, 24, 57

תשואה להון 6, 11, 12, 205, 208

תשואה להון מותאמת סיכון 208

תשלום מבוסס מניות 78, 82, 86